

f 8,95/179 Bfr.

Onafhankelijk tijdschrift
over de wereld van CD-i

FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

**TIM &
BEER**
OP HET VLIEGVELD
Met goud bekroond

BLUES

Uit de archieven van Smithsonian

VOETBAL

Historisch document

MUZIEK

Een avond met Bon Jovi

8 710966 009987

BURN CYCLE
Een levensgevaarlijk virus

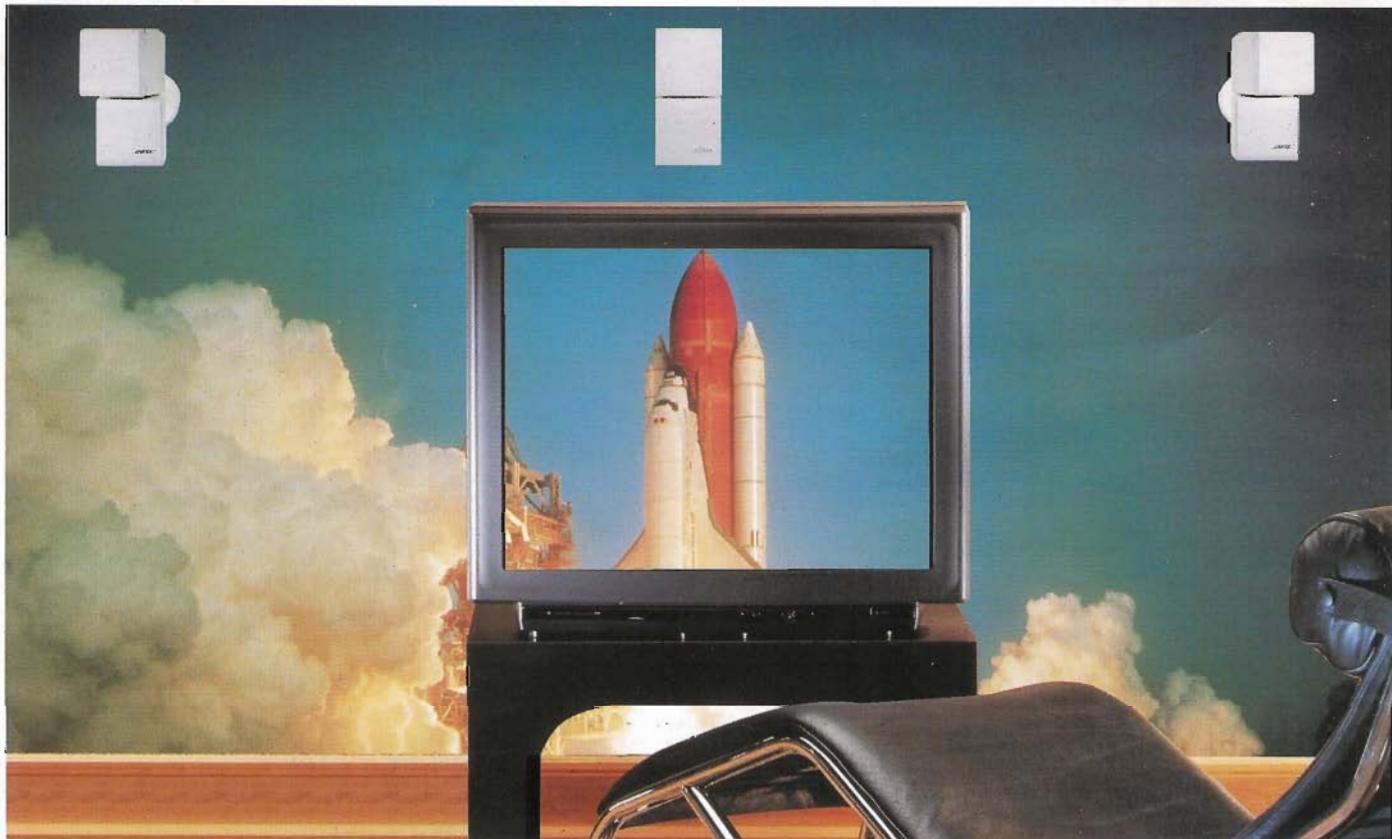
BEYOND LIMETS
Nieuwe grenzen
voor
2 Unlimited

Philipscdi.com

Het Bose® Cinema Sound Systeem

Prachtige beelden..... een groots geluid!

Bose® verandert een avondje thuis in een bioscoopbelevenis!

Praktisch onzichtbare
luidsprekers voor de
professionele thuisbioscoop.

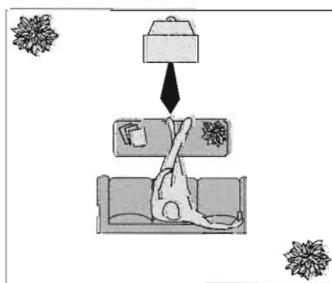

Het Bose Acoustimass 7 Direct/Reflecting®
luidsprekersysteem.

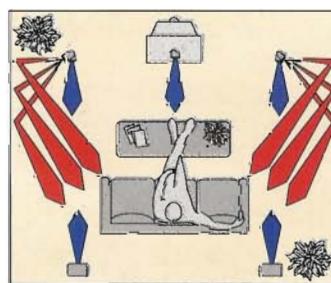
Het Bose 100 luidsprekersysteem voor de
surround weergave.

Breng uw favoriete films thuis tot leven met een levenschte weergave van het bioscoop-geluid. Het Bose Cinema Sound systeem omringt u met de kamervullende surround sound, zo groots als in de bioscoop. De luidsprekers zijn nog kleiner dan een pak melk en de bijbehorende Module geeft u dankzij de gepatenteerde Acoustimass technieken een krachtige, diepe en onvervormde lage tonen weergave.

Tot nu toe:

Het geluid van een televisie kan het gespreide geluid van een film in de bioscoop niet weergeven.

Vanaf nu:

Met het Bose Home Cinema Sound systeem krijgt u een kamervullende weergave van het levenschte bioscoop geluid. U zit nu midden in uw favoriete film.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met :
Bose bv, Nijverheidstraat 8, 1135 GE Edam
Telefoon 02993-69191, fax 02993-68166

BOSE
Better sound through research.

winnaar
GOLDCLUB
PUBLIEKS-AWARD
1994

HET NIEUWE TIJDPERK IN GAMES IS BEGONNEN!

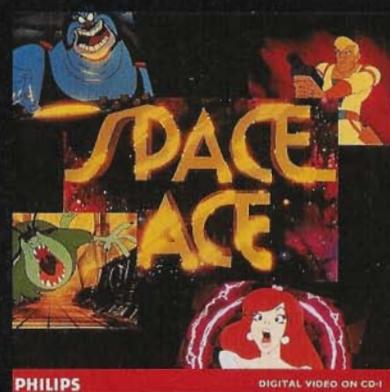
Seventh Guest*... Als je het gespeeld hebt, kijk je 's avonds mooi wél even onder je bed! Ga de uitdaging aan om de zevende gast te zijn in het spookhuis op de heuvel. Digitale schimmen, ijzingwekkende geluiden, rillingen over je rug en het klamme zweet. Dát is **Seventh Guest**. Een absolute best-seller op CD-ROM. En op CD-i de ab-so-lu-te doorbraak. 'Kijk en vergelijk', zeggen de experts. Ontdek het zelf!

Seventh Guest is een voorbeeld van de nieuwe dimensie die Digital Video games zo adembenemend anders maken. Verbijsterend! Zo bloedstollend levensecht, dat je adem stokt en je hart voelt bonzen in je keel! Fantastische graphics, schitterende filmfragmenten en full-

motion animaties. Niets op gamegebied kan hier aan tippen. Eindelijk zie je hoe games kunnen zijn, zo heb je ze nog nooit gespeeld! In live action video en met onwaarschijnlijk perfect geluid!

Durf je of durf je niet?

In een luguber oud landhuis, woont de duivelse poppenmaker Henri Stauf. De kinderen zijn dol op hem, de volwassenen nieuwsgierig. Dan worden er kinderen geveld door een geheimzinnig virus. Stauf blijkt verdwenen... Twee maanden later krijgen zes gasten een uitnodiging voor een feestje in het spookhuis. Niemand keert terug... Durf jij die nacht

PHILIPS DIGITAL VIDEO ON CD-i

de zevende gast te zijn en Stauf zijn gruwelijke geheim te ontfutelen? Jij liever dan ik!

Om Digital Video Games te kunnen spelen moet je je CD-i speler uitbreiden met een Digital Video cartridge. Wat je dán meemaakt! SPACE ACE bijvoorbeeld. Valkuilen, ruimtemonsters, geheim wapens. Een hele stroom van dit soort spectaculaire titels is nu op gang gekomen. Op dit moment in de maak: MAD DOG McGREET razendsnelle revolvers in het Wilde Westen. In MICROCOSM reis je door het menselijk lichaam, je vecht met de afweersystemen ervan, je gelooft je ogen niet! En zo gaat het maar door!

**METEEN MEER WETEN?
Bel 06-8406 (20 cpm)**

IK wil meer weten over Video-CD en CD-i

Naam en voorletters M/V*

Straat en nummer

Woonplaats

Postcode

*Doorhalen wat niet van toepassing is.

Deze bon in een envelop zonder postzegel opsturen naar:

Philips Nederland, Afdeling CD-i
Antwoordnummer 10397 HWU
5600 VB Eindhoven

REDACTIONEEL

Het lanceren van een nieuw blad is altijd een spannende onderneming. Is de toon goed, slaat de vormgeving aan, is de onderwerp keuze in orde en nog vele tientallen andere vragen schieten een uitgever door het hoofd bij het ontwikkelen van zo'n nieuwe titel. Elke bladenmaker weet dat niet hij uitmaakt of een tijdschrift goed is, maar de lezer. Neemt niemand een abonnement op het blad, dan weet je dat er iets goed mis is. Met zogenoemde 'special interest' is dat allemaal nog moeilijker. Je moet immers de mensen zien te vinden die specifiek in dat onderwerp geïnteresseerd zijn. De eerste twee weken na een lancering zijn voor ons dus ontzettend spannend. Inmiddels zijn we ruim 4 weken verder en we hebben opgelucht adem gehaald. De reacties waren overwegend positief op het eerste CD-i Magazine. Meer dan 11.000 mensen waren zelfs zo tevreden dat ze meteen een abonnement namen. En dat vinden wij veel en het bewijst maar eens te meer dat het wel goed zit met CD-i. Dat erg veel mensen willen weten wat er in deze snel groeiende markt allemaal gaande is.

Het betekent natuurlijk geenszins dat we op onze lauweren zullen rusten. In tegen deel. Er zijn nogal wat mensen waar we verplichtingen tegenover hebben. En die hebben we graag. Persoonlijk vinden we dit tweede nummer alweer beter geslaagd dan nummer 1. Ik hoop dat u er net zo over denkt.

Wouter Hendrikse

INHOUD

PETRONE EN MCELHATTEN: EEN DUBBELINTERVIEW

Emiel Petrone, de baas van de Video CD Groep USA en David McElhatten die aan het hoofd staat van de games-afdeling van CD-i USA waren even in Nederland. Cd-i Magazine hield een dubbel-interview. *Pagina 17*

RENAISSANCE

De Renaissance vormde het hoogtepunt van het kunstleven van de 15e eeuw. Deze stroming ontstond in Italië in het rijke Florence. Gedurende korte tijd slaagde een handvol begaafde kunstenaars erin hun eigen stempel op het verloop van de kunstgeschiedenis te drukken.

Pagina 21

VOETBAL

Sommigen verguizen deze sport als een uit zijn voegen gegroeide gekte, velen zien voetbal echter als een levensvervulling. Voor fans en leken, fanaten en verzamelaars is er een CD-i uitgebracht met alles wat je altijd al hebt willen weten over dit beroemde en beruchte balspel: 'Voetbal' *Pagina 22*

BURN CYCLE

Burn Cycle kon wel eens dé spelsensatie van dit jaar worden. Fantastische graphics en dito geluid; een perfecte combinatie van actie, puzzels en een briljant verhaal vormen de ingrediënten van dit spectaculaire spel. Hoewel sommige puzzels behoorlijk ingewikkeld zijn, is de bediening gelukkig een fluitje van een cent. *Pagina 12*

CDI 450 JONGSTE TELG

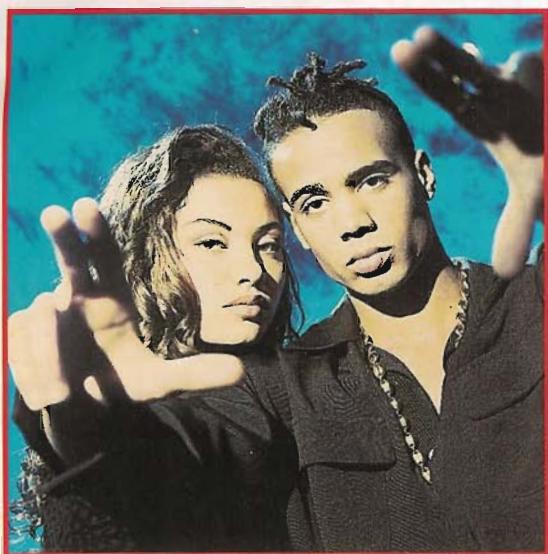
Dankzij het feit dat de nieuwe CD-i speler van Philips afgelopen maand in Nederland voor f 799,— op de markt werd gebracht, is het prijsniveau van CD-i appara-

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon: 023-235307, Telefax: 023-316472. **REDACTIE EN MEDIWERKERS:** Wouter Hendrikse

(Hoofdredactie), Klaas Smit (Eindredactie), Saskia Wildeboer (Secretariaat en Traffic), Leo Habers, Rom Helweg, Rob Smit, Siebrant Frietema, Susan Swaan, Ron Heijmans, Boudewijn Büch, René Janssen, Henk Hermanns, Rein van Willigen. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art-director), Aale van der Veen. **FOTOGRAFIE:** Theo Noort, Gé Duits. **ILLUSTRATIES:** Annemiek Eggenkamp, Ernst Bernson. **BOEKHOUDING:** Esther Boekel. **DIRECTIE:** A.W. Elfers. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 22855, 1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost, Telefoon: 06-8212252 (40 cent per minuut). **ADVERTENTIES:** Retra Publiciteitservice, Sander Retra, Marlou den Drijver, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 02507-18480, Telefax: 02507-16002. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress. CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf BV Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op enigerlei wijze worden overgenomen.

tuur tot ver beneden de duizend gulden gedaald. We bekijken de jongste telg uit de Philips-stal, de CD-i 450. **Pagina 26**

2 UNLIMITED De twee sterren van 2 Unlimited, Ray Slijngaard en Anita Doth, stonden altijd vooraan in de rij om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Wat is een betere uitdaging dan je produkt op CD-i uit te brengen? Een medium waardoor alle fans deel kunnen worden van hun belevenissen. Iedereen kan een keuze maken uit wat zij zelf het liefste willen zien, waaronder een verzameling hits van nu. **Pagina 29**

WILMAAAA

Wat zou er gebeuren als Fred Flintstone in de dertigste eeuw terecht zou komen? En omgekeerd, wat is het resultaat als George Jetson zich zou moeten redden in de prehistorie? Dat is zo ongeveer wat de makers van Time Warp zich hebben afgevraagd bij het bedenken van dit originele spel. Hoewel spel, het is eigenlijk meer een soort interactieve cartoon voor de allerkleinsten onder ons. **Pagina 40**

TIM EN BEER In Tim en Beer in het Ziekenhuis mogen een kleine jongen en zijn teddy-

beer een paar dagen in een ziekenhuis logeren om te kijken hoe het er daar aan toe gaat. Omdat Tim en Beer in Amerika met goud bekroond zijn is er feest. Wie Tim en Beer aanschaft en een bijgevoegde bon opstuurt, krijgt een exclusieve Tim en Beer mok cadeau. **Pagina 34**

EARTH COMMAND Earth Command is een bijzonder realistisch en strategisch spel, waarin u van de Verenigde Naties dertig jaar (oftewel drie echte uren) de tijd krijgt om de Aarde van een zekere ondergang te redden. **Pagina 44**

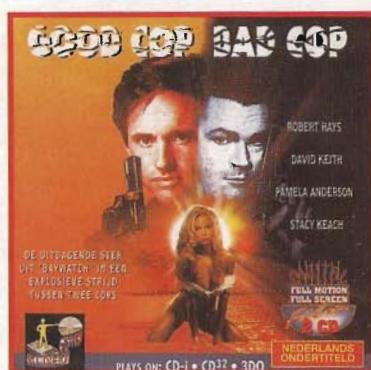
MUZIEK Andrew Lloyd Webber, Bowie The Video Collection. An Evening With Bon Jovi, Kate Bush - The Whole Story '94 **Pagina 56**

BLUES Het Smithsonian Institute, het grootste museum ter wereld, heeft de Blues-encyclopedie op CD-i uitgebracht. Er zijn twee disks verkrijgbaar getiteld 'Uptown Blues' en 'Downhome Blues'. **Pagina 54**

SPEUREN MET CLUEDO Drie moordscenario's, onderaardse gangen, een goed werkende dobbelsteen en echte acteurs. Kortom een uitdaging voor echte speurders die gek zijn op mysteries. **Pagina 42**

FILMS Good cop bad cop, Aladdin En De Wonderlamp, The Naked Gun in duplo, Star Trek VI - The Undiscovered Country, Goldfinger. **Pagina 59**

CD-I PROF In Haarlem doet Albert Heyn op dit moment een proef met het zogenaamde Telewinkelen per CD-i. Goed uitgevoerd is een productcatalogus op CD-i eigenlijk veel leuker dan op papier. Dit bewijst de Yamaha Motor Brochure van 1994. **Pagina 62**

- **NIEUWS** Pagina 6 ● **BRIEVEN** Pagina 11 ● **BURN CYCLE** Pagina 12 ● **INTERVIEW** Pagina 17 ● **RENAISSANCE** Pagina 21 ● **VOETBAL** Pagina 22 ● **CD-i 450** Pagina 26 ● **2 UNLIMITED** Pagina 29 ● **TIM EN BEER** Pagina 34 ● **MAD DOG McCREE** Pagina 38 ● **FLINSTONES** Pagina 40 ● **CLUEDO** Pagina 42 ● **EARTH COMMAND** Pagina 44 ● **LEMMINGS** Pagina 46 ● **ZELDA** Pagina 47 ● **ASTERIX** Pagina 48 ● **DRAGON'S LIAR** Pagina 49 ● **TATJANA** Pagina 51 ● **TIPS EN TRUCS** Pagina 52 ● **BLUES** Pagina 54 ● **MUZIEK** Pagina 56 ● **SPEELFILMS** Pagina 59 ● **PROFESSIONEI** Pagina 62 ● **BUCH** Pagina 66 ●

NIEUWS

Todd Rundgren hot item?

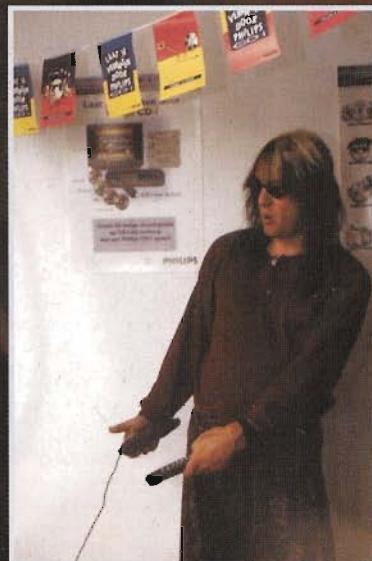
Een zeer interessante CD-i titel van dit moment is No World Order van de popmuzikant Todd Rundgren. De Amerikaan heeft zich voor deze gelegenheid omgedoopt in TR-I, wat staat voor 'Todd Rundgren Interactive'. Eind september was TR-I in Nederland voor het eerste interactieve concert en voor een demonstratie van zijn

CD-i. Bij die gelegenheid spraken we met hem over No World Order en zijn ideeën over interactieve muziek.

Muzikale duizendpoot

Rundgren is een muzikale duizendpoot met een uitgebreide staat van dienst. Als producer werkte hij met grote namen uit de pophistorie als Grand Funk, Hall & Oates, Patty Smith en Meat Loaf. Van de laatste produceerde hij het album 'Bat Out of Hell', een van de meest succesvolle albums van de jaren zeventig. Ook als songwriter was hij succesvol. Zo is het lied 'Can't we still be Friends' dat een hit werd voor Robert Palmer, van zijn hand. Als muzikant was hij verantwoordelijk voor meer dan twintig albums waarvan een aantal werd gemaakt met de groep Utopia.

Fascinatie met techniek loopt als een rode draad door Rundgren's carrière. In dat opzicht ontspopt hij zich met No World Order opnieuw als een belangrijk vernieuwer. Muziek en technologie gaan volgens TR-I uitstekend samen. In tegenstelling tot wat vaak wordt gesuggereerd, hoeft technologie creativiteit niet in de weg staan.

Muzikale gebeurtenissen

Op No World Order introduceert Rundgren als eerste een creatief uitgewerkte idee van interactieve muziek. TR-I: "Een interactieve CD als No World Order onderscheidt zich van een normale CD door de mogelijkheid voor de luisterraar om de luisterervaring mee te bepalen. Door bepaalde instructies te geven bij het afspelen van de CD-i kun je die ervaring zelf vormgeven." Het is mogelijk om bij iedere beluistering een andere versie samen te stellen uit het basismateriaal dat Todd voor No World Order componeerde en uitvoerde.

Het uitgangspunt van No World Order vormt een databestand van 933 afgebakende 'muzikale gebeurtenissen'. Een muzikale gebeurtenis kan een refrein zijn, maar ook een couplet of een solo. Uit dit basismateriaal heeft Rundgren zelf verschillende versies van No World Order samengesteld. Wanneer je de CD-i opstart krijg je No World Order Version 1.0. te horen. Voor deze versie gebruikte TR-I 350 muzikale gebeurtenissen. No World Order Version 1.0. is samen met No World Order Lite als dubbel-audio-cd in Nederland op de markt verschenen. De

Lite versie kent een traditionele songstructuur, is vooral bestemd voor de audio-markt en wordt gebruikt om het project via radiostations te promoten.

Logisch vervolg

Interactieve muziek is voor Rundgren een logisch vervolg van ontwikkelingen die zich in de laatste jaren hebben voltrokken. "Ik denk dat de interactieve aanpak van muziek zo'n tien jaar geleden geen zin zou hebben gehad. Je ziet nu dat dezelfde muziek vaak voor allerlei doelen geschikt wordt gemaakt. Bijna iedere artiest die populair wordt, brengt meerdere versies van zijn hit op de markt. Veel hits worden op allerlei manieren geremixed en in allerlei vormen uitgebracht. Zo zie je vaak een technoversie en een hiphop variatie naast de traditionele radioversie verschijnen. De song wordt gewijzigd. Dat idee heeft mij geïnspireerd in het ontwikkelen van mijn concept van interactieve

NETWERK NIEUWS

muziek. Als muzikanten en producers muziek voor verschillende doelen gaan herschikken, waarom geven we die mogelijkheid dan niet aan luisteraars? De discotheek is een ideale plaats om een interactieve set-up te creëren. Interactief gebruik van muziek is immers een uitbreiding van wat dj's al doen.

Op deze manier kun je bijvoorbeeld aankerkelijk beter en gemakkelijk verschillende tracks in elkaar laten overlopen."

Herontdekken

Todd is van plan om ook ouder materiaal van zijn hand voor interactief gebruik geschikt te maken. "Op die manier kan ik mijn eigen muziek opnieuw gaan ontdekken. Als ik bestaand materiaal in een database opslag, kan ik het manipuleren. Stel ik kom een saxofonist tegen die ik te gek vind, dan kan ik hem als het ware laten meespelen op een oud nummer van mezelf.

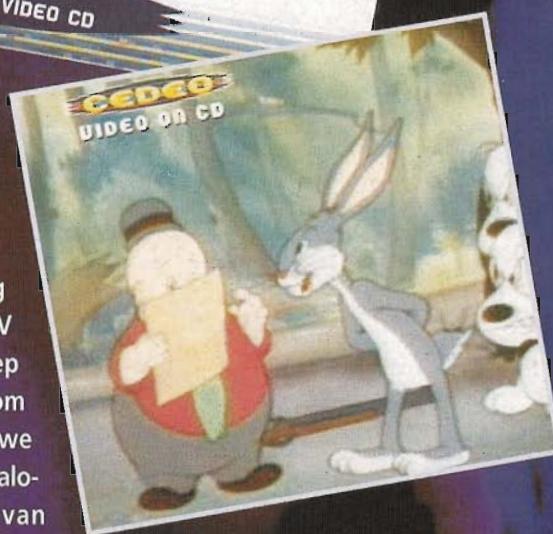
Je kunt consumenten vervolgens daarmee laten experimenteren op dezelfde manier als bij No World Order is gedaan. Daarmee maak je muziek tijdloos omdat je er actuele dingen aan toe kunt voegen. Dat is voor mij als artiest een uitdaging."

Volgens Todd Rundgren zal interactieve muziekgebruik zijn sporen in het toekomstige muzieklandschap zeker achterlaten.

Oude muziek kan steeds weer opnieuw worden ontdekt en luisteraars kunnen hun eigen versies van muziek samenstellen en in omloop brengen. Daartoe kunnen ze elektronische netwerken zoals Internet gebruiken. Zo heeft TR-I geconstateerd dat er nu al verschillende versies van zijn No World Order circuleren. Rundgren ziet wel iets in distributie van muziek via netwerken. "Het zal dan net zo makkelijk zijn om mijn muziek te vinden als die van Michael Jackson".

**CEDEO presents
MORE THAN
200 MOVIES
AND MORE THAN
40 HOURS
OF CARTOONS**

NOW AVAILABLE ON
HIGH QUALITY VIDEO CD

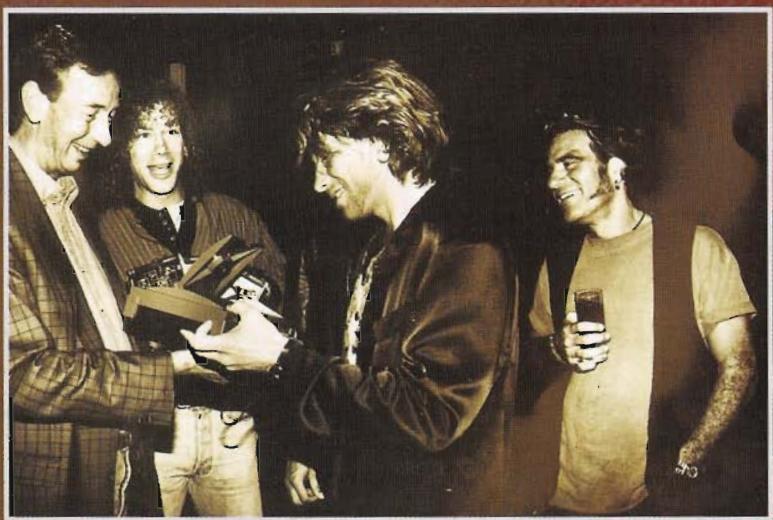
CEDEO komt met prachtige catalogus

CEDEO, een samenwerking van Novamedia Groep, TV Matters en Valkieser Groep presenteerde op de Mipcom beurs in Cannes een nieuwe unieke catalogus. Deze catalogus biedt een overzicht van meer dan 200 filmtitels op

Video CD. Video CD krijgt alsmaar meer populariteit en wordt steeds vaker gebruikt als alternatief voor de normale Videoband. De houdbaarheid van een CD is natuurlijk veel langer dan de vertrouwde Videocassettes, om nog maar niet te spreken van het opberggemak. Video CD's zijn bij uitstek geschikt om afgespeeld te worden je CD-i speler.

In de catalogus zijn titels opgenomen uit Hollywoods 'Golden Decades' met supersterren uit de jaren dertig tot zestig. Wie wil ze niet missen: Gary Grant, Frank Sinatra, Bette Davis, John Wayne, Laurel & Hardy, maar ook cartoonsterren als Bugs Bunny en Popeye. Voor meer informatie kun je contact opnemen met Floris Ploos van Amstel bij CEDEO, Sarphatikade 10, 1017 WV Amsterdam.

NIEUWS

Bon Jovi krijgt CD-i 450

Om hun nieuwe album, "Cross Road, The best of..." te promoten was de superpopulaire rockgroep Bon Jovi een paar dagen in Nederland. Philips nam meteen de mogelijkheid te baat om de heren het nieuwste snufje op CD-i gebied cadeau te doen: de CD-i 450, compact en schitterend van vormgeving. De heren van Bon Jovi waren blij verrast met dit presentje. Ze kunnen nu ook hun eigen product, An Evening With Bon Jovi, een heerlijke gevarieerde interactieve CD, daarop bekijken. De toetsenist, David Bryan, was al geheel op de hoogte van de ontwikkelingen en de uitgebreide mogelijkheden van CD-i.

De CD-i 450 is een zeer compacte speler, die speciaal gemaakt is voor snelle verplaatsing van het ene TV toestel naar het andere. Ook zit er een uitgekiende aansluiting voor telefoon in, zodat de gebruiker op de meest eenvoudige manier thuis van bijvoorbeeld de verschillende Home Shopping faciliteiten gebruik kan maken.

Nieuwe samenwerking in uitgave van CD-i titels

T1 New Media is een samenwerkingsverband met Philips Interactive Media Publishing aangegaan om gezamenlijk nieuwe titels op CD-i te gaan uitgeven. Dit heeft al geresulteerd in een nieuwe boreling: The CD-i With The Maus. "Die Maus" is al sinds 20

jaar het meest populaire tekenfilmwezentje op de Duitse Televisie. Dit is nog maar de eerste van een lange reeks titels voor een zo breed mogelijk publiek. Zodra de nieuwe titels rijp zijn voor productie, komen we hier uitgebreid op terug.

Frankfurt Electronic Media Conference

In antwoord op de sceptische vragen van de markt kunnen we met recht zeggen dat CD-i een succes is. Natuurlijk zijn er in de slag om het grootste marktaandeel in de electronische media twijfels ontstaan over de uiteindelijke winnaar, maar ook over de afvallers.

In een persconferentie op het Nationaal CD-i Congres is naar voren gekomen, dat CD-i zich mag verheugen op een plaats in de voorste gelederen. CD-i is zodanig toegespitst op het gebruik in het huishouden dat het vooral op het gebied van entertainment vooraan staat. Ook in het educatieve gedeelte blijkt dat CD-i een vooraanstaande rol vervult. Aangezien er opnieuw een prijsdaling wordt verwacht, de spelers kosten nu rond de f800,-, zullen mensen die van plan zijn een gewone CD speler te kopen eerder geneigd zijn meteen over te stappen op CD-i. De verwachting is, dat voor het einde van dit jaar wereldwijd een miljoen spelers zijn verkocht.

Bertelsmann en Philips geven nieuwe encyclopedie uit

Het Universallexicon, Duitslands meest geraadpleegde encyclopedie, is nu uit op CD-i. Dit is de eerste encyclopedie met onder andere meer dan 20 minuten Digital Video Newsreels, meer dan een uur digitaal geluid en muziek, 70 diashows en meer dan 2000 illustraties. Dit lexicon is bijgehouden tot de laatste gebeurtenissen van 1994.

In een gedeelte van het menu, kunnen de kijkers een interactieve reis door Berlijn maken in het jaar 1939 en vervolgens eens vergelijken hoe het er nu uitziet.

Voorlopig is het lexicon nog slechts verkrijgbaar in

NIEUWS

het Duits, maar er wordt momenteel al gewerkt aan een Nederlandse en Engelse versie.

Tien kunstenaars, honderd kunstwerken

Electronic gallery ART VISION brengt Europa's eerste interactieve foto-CD met kunst uit. Met één druk op de knop kun je van de mooiste collecties genieten. Onder elk kunstwerk is zelfs muziek geplaatst, zodat er niet in stilte hoeft te worden gekeken. Voortaan kan op elk gewenst moment een koop-optie op een kunstwerk worden genomen. Dat betekent meteen dat het kunstwerk in het echt te bekijken is. Het enige dat je hoeft te doen is ART VISION bellen. Zij maken dan een afspraak met de kunstenaar.

Elke foto-CD bevat honderd kunstwerken van tien verschillende kunstenaars. Er wordt duidelijk aangegeven wat de mogelijkheden van CD zijn. Zo kan er gekozen worden voor de werken van één kunstenaar. Via uw afstandsbediening kan elk interessant detail uitvergroot worden. Een andere mogelijkheid is dat je alle kunstwerken achter elkaar voorbij laat komen.

Van dit leuke initiatief is inmiddels één CD uit, die met figuratieve kunst. In de loop van dit en volgend jaar verschijnen nog eens vier foto-CD's. De volledige collectie zal dan bestaan uit 500 kunstwerken van 50 verschillende kunstenaars.

ART VISION is, zoals gezegd, dag en nacht bereikbaar en wel op nummer 06 - 899 83 66. Niet alleen voor bestellingen, maar ook voor informatie.

Eerste Philips CD-i Awards uitgereikt

Afgelopen 13 en 14 oktober zijn tijdens het Nationaal CD-i Congres in de Doelen in Rotterdam de eerste Philips CD-i Awards uitgereikt. 7th Guest ontving de Gold Club Award, de publieksprijs. De Award voor Opleiding en Training ging naar het onderwijs-kundig instituut CIBB voor 'Effectief Communiceren'. In de categorie Marketing & Sales was de TeleCD-i 'Welkom bij Albert Heijn' de gelukkige.

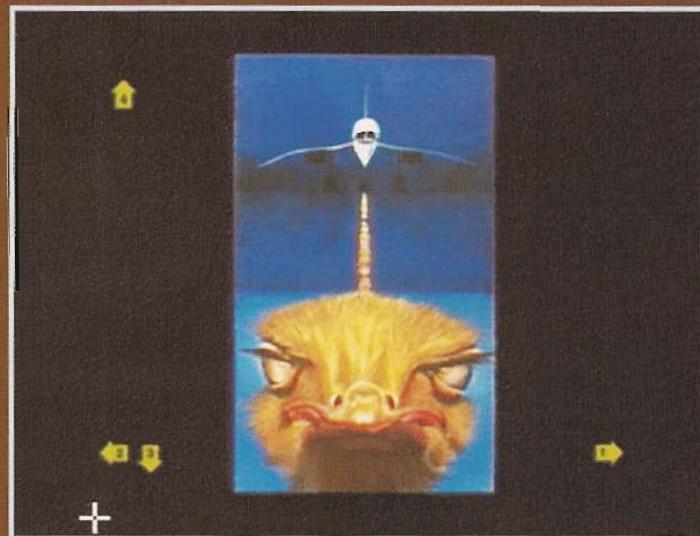
Een viertal Awards is uitgereikt op grond van de technisch-inhoudelijke eigenschappen. Zo ging de

ART
VISION

ELECTRONIC GALLERY

10 kunstenaars honderd kunstwerken

Deel 1
Figuratieve kunst

S2
unlimited

BEYOND
LIMITS

nieuws

Award voor technisch vernuft naar 'Othello', die voor gebruikersvriendelijkheid naar de 'Talencursus LOI Engels' en de Award voor de beste visuele vormgeving ging naar 'Life without Monty Python'. Tenslotte kreeg 'Megapop Classics', het cadeau van de platen 10-daagse, de Award voor de beste inhoud. Als verrassing werd Philips zelf gelauwerd door de Associatie Interactief voor de brugfunctie die Philips heeft vervuld bij het tot stand komen van de uitstekende samenwerking tussen hardware en software producenten. Het congres werd nog opgeluisterd met de komst van 2 Unlimited. Uit handen van Emiel Petrone ontvingen beide bandleden een CD-i speler. Verderop in dit nummer hebben wij een exclusief interview met 2 Unlimited.

FAME music GAME STORE

FAME music, de welbekende mega-store aan de DAm in Amsterdam, heeft 1 oktober jongstleden een nieuwe afdeling geopend. Naast de afdelingen Pop, Jazz, Dance, Klassiek, Video en Middel of the road hebben zij nu ook een Game Store. Op deze afdeling zijn Nintendo, Sega, CD-i en CD ROM ruim vertegenwoordigd. Zowel een ruime collectie oude als nieuwe titels, alsook de hardware van Nintendo, Sega en CD-i zijn verkrijgbaar. Zo staat er nu de nieuwe CD-i 450 speler van Philips.

Brieven

COMIMENTEN

Sinds december 1993 ben ik in het bezit van een CD-i speeler met digital video cartridge. Ik vind het een fantastisch systeem en ik blijf mij verbazen over de hoeveelheid informatie die één disc bevat. Ik koop nu alleen nog maar CD-i's aangezien de CD-i's ook beeld bevatten en het prijsverschil met de gewone CD's en Video CD's zeer klein is. Met het verschijnen van uw CD-i magazine was ik erg content. Uw blad ziet er schitterend uit en de bijgeleverde CD-i van de Free Record Shop was een aangename verrassing. Mijn complimenten! Uit de krant begreep ik dat het fenomeen CD-i definitief is doorgebroken. Wat mij betreft uitstekend nieuws.

Verder zou ik u enkele suggesties aan de hand willen doen voor redactionele onderwerpen. Wat dacht u van:
* een pagina met vragen en reactie's van lezers
* kan er een stukje geschreven worden over audio- en videorechten (waarom bijvoorbeeld een topfilm als Jurrasic Parc niet uitkomt op Video CD en wel op Laser Disc, en hoe zit dit met de Disney-films?).

- is het mogelijk om op korte termijn video- en super 8 film over te zetten op CD-i dan wel Video CD tegen een redelijke prijs? Dit is namelijk wel het geval bij fotobead-materiaal: de foto CD.
- interviewen met software huizen c.q. fabrikanten. The making of it voor velen denk ik een interessant onderwerp.
- een rubriek over de nieuwste technische snufjes op CD-i gebied.
- een artikel over de kindercursus "How do you do!" Ik heb het pakket aangeschaft met de kortingsbon uit uw blad en het ziet er prachtig uit. Vier CD-i's voor f99.- is een fantastische aanbieding. Het is mooi opgezet en educatief opbouwend. De plaatjes zijn rustig en leiden niet af.

C.J. Oversteegen, Koog a/d Zaan

Uw eerste vraag is bij deze beantwoord. Wat uw tweede vraag betreft het volgende; de makers van speelfilms bepalen zelf op wat voor media ze uitkomen. Het kan best zo zijn dat Disney of de maker van Jurrasic Park over twee maanden besluit om ook films op Video CD uit te gaan brengen.

Momenteel wordt onderzocht of het mogelijk is tegen betaalbare tarieven video- en super 8 films over te laten

zetten op Video CD. Dit kan echter nog wel even duren. De techniek is beschikbaar, maar nog erg kostbaar. In elk nummer besteden we aandacht aan CD-i produtiebedrijven. Een rubriek over de nieuwste technische snufjes op Cd-i gebied is niet zo makkelijk, omdat er simpelweg niet zoveel over te melden is. Op het How do you do-pakket komen we zeker nog terug.

DANK

Ik druk u bij deze mijn dank uit voor de extra CD-i van de Free Record Shop, die ik mocht ontvangen bij het eerste nummer van uw CD-i Magazine. Helaas is er op deze disc geen Nederlandstalige gebruiksaanwijzing aanwezig. Deze was in sommige gevallen wel bij de Free Record Shop te verkrijgen. Ik kon hem helaas niet bemachtigen. Weet u misschien hoe ik hiervan in het bezit kan komen?

J. Muis, Hoogeveen

Het handigste is inderdaad om dit bij de Free Record Shop te vragen.

VISION FACTORY

Als eerste wil ik u feliciteren met uw fantastische magazine! U schreef hierin een artikel over de Vision Factory, een software produktie-bedrijf. Gaarne zou ik van u hun adres ontvangen evenals van enkele andere produktiebedrijven in Nederland. Ik ben zeer geïnteresseerd in het produktieproces van CD-i's. Misschien kunt u hierover ook een serie artikelen publiceren in uw magazine.

J. Muit jr., Woerden

Het telefoonnummer van de Vison Factoy is 040-464055. We zullen in een van de komende nummers een verhaal wijden aan het maken van een CD-i. Daarnaast hebben we in elk nummer een verhaal over een CD-i producent. Deze keer is dat het Hilversumse bedrijf Valkieser.

ONAFHANKELIJK

Met veel plezier heb ik het eerste nummer van uw CD-i magazine ontvangen. Het lijkt mij een redelijk objectief blad met veel wetenswaardigheden. Bovendien vind ik het prettig te weten dat het blad onafhankelijk van Philips geproduceerd wordt. Alles wordt bekijken en getest.

Graag wil ik ook een tip sturen voor het spel INCA. De tip is bedoeld om niet halverwege het totale spel te verdwalen in het ruim van het luchtschip. Nadat de ton met kruit is verplaatst, omgegooid, komt je in het ruim van het schip. Draai nu 180 graden om en loop naar de deur recht tegenover je. Je gaat nu automatisch de gang door en je schiet er een neer. In de volgende hal ga je naar links en dan de deur door. Vervolgens in die hal weer naar links de deur door. Je gaat dan door twee gangen met patrijspoorten. Hierna kom je weer in een hal en ga je rechtsaf. Uiteindelijk sta je dan voor twee deuren. Nu is het kiezen geblazen! Veel plezier!

Als laatste zou ik u nog willen vragen waarom het password van DIMOS QUEST niet werkt op de demo van de Free Record Shop.

B.C. van Velzen, Kudelstaart

Dit password werkt niet omdat het programma een demo is. Op de echte versie van het spel natuurlijk wel.

ONDERTITELD

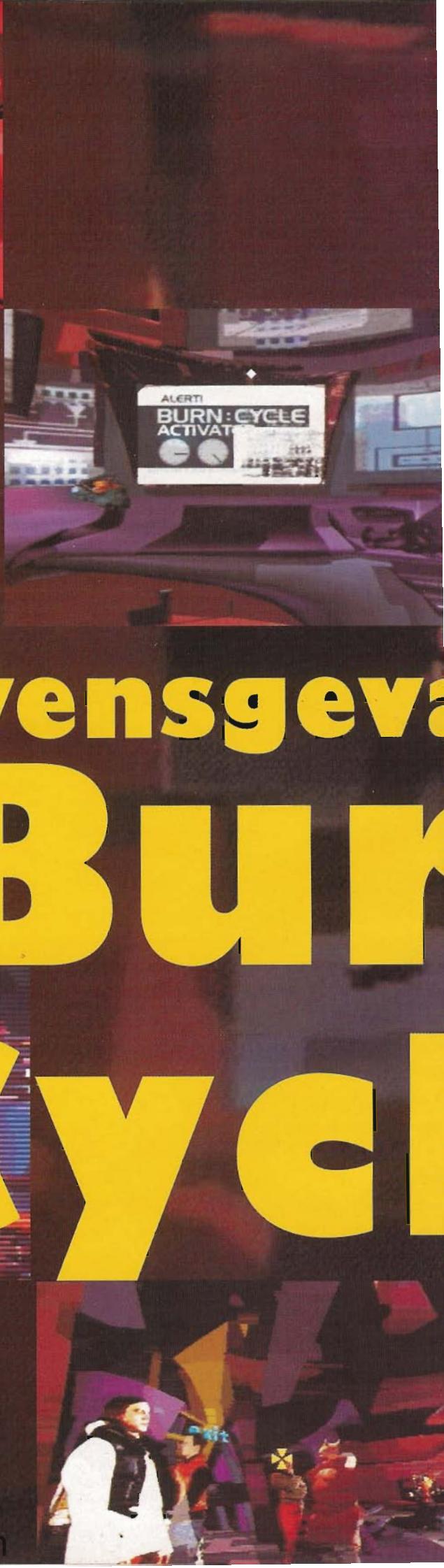
Allereerst wil ik jullie complimenteren met het CD-i magazine. Het ziet er prachtig uit en bevat boeiende en lekker weg lezende informatie. Waar ik benieuwd naar ben is wanneer de films op CD-i in het Nederlands ondertiteld op de markt komen. Verder heb ik nog een paar codes voor het spel MegaMaze: naar level 2 is code 1575, naar level drie is code 4084, naar level vier is code 2781 en naar level vijf is code 5474.

Y. Samander, Den Haag

Indecend Proposal is de eerste film die Nederlands is ondertiteld. Er zullen steeds meer films met ondertiteling uitkomen. Plains, Trains en Automobiles die in december verschijnt is ook voorzien van een Nederlandse ondertiteling.

ABONNEMENT

Van enkele mensen kregen we de vraag met ingang van wanneer het abonnement op CD-i Magazine inging. Het abonnement gaat in vanaf nummer 1. De Family Games en CD-i on CD-i wordt opgestuurd nadat uw betaling bij ons is ontvangen. Tijdens de introductie-periode kostte een jaarabonnement (11 nummers) 49,95. Deze introductie-periode is nu voorbij, wat betekent dat een jaarabonnement nu 59,95 kost.

Een spelsensatie
van de eerste orde

Het levensgevaar virus Burn Cycle

Burn Cycle kon wel eens de spelsensatie van dit jaar worden.

Fantastische graphics en dito geluid; een perfecte combinatie van actie, puzzels en een briljant verhaal vormen de ingrediënten van dit spectaculaire spel.

Hoewel sommige puzzels behoorlijk ingewikkeld zijn, is de bediening gelukkig een fluitje van een cent.

arlike

n e

De actie wordt steeds gezien door de ogen van de hoofdpersoon. Ikonen verschijnen op het scherm om aan te geven wat de speler kan doen, zoals bepaalde richtingen oplopen (pijlen), iets oprapen (handje) of schieten (vizier). Door de cursor onderin het scherm te bewegen verschijnt een inventaris, waar voorwerpen in- en uitgehaald kunnen worden. Ook kunnen voorwerpen in close-up worden bekeken, hetgeen soms een onverwachte aanwijzing oplevert. Naast de inventaris bevindt zich een icoon in de vorm van een doodskop. Door hier op te klikken verschijnt een scherm waarop de speler het huidige spel kan opslaan, een eerder bewaard spel kan laden, de laatst getoonde videobeelden nog een keer kan afspelen of het spel helemaal opnieuw kan starten.

My name is Cutter, Sol Cutter

Burn Cycle is het verhaal van Sol Cutter, een eenentwintigste-eeuwse data-dief wiens brein besmet raakt met een dodelijk computervirus. Weet je wat, we laten hem zelf wel even aan het woord.

Tenslotte is hijzelf de meest aangewezen persoon om zijn belevenissen te vertellen.

Mijn naam is Cutter, Sol Cutter, van beroep data-dief. En voordat jullie twintigste-eeuwse softies nu allemaal in koor gaan roepen dat diefstal verboden

is, moet ik u eerst even vertellen dat het vak van data-dief in de 21ste eeuw een heel eerzaam beroep is. Tenslotte zijn er maar weinig mensen zoals ik, die computergegevens rechtstreeks vanuit een databank in hun hersenen kunnen downloaden. Ja, het is een respectabel beroep en ik verdien er ook nog een aardige duik mee. Samen met mijn vrouwelijke partner Kris heb ik al heel wat geheime bestanden gestolen. Mijn opdrachtgevers waren dan ook altijd zeer tevreden over me. Gelukkig heb ik nooit problemen gehad tijdens mijn nachtelijke avonturen. Behalve dan die keer toen ik de opdracht kreeg om bij mijn oude werkgever Softech enkele bestanden te stelen. Er kon een leuk bedrag mee worden verdiend, want 20.000 Nigeriaanse Rand voor vijf minuten werk is natuurlijk niet verkeerd. Op het eerste gezicht dus een makkelijke opdracht, waar Kris en ik normaal onze handen niet voor om zouden draaien. Maar die avond ging er iets mis. Er ging zelfs iets ontzettend mis.

Besmet

Kris en ik waren doorgedrongen tot het computercentrum van Softech. Zoals u misschien wel weet een van de weinige overlevenden van de Multinationale Bedrijvenoorlog.

Kris bewaakte de gangen van het complex, terwijl ik bezig was met het downloaden van de benodigde gegevens. Plotseling kreeg mijn brein een gigantische stroomstoot te verwerken en kwam ik pas geruime tijd later weer bij mijn positieven. Mijn communicator lag een paar meter van me vandaan op de grond. Eerst maar eens even oprapen, want Kris zou wel ongerust zijn. Toen ik mijn communicator opraapte, werd ik inderdaad onmiddellijk opgepiept door Kris, die wilde weten wat er gebeurd was. Tja, wist ik het maar. Langzaam kwam mijn geheugen weer terug en wat ik wist te herinneren was niet prettig. Die schoften van Softech hadden blijkbaar een heel nieuwe beveiliging ingebouwd in hun database: het kwaadaardige 'wareware'-virus Burn Cycle dat zich nu langzaam maar zeker een weg aan het vreten was door mijn hersenen. Over 2 uur zou er niets meer over zijn van mijn brein.

Een gruwelijke moord

Kris waarschuwde me inmiddels via de communicator dat ze bewakers aan hoorde komen. Snel wegwezen dus en proberen een uitweg te zoeken in dit labyrint van gangen. Via mijn computerhelm kon ik gelukkig een kaart oproepen van het complex en met Kris praten. Plotseling dook uit het niets een bewaker op, die onmiddellijk begon te schieten. Snel beantwoordde ik zijn vuur en schakelde hem uit. Ook in de andere gangen bleek het opeens te wemelen van de bewakers, maar dankzij mijn jarenlange training leverde dit niet echt een probleem op. Na me al schietend een weg te hebben gebaand naar de uitgang, hoorde ik plotseling Kris in paniek om hulp roepen. Toen ik in de richting van het geschreeuw rende, zag ik haar nog net achter een zich langzaam sluitende deur staan. Helaas was ik niet snel genoeg om onder de deur door te glijden, en moest ik vol afgrizen toekijken hoe Kris werd neergeschoten door een van de toegesnelde bewakers. Hoe kwam ik door die gesloten deur? Plotseling dacht ik aan het explosief dat ik voor noodgevallen altijd bij me droeg. Snel de timer

op 30 seconden ingesteld, het explosief bij de deur gezet en rennen maar. Precies 30 seconden later klonk een luide ontploffing en werd de deur uit z'n voegen geblazen. Achter de deur werd mijn ergste vrees bewaarheid: Kris was dood. Het goede nieuws was echter dat ik achter haar een Lifter ontwaardeerde, een van die moderne transportmiddelen die wel iets weg heeft van jullie auto's, maar dan met de mogelijkheid om te vliegen.

Richting Urban Central

Toen ik de deur van de Lifter probeerde te openen, bleek deze echter op slot te zitten. Na een tijdtje radeeloos te hebben rondgelopen, sloeg ik mijzelf opeens voor m'n kop. Natuurlijk, Kris had de sleutel nog in haar binnenzak. En inderdaad, na een snelle gang door haar zakken vond ik niet alleen een sleutel, maar ook nog een creditcard van de First Karmic Bank of Consciousness Credit. Een lege kaart weliswaar, maar je weet maar nooit waar die goed voor is. De sleutel bleek gelukkig te passen op de deur van de Lifter en dus stapte ik in. Nu moet u weten dat ik nog nooit in een Lifter gevlogen had en dus ook geen idee had hoe ik zo'n machine aan de praat kreeg. Een uitnodigend knopje met het woord POWER leek me echter wel een goed begin. En inderdaad, de motor begon te ruisen, maar er gebeurde nog niets. Volgende knopje dan maar, met het woord SYSTEM. Dat klonk al beter, de bordcomputer voerde een system-check uit en kondigde aan dat alles in orde was. Vliegen was er echter nog steeds niet bij. Het derde knopje dus maar geprobeerd. Select auto-destination, werd op het beeldscherm geprojecteerd. Ah, dus daar was dat kaartje aan mijn linkerhand voor! Op het kaartje bleek ik overigens slechts twee bestemmingen te kunnen selecteren. Urban Central klonk wel goed. Na het invoeren van de lokatie steeg de Lifter zowaar op en vertrok ik richting Urban Central. De lol van het vliegen in een Lifter was er echter snel af, toen ik opeens beschoten werd door grondafweergeschut. Gelukkig vond ik net op tijd de knop waarmee ik terug kon schieten.

BURN: CYCLE

a trip Media production for

PHILIPS

op en kon ik rustig mijn weg vervolgen. De automatische piloot zorgde ervoor dat ik keurig landde op een parkeerplaats in Urban Central, waar ik uitstapte.

Credits en prijzen

Tijd om even na te denken over mijn lot. Ik had inmiddels nog minder dan twee uur om iets aan het dodelijke virus te doen, maar er waren nog zoveel vragen. Wat voor virus was het eigenlijk precies, waarom hadden ze het in mijn brein geplaatst, wat was het geheim dat Softech blijkbaar koste wat het kost wilde bewaren? Om het allemaal nog wat erger te maken, had ik geen geld op zak, alleen een lege credit card. Een goede plaats om in zo'n geval te starten was mijn stamkroeg, de Sum Zero-bar. In een hoekje van de bar kon worden ingelogd op het universele netwerk Televerse, maar voor de toegangscode moest ik wel eerst even een ASCII-man vinden. ASCII-mannen zijn een soort levende verbindingen met het Televerse-netwerk en kunnen je tegen betaling van credits een toegangscode geven. Nu had ik zoals gezegd geen cent, dus moest ik eerst maar eens een paar spelletjes Physics Roulette gaan spelen.

Physics Roulette is altijd een goede manier om wat credits te verdienen, plus wat prijzen in natura die me nog van pas konden komen als ruilmateriaal. In de Sum Zero wordt informatie namelijk vooral geruild voor zaken als porno-CD's, drugs en andere illegale zaken. Physics Roulette is trouwens niet te vergelijken met het spel dat jullie in de twintigste eeuw speelden. Gezeten in twee stoelen proberen twee spelers via telepathie een winnende combinatie van tekens te scoren. Het is vooral een kwestie van snel reageren en je goed concentreren. Als ervaren Physics Roulette-speler had ik snel een flink aantal credits en prijzen bij elkaar gespeeld. De credits kon ik vervolgens gebruiken om een toegangscode te kopen bij de ASCII-man. De prijzen pikte ik op bij de bardame. Vooral het jaarabonnement op het pret-

park Tripworld leek me wel wat, want Tripworld was tenslotte een net geopende vestiging van Softech. De andere prijzen bleken me later echter ook nog uitstekend van pas te komen.

Opnieuw in de problemen

Met behulp van mijn inmiddels flink volle creditcard en de code van de ASCII-man kon ik eindelijk inloggen op Televerse. Mijn informant Zip had een boodschap voor me achtergelaten op het netwerk, waarin hij me vroeg hem in de werkelijke wereld te ontmoeten. Ook het nieuws was vandaag bijzonder interessant, vooral de berichten over de terroristische organisatie NAMO en een stukje over Softech. Jammer alleen dat die infomercials er constant door heen kwamen. Nou ja, ik wist nu in ieder geval dat ik de gewonnen Powerbrunch-pillen kon gebruiken om de maaltijd van een hele dag te vervangen. Zip had inderdaad wat informatie voor me, en met hem kon ik bovendien een van mijn prijzen ruilen voor een aantal voorwerpen die me volgens hem goed van pas zouden komen. In de Sum Zero-bar leek verder niet veel te beleven, dus ging ik op weg naar de uitgang. Bij het verlaten van de bar werd ik opeens aangevallen door twee gangsters. Geen probleem natuurlijk, en bovendien ontmoette ik op die manier mijn oude vriendin Gala weer eens, die gegijzeld was door de gangsters. Van Gala wordt beweerd dat ze een van de beste terroristen van NAMO is, maar dit heeft nooit iemand kunnen bewijzen. Althans, niemand heeft het kunnen navertellen. Met Gala's hulp en Zip's codebreker slaagde ik er in mijn hotelkamer binnen te komen, waar nog een paar nuttige voorwerpen op me lagen te wachten. Toen sloeg het noodlot echter toe, want teruggekeerd bij mijn geparkeerde Lifter bleek deze helaas iedere dienst te weigeren. De boordcomputer gaf als verklaring een storing aan een of ander klein onderdeeltje, dat ik natuurlijk niet bij me had. Ik zat dus hopeloos vast.

Fantastisch actie- en puzzelplezier

Tja, en daar hield het voor deze recensent ook even op, want na talloze uren actie- en puzzelplezier (altijd een prima combinatie) bleek ik muurvast te zitten in dit schitterende spel. Schitterend vooral door de fantastische 3-dimensionale graphics, die dan ook ontwikkeld zijn op een Silicon Graphics-werkstation. De wereld van Burn Cycle bestaat in feite uit een combinatie van haarscherpe computer graphics (voor de gebouwen, wegen en dergelijke) en beelden van echte personen, die op vrijwel perfecte manier over de graphics worden geprojecteerd. Verder bevat het spel zo'n 35 minuten live action video, ook al weer met echte acteurs. Ook het geluid is absoluut het vermelden waard, want dat is al van net zulke hoge kwaliteit. De panische angst in de stem van Kris bijvoorbeeld, wanneer ze de deur langzaam voor zich ziet sluiten en weet dat ze gaat sterven. Of de Twin Peaks-achtige muziek bij het betreden van de ruimte

waar Physics Roulette wordt gespeeld. Of de stem van de Marlowe-achtige verteller terwijl je rondloopt in Urban Central. Burn Cycle is volgens de makers overigens niet geschikt voor kinderen onder de 15 jaar. De manier waarop Kris wordt doodgeschoten, is bijvoorbeeld ronduit gruwelijk om te zien. Het bloed spuit alle kanten op en dat wordt ook nog eens een keertje extra vanuit een andere hoek en in slow-motion getoond.

Het feit dat deze preview-versie van Burn Cycle moet worden gespeeld zonder handleiding, maakte het oplossen van sommige puzzles overigens wellicht wat extra lastig. Aan de andere kant kan ik me heel goed voorstellen dat de handleiding bij dit spel sowieso heel summier zal zijn, omdat dat de spanning alleen nog maar verder opvoert. Het is namelijk een heel 'spooky' idee om rond te lopen zonder dat je exact weet wat er van je verwacht wordt.

De hoofdrolspelers in Burn Cycle

bij Softech. Adjusters zoals Cutter bewaken de belangen van grote bedrijven. Ze zijn dan ook half-detective, half-gangster. Cutter was een van Softech's beste Adjusters, totdat een overval op drie Taiwanese software-piraten een beetje uit de hand liep en er bij Cutter een Schroefje los ging zitten. De laatste jaren heeft Cutter vooral medelijden met zichzelf gehad. Voor het geld (en de kick) heeft hij zijn in de loop der jaren verworven kennis gebruikt om kleine data-diefstallen te plegen. De opbrengsten uit die activiteiten heeft hij voornamelijk gebruikt om zich ver van de werkelijkheid te houden door het innemen van diverse illegale substanties. Hij kan vaak worden gevonden in de Sum Zero-bar, waar hij meestal nauwelijks aanspreekbaar is. Een vrouw, Kris genaamd, redde hem daar op het moment dat een aantal tieners op het punt ston-

Sol Cutter

geboren 2 juli 2032, leeftijd 31. Sol Cutter werkte als Adjuster

den zijn hoofd te verwijderen. Zij waren op zoek naar zijn neurale implantatie. Sinds Cutter Kris ontmoette, begon zijn leven weer zin te krijgen.

Krystov Dydo, alias Doc

geboren 19 maart 2026, leeftijd 37. Tijdens zijn puberteit in Polen was Doc het jongste lid van het Genometeam. Zij produceerden de eerste generatie genetische chips voor Softech. Toen Doc 22 was, stortte hij in. Hij vluchtte uit Softech's experimentele lab en vestigde zich als een kluizenaar onder de grond. De jaren daarna werd Doc constant benaderd door mensen uit het bedrijfsleven, die koste wat het kost van zijn diensten gebruik wilden maken. Het maakte Doc weinig uit voor wie hij werkte, als hij maar in harde valuta werd uitbetaald. Doc is nu meestal te vinden in een zwaar beveiligde lokatie buiten de stad. Van daaruit voert hij zijn onderzoek uit en dient hij de zwarte markt indien nodig. Hij is degene die Cutter's neurale implantatie heeft uitgevoerd. Zijn eigen lijf is vrijwel

geheel bedekt met neurale implantaties en het schijnt dat hij een bijna telepatische band heeft met zijn hardware.

Gala

geboren 19 maart 2039, leeftijd 24. Gala wordt er van verdacht te werken voor de terroristische organisatie NAMO. NAMO's doel is het heroveren van de Stad en het teruggeven van de eigendomsrechten aan de oorspronkelijke bewoners. Delen van de Stad hebben een religieuze betekenis voor hen. Gala was van jongaf aan getraind als lid van een elitegroep. Wat Oosterse vechtkunsten betreft is ze Cutter's gelijke. Sterker nog, toen zij nog werkte voor Softech zijn ze elkaar regelmatig tegenkomen. Haar bereidheid om Cutter te helpen komt voort uit een behoefte aan zijn kennis over Softech en Cortex. Met Cutter's hulp kan NAMO de cruciale informatie binnenhalen die ze nodig hebben voor een vernietigende serie activiteiten die tot doel hebben beide bedrijven lam te leggen.

In gesprek met
Emiel Petrone en David McElhatten

Spelletjes en speelfilms, twee belangrijke peilers van CD-i

Een kleine twee weken geleden werd
in Rotterdam het Nationale CD-i
Congres gehouden. Van heinde en
verre kwamen CD-i specialisten naar
's werelds grootste havenstad om te
zien wat er in Nederland zoal op CD-i
gebied aan de hand is. Onder de
aanwezigen waren Emiel Petrone,
de baas van de Video CD Groep USA
en David McElhatten die aan het
hoofd staat van de games-afdeling van
CD-i USA. Wij hielden een
dubbel-interview.

Wouter Hendrikse

Twee belangrijke peilers van CD-i zijn Video CD en Spellen, interactief of niet. Vele tientallen speelfilms zijn inmiddels op Video CD uitgebracht, maar de vraag rijst natuurlijk waarom het er nog geen honderden zijn. Emiel Petrone: "Het produkt moet nog groeien. Aan het eind van het jaar staan er ruim een miljoen CD-i spelers in de wereld. Dat is weliswaar boven target, maar dat betekent nog niet dat je Video CD's met honderden titels tegelijk op de markt kan zetten. Je hebt namelijk te maken met een delicaat scenario dat zich maar langzaam ontwikkelt. Je moet voortdurend balanceren tussen het aantal verkochte machines en het aantal films dat je uitbrengt. In de audio-wereld is dit scenario al helemaal onder de knie. Men weet precies hoe een audio cd op de markt gebracht moet worden. Video CD is de volgende stap. We praten namelijk over een periode dat eigenlijk maar heel weinig mensen weten wat Video CD eigenlijk is. Als je zegt, Video CD is een speelfilm op CD, dan denken de meeste mensen dat je je vergist, terwijl dat het precies is. Daarom hebben we de slogan CD voor uw TV bedacht. Het zijn namelijk twee termen die de consument al kent; de CD en de TV. Dat moet uitdragen wat CD-i eigenlijk is."

CD-i speler: twee in één

"Kijk, Video CD is een wereld standaard. De hele elektronica-industrie stort zich er momenteel op. Verschillende producenten hebben een video CD speler in ontwikkeling. Als Philips juichen we dat toe. Immers, we verkopen er alleen maar meer software door. Ondertussen laten we heel duidelijk zien dat CD-i, in de vorm van de i extra's biedt die anderen niet hebben. In principe koop je voor hetzelfde geld twee keer meer. Dus koop gewoon een CD-i speler. Waar anderen een speciale speler voor ontwikkelen is dat voor ons een feature, een extra. Zoals het afspeilen van Photo-CD's bijvoorbeeld."

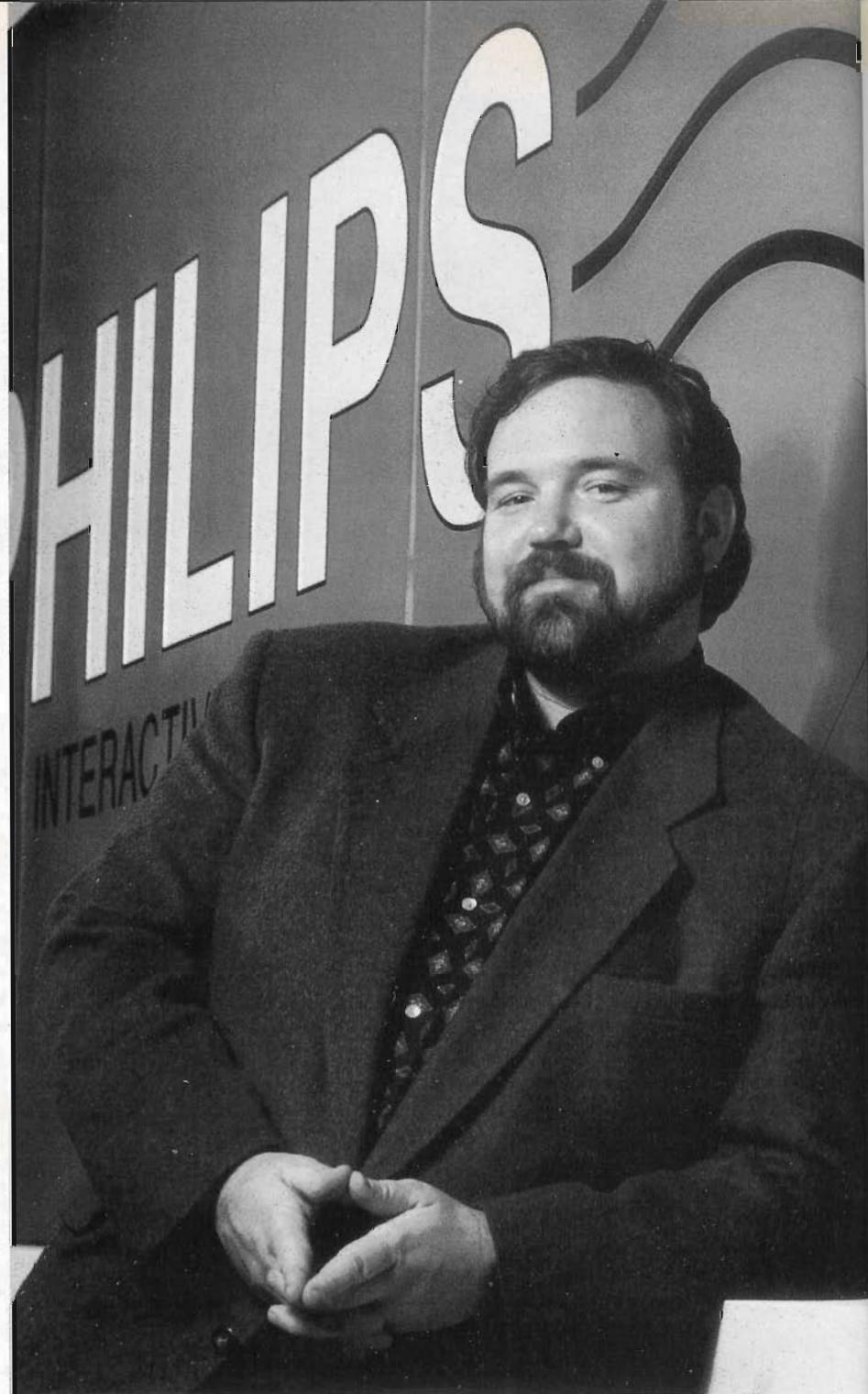
Ervaring

Emiel Petrone is er van overtuigd dat Video CD de markt zal openbreken. "Video CD zal het grote publiek er aan laten wennen dat het mogelijk is een speelfilm met sublieme geluids- en beeldkwaliteit op een CD-schijfje te zetten. Ik zie veel overeenkomsten met de introductie van de audio CD. Met dat verschil dat we nu harder gaan dan 15 jaar geleden. En ik weet waar ik over praat. Ik heb begin jaren '80 voor Philips in de Verenigde Staten de introductie gedaan van de audio CD. Waartoe dat heeft geleid hoeft ik verder niet te benadrukken. Dit betekent wel dat Philips overal ter wereld en dus ook in de VS een partij is waar naar wordt geluisterd. Het is natuurlijk niet voor niets dat Philips bij alle grote filmmaatschappijen als serieuze gesprekspartner wordt gezien. Niet elk willekeurig bedrijf kan zomaar naar Hollywood afreizen om CD Videorechten van speelfilms te kopen. De studio's hebben niks, buiten hun films. Daar zijn ze dus zuinig op en ze kijken heel streng naar een gegadigde. We zijn een uitermate serieuze partner en daarom kunnen we als Philips topfilms op CD-i uitbrengen.

Wij worden onder andere zo serieus genomen, omdat wij, samen met Sony en Masushita, MPEG-1 hebben ontwikkeld, de compressie-standaard die het mogelijk maakt speelfilms op CD te zetten.

Iedereen heeft: CD-i

Het moge duidelijk zijn dat Emiel Petrone uitermate optimistisch is over de toekomst. "In het jaar 2000 heeft iedereen thuis CD-i. Daar ben ik 100 procent van overtuigd. Waarschijnlijk niet in de vorm van een CD-i speler, maar het zit dan gewoon in je tv ingebouwd, net als Teletekst. Het is tegenwoordig moeilijk, zo niet onmogelijk een televisie te vinden zonder teletekst. Zo zal dat met CD-i ook gaan. Wellicht dat we tegen die tijd ook geconfronteerd worden met het fenomeen 'interactieve speelfilm'. Wat dat precies zal worden, weet ik niet. Eigenlijk weet niemand dat. De hele filmdustrie is de komende jaren bezig om te definiëren wat interactief zal zijn. En dat is al ingewikkeld genoeg."

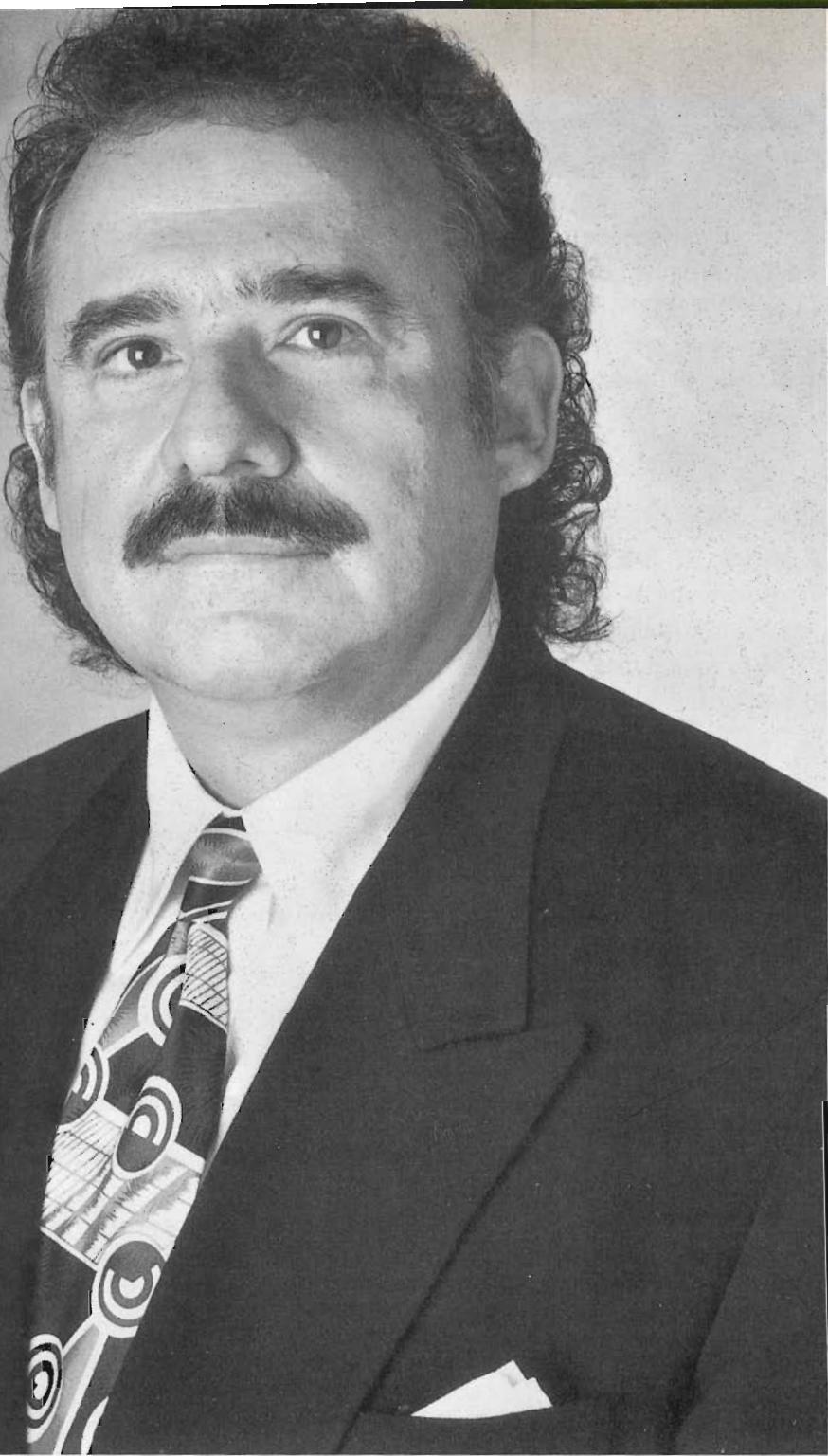

David McElhatten

Mister CD-i games

David McElhatten is het uitermate eens met z'n Amerikaanse collega. Tijdens het gesprek knikte hij veelvuldig ja en het is duidelijk dat een deel van de dingen die hij wilde vertellen al is gezegd. David McElhatten is 'mister CD-i games' himself. Met het verstrijken van de tijd wordt hij steeds enthousiaster over de mogelijkheden van CD-i op spelgebied.

"Voordat we verder gaan, eerst even dit: CD-i is geen spelmachine. Games, en dan ook nog hele goede games, behoren simpelweg tot de mogelijkheden van het apparaat. Ik ben hier voor de introductie van Burn Cycle, tot dusver toch één van de allerbeste games die er zijn, voor welk platform dan ook.

Emiel Petrone

Denk maar aan Full Motion Video beelden en echte acteurs; spel en werkelijkheid lijken bijna één. Maar als we het over Burn Cycle hebben, dan praten we wel over de derde generatie CD-i games. Als ik nu naar zo'n spel zit te kijken dan denk ik altijd: twee jaar geleden had ik niet gedacht dat we ooit zo ver zouden komen. We ontdekken toch steeds weer nieuwe mogelijkheden.

De eerste generatie games zijn de ouderwetse Mario-games. De tweede generatie games zijn spellen als Ceasars Boxing, terwijl Burn Cycle tot de derde behoort. Dit zijn games die gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die de digitale video-cartridge biedt."

De concurrentie ver vooruit

"En daarmee zijn de onze voornaamste concurrenten zeer ver vooruit. 32-bit of 64-bit, ik vind het allemaal niet zo interessant. Wij gebruiken full motion video en dat kan verder niemand op deze manier. Het punt is dat mensen nog steeds eerst willen zien, voordat ze geloven. Ik zal een voorbeeldje geven. Ik heb twee neefjes van 9 en 12 jaar oud. Het waren echte console-freaks (Sega en Nintendo red.). Totdat ik een keer op bezoek kwam met m'n draagbare CD-i speler en een berg spelletjes. Deze jongens zijn in een keer omgeturnd. Ze hadden het gezien en gehoord en waren verkocht. En waarom, omdat de games die er voor verschenen van top-kwaliteit zijn. Zowel wat betreft spel-ervaring als wat betreft beeld- en geluidskwaliteit. Ik maak me daar dus helemaal geen zorgen over. Welke console-fabrikant kan games uitbrengen met Dolby Surround geluid? Niemand behalve wij."

Critici hebben het nakijken

De meeste critici beginnen wat te verstommen, bij het zien van de laatste CD-i games. Een veel gehoorde klacht was het gebrek aan snelheid van CD-i games. David McElhatten: "Wij hebben ook moeten leren gebruik te maken van de mogelijkheden van CD-i. We hebben de snelheid van games enorm

opgevoerd en kunnen nu elke vergelijking aan. Bovendien hebben we enkele gaten in ons assortiment opgevuld. Er was bijvoorbeeld een gebrek aan platform-games. Ik denk dat we een concurrentie als The Apprentice achter ons laten. The Apprentice is trouwens een Nederlands produkt."

"Veel games voor CD-i worden in Europa ontwikkeld. Er zit erg veel talent in dat deel van de wereld. Ik geef toe, we hebben lang moeten zoeken, maar nu we de kanalen gevonden hebben, blijkt de grond hier zeer vruchtbaar te zijn. Er worden in Europa fantastische dingen gemaakt. Zo is er behoefte aan 2-player games. Die komen er dus. Maar altijd met filmische actie en arcade-faciliteiten. Dat is en blijft ons eerste doel."

PHOTO CD op CD-i

Uw foto's op uw TV met PHOTO CD

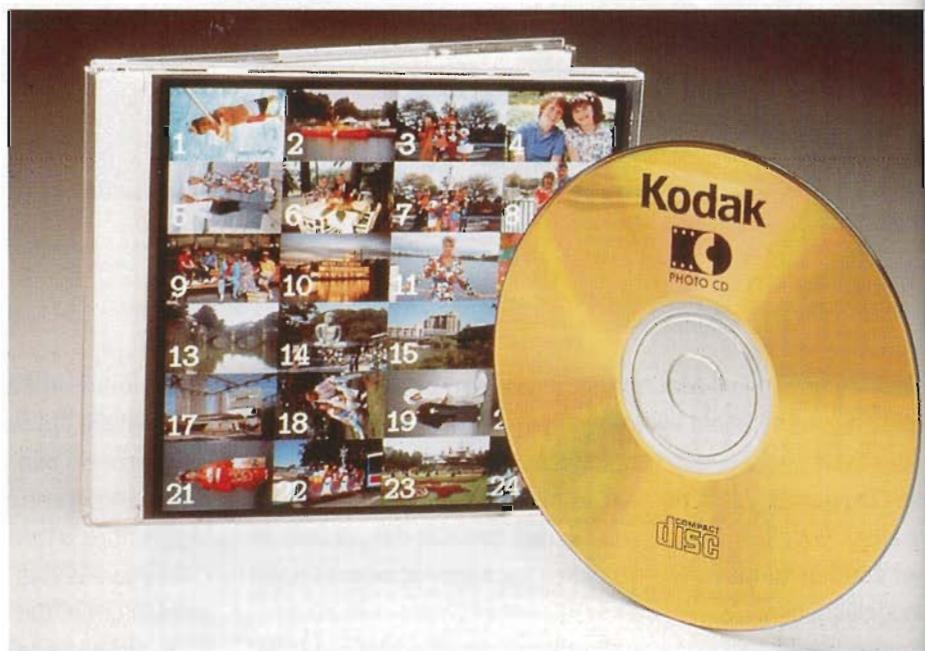
Hoe?

De foto's kan je maken met een gewoon kleinbeeld fototoestel; bij de fotograaf wordt het filmrolletje ontwikkeld. Vraag hem behalve of in plaats van afdrukken, de negatieven of dia's over te zetten op een Kodak Photo CD. Het is altijd mogelijk, vroegere of recente kleinbeeldopnamen toe te voegen tot de disc vol is (100 kleinbeeldfoto's en/of -dia's).

Kodak Photo CD is het nieuwe "elektronische fotoalbum" met als extra voordeel dat de foto's in dit album niet meer kunnen verkleuren of worden beschadigd en dus van blijvende kwaliteit zijn.

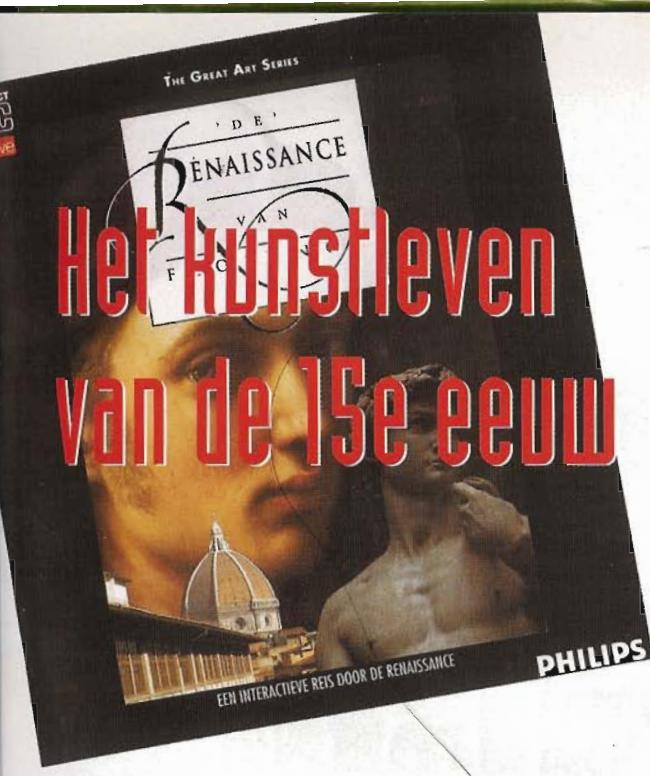
De mogelijkheden van CD-i zijn nagenoeg onbeperkt. Ook de Kodak Photo CD discs kunnen perfect afgespeeld worden via uw CD-i toestel. Photo CD is de nieuwe manier om foto's te bewaren en te bekijken. De Kodak Photo CD disc biedt ruimte voor zo'n 100 kleinbeeld-kleurenopnamen met een perfecte digitale kwaliteit.

Je kan dan samen met vrienden, familie of kennissen deze foto's niet alleen bekijken op je televisiescherm maar ook manipuleren via een menu op het scherm. Inzoomen, kantelen, de volgorde van de foto's programmeren en bewaren zijn enkele van de vele mogelijkheden.

Kodak

De Renaissance vormde het hoogtepunt

van het kunstleven van de 15e eeuw.

Deze stroming ontstond in Italië in het rijke Florence. Gedurende korte tijd slaagde een handvol begaafde kunstenaars erin hun eigen stempel op het verloop van de kunstgeschiedenis te drukken. Namen als Leonardo da Vinci en Rafaël doen zelfs bij de grootste kunstanalfabeet een lichtje branden.

Maar ook namen als Botticelli, Masaccio

en Ucello doen de harten van niet-Renaissance specialisten sneller kloppen. Het is dan ook verheugend dat

Philips Interactive Media Of America met een CD-i uitgave de onsterfelijke schoonheden van deze kunststroming voor een breed publiek toegankelijk heeft willen maken.

Het uitgangspunt voor de plaats van handeling is het Piazza Grande (het Grote Plein) in Florence. Hieraan ligt zich het Kunstgebouw waar de meeste kunstschatte te zien zijn. Daarnaast kan er ook door de stad een wandeling worden gemaakt. Maar om bij het Piazza Grande te beginnen: dit is een waarheidsgetrouwe weergave van het plein zoals het er in de Renaissance uitzag, zelfs het Kunstgebouw is minutieus gereconstrueerd.

Piazza Grande

Bij dit Kunstgebouw aan het Piazza Grande start het programma, dat de gebruiker drie keuzes biedt. Elk hiervan vertegenwoordigt een andere zijvleugel. Als eerste optie kun je een zuil aanklikken waarna je de architectuur kunt bezichtigen. Klikt je op de David van Donatello, dan krijgt je een rondleiding door de beeldhouwkunst. Klikt je in het midden van de binnenplaats de Maria-boodschap van Da Vinci aan, dan is de schilderkunst te bekijken.

Breken met de gevestigde orde

De makers van deze CD-i hebben rekening gehouden met de mogelijkheid dat niet alle kijkers al vertrouwd zijn met de Renaissance. Er is een inleiding gemaakt, waarin wordt getoond hoe de Renaissance is ontstaan en waarin het bijzondere van de Renaissance ten opzichte van de vorige periode wordt aangegeven. Zo krijg je als kijker een beter beeld van de beweegredenen van de kunstenaars om met de toen geldende normen te breken. Op basis van concepten uit de oudheid ontwikkelden zij vervolgens eigen creaties. Vooral de autonome opvattingen met betrekking tot de natuur en de natuurwetenschappen verlenen deze stroming zijn unieke karakter.

Deze inleiding kan worden overgeslagen door op actietoets 1 te drukken. Dit is wellicht prettig voor de volgende keren dat deze tempel der kunst wordt bezocht en jouw interesse meer uitgaat naar specifieke kunstenaars of kunstwerken.

The Great Art Series

Deze uitgave is een onderdeel van de serie The Great Art Series voor CD-i. Het is een loffelijk streven om grootse, maar wellicht "zware" kunstschatte voor een breder publiek toegankelijk te maken. Deze CD-i is daar mijns inziens goed in geslaagd, mede dankzij een levendige en heldere presentatie.

Leo Habers

Philipscdi.com

Pele in z'n jonge jaren

Cruyff: wereldvoetballer

Hoog bovenin de kruising, blijft toch het mooist

27 spelers per team!

Niet alleen de verwoede verzamelaars zouden deze schijf in huis moeten hebben, maar eigenlijk iedereen. Maar laten we eens beginnen met de geschiedenis van voetbal. Nadat de Romeinen het spel met de bal hadden meegenomen naar het Westen, werd het in Engeland direct razend populair. Zó populair zelfs, dat het boogschieten moest buigen, tegen de zin van de gevestigde orde. Men dacht er zelfs over voetbal te verbieden, omdat het de edele spelen teveel verdrong. Dat gebeurde dus ook. In die tijd dat voetbal in Engeland werd geïntroduceerd, speelde men het spel met niet minder dan 27 spelers per team!

Zo kom je ook te weten dat de naam 'Voetbal' niet is ontstaan uit het feit dat de bal met de voet wordt gespeeld. In die tijd was het eigenlijk alleen gebruikelijk om bal-spellen te paard te beoefenen. En juist omdat er geen paard nodig is bij voetbal, heeft dit spel de naam voet-bal gekregen.

Van Brazilië tot Maradona

Deze verhalen zijn allemaal opgenomen in het menu 'History', één van de vier keuzemogelijkheden in het hoofdmenu. Wanneer je kiest voor het menu 'History' dan verschijnt er een melkwegstelsel met een grote bal in het midden, een soort zon, en elf kleine ballen als planeten daaromheen. Elke 'planeet'-bal bevat een belangrijk verhaal over het voetbal van deze eeuw. Variërend van de twijfelachtige, maar enige Hat-Trick in een wereldcupfinale - jawel, die van Jeff Hurst - tot het Heizeldrama waar tientallen supporters omkwamen onder het geweld van een menigte die in paniek was geraakt. Van het drievoudig wereldkampioenschap van Brazilië tot het cocaïnesschandaal rond Diego Maradona. Je kunt voor één van deze verhalen kiezen door een bal uit de elf aan te klikken. Achter de grote bal gaat de geschiedenis van het voetbal schuil. En dat alles in Full Motion Video.

**De wereldkampioenschappen zijn nog maar
nauwelijks voorbij of de voorronden voor een
volgend kampioenschap zijn alweer begonnen.**

We hebben het over de populairste sport ter wereld.

Voor geen enkel evenement zitten zoveel kijkers

aan de buis gekluisterd als voor voetbal.

De voetbalmanie heeft de hele wereld in bedwang,

zowel in positieve als in (zeer) negatieve zin.

Voetbalsterren verdringen filmacteurs en

popsterren ruimschoots van de eerste plaats.

In Brazilië staat, na God, voetbal bovenaan de lijst

van belangrijkheid. Sommigen verguizen deze sport

als een uit zijn voegen gegroeide gekte, velen zien

voetbal echter als een levensvervulling.

Voor fans en leken, fanaten en verzamelaars is er

een CD-i uitgebracht met alles wat je altijd al hebt

willen weten over dit beroemde en beruchte

balspel: 'Voetbal'.

Rom Helweg

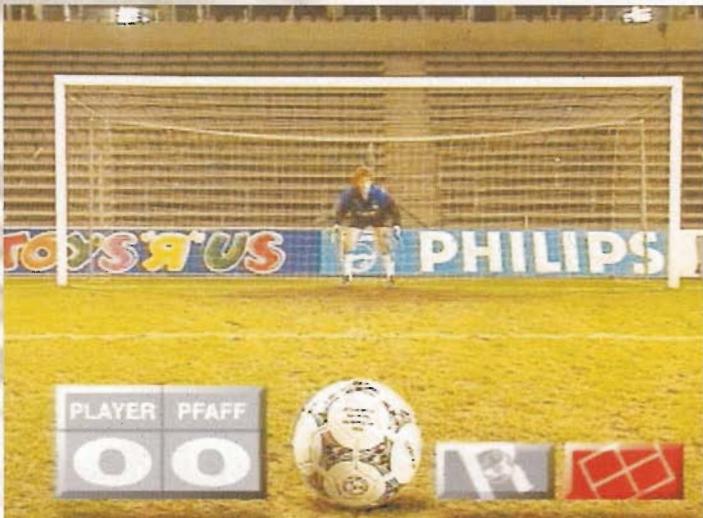

WK '94

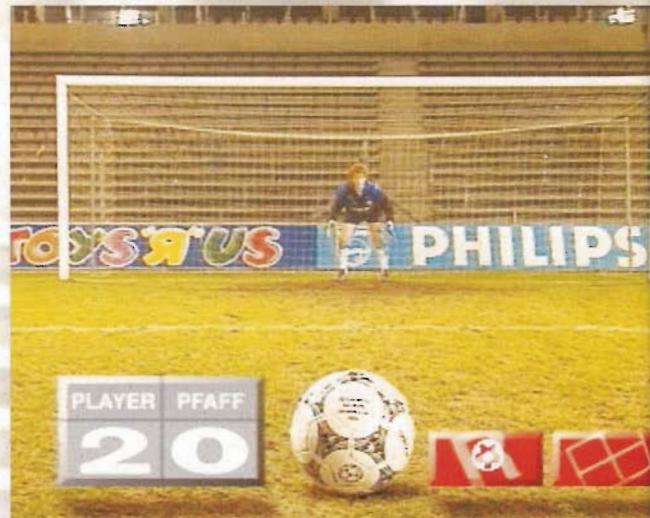
Achter één van de kleine ballen zit het verhaal over de laatste wereldkampioenschappen. Dit is natuurlijk een belangrijk document, maar daar blijft het niet bij. Na het Video-intro verschijnt er een hele bibliotheek met alle data en gegevens over het Amerikaanse voetbal-avontuur dat we het afgelopen zomer konden beleven. Hetzelfde geldt voor alle kampioenschappen daarvoor, maar dan in beknoptere vorm. Tevens kunnen de voetbalstatistici hier hun hart ophalen. Zo zijn bijvoorbeeld alle 'Europese Voetballers Van Het Jaar' vanaf 1956 op een rijtje gezet. Ook staan alle Topscorers van de verschillende wereldkampioenschappen in dit menu nog eens keurig onder elkaar.

Top Players

Ik ben geen voetbalfanaat, maar ik kan een zucht van bewondering niet onderdrukken als ik Cruyffie nog eens op de grasmat tekeer zie gaan. Hij is mijn persoonlijke favoriet uit het elftal sterren, te vinden in het menu 'Top Players'. Van een keur aan vedetten is hier in Full Motion Video een korte levensbeschrijving opgenomen. Geniet van giganten als Platini, Maradona en 'Der Kaiser' Franz Beckenbauer. Ga terug in de tijd naar de duizendvoudig scorende Péle of zie Jean-Marie Pfaff nog eens de meest onmogelijke ballen voor de doellijn wegkapen.

Begin van het spel

We staan met 2-0 voor

Pfaff geklopt

Desillusie

Cruyff: de trainer

Zelf penalties nemen

Trouwens, die Pfaff geeft je ook nog eens de kans hem in een direct duel te verslaan. Onder het menu "Penalties" sta je oog in oog met de Belgische super-keeper. Een CD-i over voetbal zou geen bestaansrecht hebben, wanneer er geen spel-element in zou zitten. Voor de kijker is de bal al op de penaltytip gelegd. In een 'Best Of Ten' duel mag je proberen de bal over de doellijn te krijgen. Je zou denken dat, wanneer je eenmaal de "goede hoek" hebt gekozen, je zeker bent van de score, maar niets is minder waar. Pfaff heeft met de makers van de CD-i voor ieder schot een aantal verschillende variaties opgenomen, zodat je telkens weer voor een nieuwe uitdaging staat.

Hiervoor is speciaal het PSV Stadion afgehuurd. De spelers van het Eindhovense topteam hebben twee dagen lang honderden strafschoppen afgevuurd. Sommige onhoudbaar, maar toch gestopt; andere houdbaar, maar jammerlijk gemist. Kortom, een spelletje dat je steeds weer speelt zonder je te vervelen. Wel is het jammer om te merken, dat wanneer jij als

speler Pfaff vijf keer hebt gepasseerd, je een matig complimentje krijgt van de commentator. Wanneer de Belgische ster-doelman echter vijf penalties heeft gestopt, lijkt dat voor de zoveelste maal het bewijs dat hij de beste keeper aller tijden is.

Nodeloos te vermelden, dat je geen expert hoeft te zijn om te spelen, iedereen kan met de cursor overweg en het applaus van het publiek klinkt ook voor de kijker die in de stoel zit.

Spelregels

Voor de experts is er trouwens ook een hoofdstuk op de CD-i opgenomen. Onder het menu 'Rules' is een interactief spel geplaatst, waarmee de specialisten op het gebied van de spelregels hun kennis kunnen testen. Na een Full Motion Video-fragment uit het spel, wordt er een vraag gesteld over de beslissing van de scheidsrechter. Je wordt niet alleen op je antwoord beoordeeld, maar je krijgt tevens een uitleg over de uiteindelijke beslissing die de scheidsrechter heeft genomen. Dit gedeelte kun je makkelijk onderschatten. Bedenk wel dat een team van experts op dit gebied de vragen heeft samengesteld.

In ditzelfde menu staan de regels van het spel in de grootst mogelijke volledigheid omschreven. Niet alleen een leidraad voor arbiters in spé, maar ook een naslagwerk voor mensen die zich weer eens dood hebben zitten ergeren aan een beslissing van een scheidsrechter.

Via een trefwoordenlijst is informatie op te vragen over de daarbij behorende regels.

Van de CD-i zijn twee versies uitgebracht. De "Nederlandse" versie is van commentaar voorzien door Rik De Saedeleer, door velen geroemd als de beste voetbalcommentator in de Nederlandse taal. De Engelse equivalent van De Saedeleer is Brian Moore, je weet wel, de stem die je altijd hoort wanneer je de wedstrijden op de BBC volgt.

Prachtig document

Deze CD-i is een onmisbaar document voor iedereen die ook maar enigszins geïnteresseerd is in voetbal. Toegegeven, deze sport heeft tot een aantal onbegrijpelijke excessen geleid, zoals de moord op de Colombiaanse verdediger Escobar, die de bal ongelukkigerwijs over de eigen doellijn werkte. Mijn overtuiging is dat een goede documentatie van de sport uiteindelijk zal leiden tot een beter begrip van de inhoud van het geheel. Meer begrip voor leken, en een uitdieping van de kennis van voetbalspecialisten. Maar naast het feit dat het leerzaam is deze CD-i in huis te hebben, is het ook gewoon lekker om al die fragmenten nog eens de revue te laten passeren.

Het openingsscherm.

Johan Cruyff in z'n Ajax-tijd

LAWS OF THE GAME

- The field of play
- The players
- The Referee
- Goals
- Fouls
- Ball out of play
- Off side
- Free kick
- Penalty kick

Spelregels worden uitgelegd

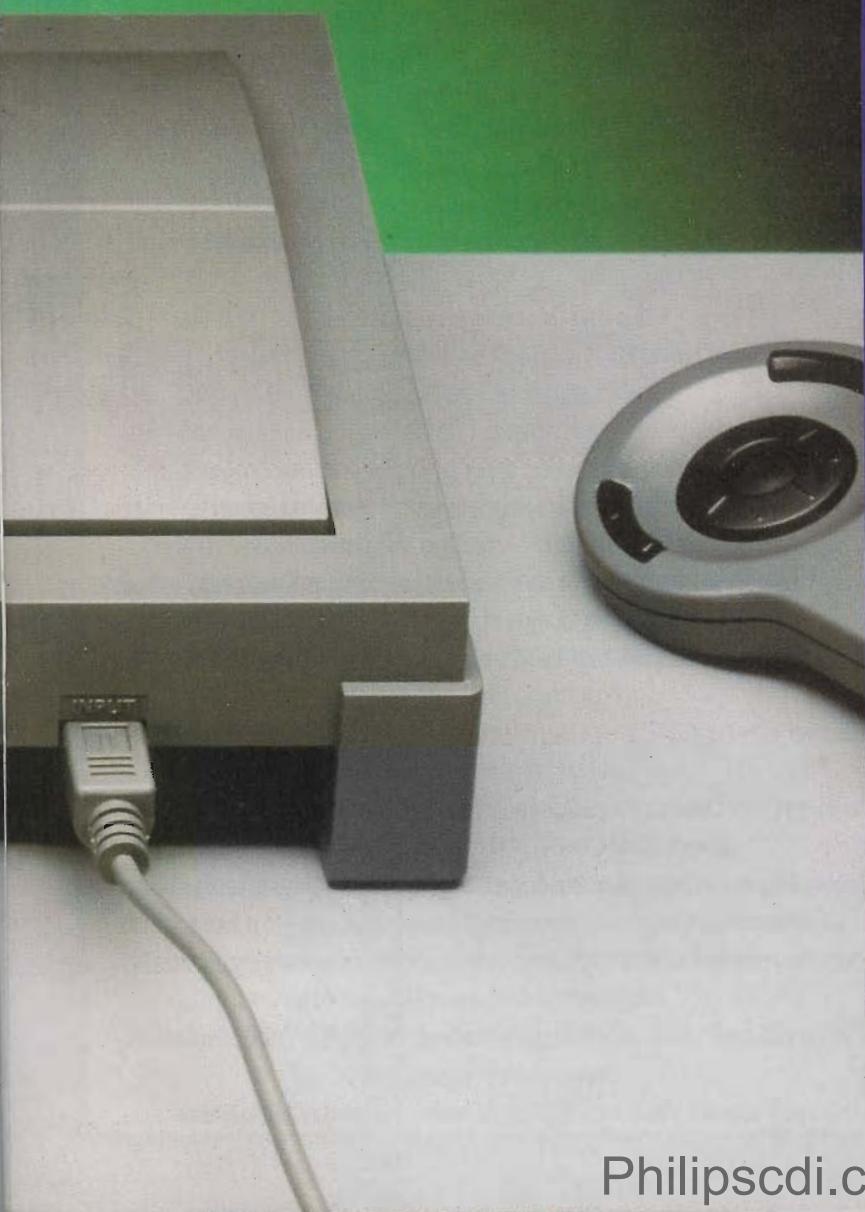
Nieuwe familie CD-i spelers op de markt

Een CD-i voor nog geen acht

450

thonderd gulden!

Met het feit dat de nieuwe CD-i speler van Philips afgelopen maand in Nederland voor f 799,- op de markt werd gebracht, is het prijsniveau van CD-i apparatuur tot ver beneden de duizend gulden gedaald. Philips presenteert haar nieuwe familie CD-i spelers, de 450 en 550, op de Consumer Electronics Show die onlangs in het Amerikaanse Chicago werd gehouden.

Klein, goedkoop en beter

De 450 is aanzienlijk kleiner en lichter dan de huidige 210 en is voor een jongere markt bedoeld. Hij is voorzien van een externe voeding, kabelcontroller en er kan een nieuwe, kleinere Digital Video cartridge op worden aangesloten. Deze laatste heb je nodig om full-motion video af te kunnen spelen, zodat je ook films vanaf een CD-i schijf kunt bekijken.

De 550 is identiek aan de 450 met als verschil dat de Digital Video cartridge erbij inbegrepen is. Hij gaat een goede dertienhonderd gulden kosten en dan worden de spelen 'International Tennis Open', een tennisspel voor twee spelers, en 'The 7th Guest' een van de bekendste adventures erbij geleverd.

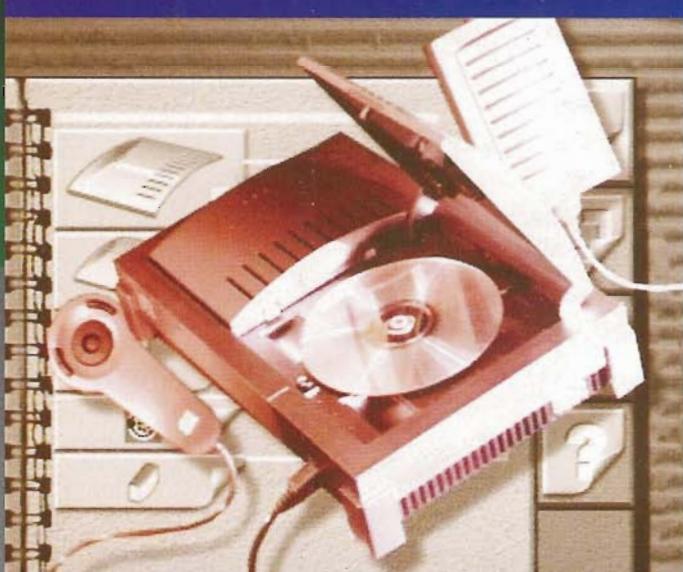
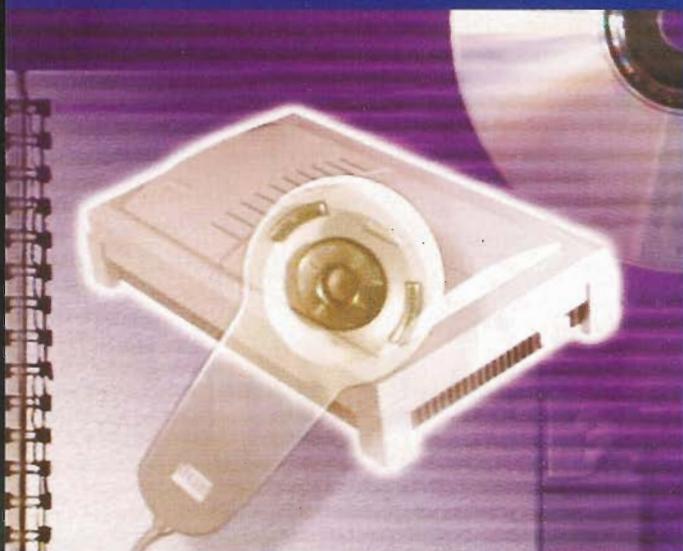
Volgens P. Fredrickson, vice-voorzitter van de marketingafdeling van Philips Interactive Media Systems, zijn deze nieuwe, vervoerbare modellen een kwart van de grootte van de eerste CD-i speler en zijn ze veel lager geprijsd, terwijl ze dezelfde eigenschappen bezitten en gelijke prestaties leveren.

Geïntegreerd

Twee andere nieuwe artikelen die voor het eerst op de beurs in Chicago gepresenteerd werden, zijn een gecombineerde TV/CD-i- en een hifi-toren met ingebouwde CD-i speler. De CD-i TV wordt in Europa later dit jaar op de markt gebracht. De huidige 210 CD-i speler blijft naast de 450 en 550 verkrijgbaar. Volgens de directeur van CD-i hardware in Engeland, is de CD-i 450 speciaal ontworpen om een belangrijke nieuwe marktsector aan te boren.

In het eerste kwartaal van 1995 zal Philips een mini

hifi-toren introduceren voorzien van een CD-i speler in standaarduitvoering (die met Digital Video kan worden opgewaardeerd), een tuner, amplifier en een dubbel cassette deck. Een ander model dat vlak daarna op de markt zal komen, bevat een CD-i wisselaar voor maar liefst zeven schijven!

DE TECHNIEK

Schermopties:

Algemeen, Audio, Datum/Tijd, Geheugen; CD-i openingsscherm; CD-DA scherm; CD+G scherm; CD-i klaarscherm

Bediening:

Aan/Uit (rechts) met bovenop groene LED-indicator;
Openen/Sluiten (drukken/op deksel drukken)

Voorkant(1):

I/O poort (8-p Mini DIN) voor bedrade controller

Achterkant(2):

DC-ingang (van uitwendige stroombron)
Video (CVBS) uitgang (gele plug)
Audio links en rechts uitgang (witte en rode)
DC-uitgang (voor optionele RF-modulator)

Bovenkant(3):

Deksel voor ruimte van de schijf (rechts)
Deksel voor ruimte van Digital Video (links)
Aan/Uit en opstartindicator (groene LED)

Toebehoren:

Kabelcontroller(4) (kabellengte 1,80 m)
Externe voeding(5) (kabellengte 1,80 m)
A/V kabels (kabellengte 1,50 m)
Plug voor SCART voor Europa, Plug voor Amerika

Toebehoren naar keuze:

I/O splitter om twee controllers in de voorkant van speler te kunnen pluggen
Infrarode afstandsbediening (infrarood ontvanger met infrarood controller; door de infrarood ontvanger kan een extra kabelcontroller worden aangesloten)
Aansluitset (extra externe voeding voor stroomtoevoer met A/V kabels om in een andere kamer te gebruiken)
RF modulator (krijgt stroom door de instelling:
NTSC voor Amerika, PAL-BG voor Europa, PAL-I voor Engeland)
Uitbreidingskabel voor controller
Digital cartridge(6)

Specialiteiten:

Draait CD-i, CD-DA, CD+G en Photo-CD schijven.
Werkt samen met alle standaard TV-ontvangers en stereosystemen
Eenvoudige bediening door programmaweergave op het scherm en drie sleutel, bedrade, universele controller
Inklukkuitbreiding voor DV-cartridge
Uitvoer: video (CVBS) en audio links en rechts (alle versies)
Type muurstroomtoevoer

EXCLUSIEF

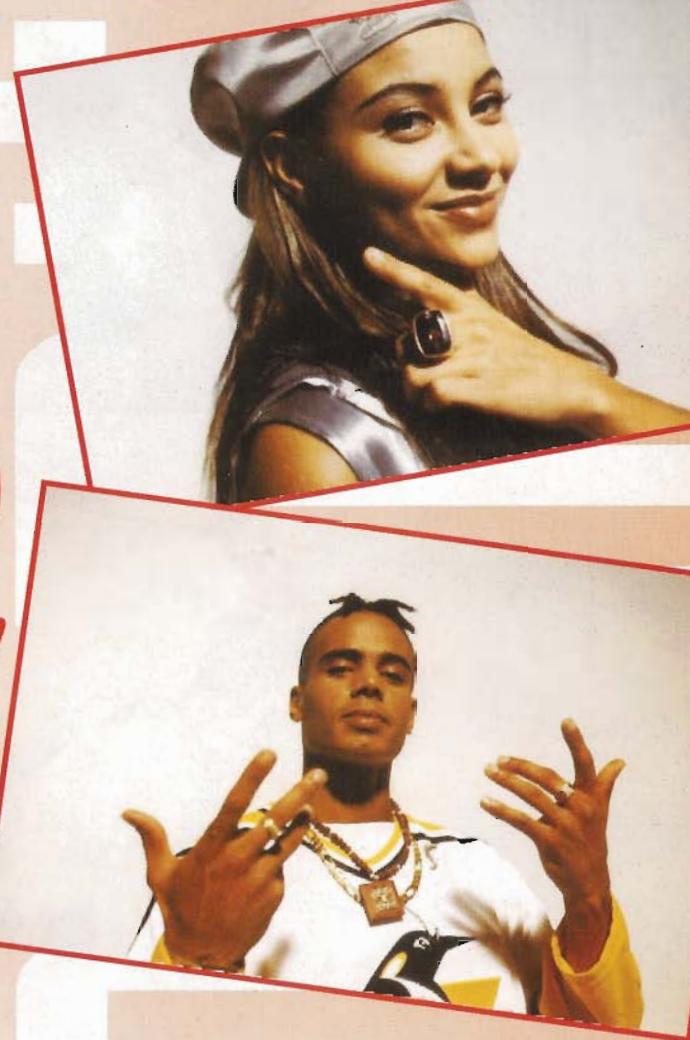
"Beyond Limits" OP CD-I

2 Unlimited is de populairste popgroep van Nederland... Van Nederland? Nee, heel de wereld lijkt in de ban van de muziek van deze Techno-dance-act. Hun inmiddels eifde hit, "No One" staat nu reeds hoog genoteerd in de Nederlandse top-40 en overal stijgt de plaat naar nog hogere regionen.

Meer dan honderd gouden en platina schijven staan te schitteren in hun prijzenkast. Hun hit "No Limits" stond in niet minder dan 35 landen in de top-10.

2

Unlimited
overschrijdt
nieuwe grenzen

De twee sterren van 2 Unlimited, Ray Slijngaard en Anita Doth, stonden altijd vooraan in de rij om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Wat is een betere uitdaging dan je produkt op CD-i uit te brengen? Een medium waardoor alle fans deel kunnen worden van hun belevenissen. Iedereen kan een keuze maken uit wat zij zelf het liefste willen zien, waaronder een verzameling hits van nu. Op het CD-i congres in Rotterdam werd het eerste exemplaar van hun project "Beyond Limits" aan hen overhandigd.

Presentatie CD-i

De uitreikingen van de CD-i Awards waren nog maar nauwelijks afgelopen, of het langverwachte spektakel werd al aangekondigd: de presentatie van de eer-

ste CD-i aan Ray en Anita van 2 Unlimited. Het was nog een beetje angstig of dit exemplaar wel opgedroogd zou verschijnen, zo vers kwam het van de persen. Het tweetal stond al op het podium toen de producent met het schijfje naar voren kwam stormen. Net op tijd om het verwachtingsvolle publiek een demo van het programma te laten zien. En die miste zijn uitwerking niet. De pakkende muziek en de verfrissende uitstraling van het tweetal zette iedereen in beweging.

Beyond Limits

Op de CD-i "Beyond Limits" staan een aantal verschillende items, variërend van een plakboek met foto's van Ray en Anita tot de heetste live-acts die ze hebben uitgevoerd; van de merchandise die er op Unlimited-gebied te verkrijgen is tot een aantal clips van hun belangrijkste hits. In totaal bevat de CD-i 8 audio tracks en 5 video clips. Alles wordt door Ray en Anita zelf gepresenteerd, in een stijl die de echte liefhebbers zeker zal aanspreken. De weg door het hele programma wijst zich vanzelf, hoewel.... "Beyond Limits" kan ook afgespeeld worden op vrijwel alle CD-audio spelers.

Carrière

2 Unlimited maakt al vanaf het begin een stormachtige carrière mee. Toen de 'house' zich nog in het ondergrondse circuit bevond, waren zij in staat hierin een nieuwe verfrissende vorm aan te brengen. Bovendien een acceptabele vorm voor de ouders die hun kinderen niet naar een Party wilden laten gaan, overladen met drugs of andere ontoelaatbare buitensporigheden. Het was -met name in het begin- pretentieloze muziek, vooral geënt op 'Have a good time and Party', volgens manager Michel Maartens. Het sloeg aan bij een groot en breed publiek, en "Twilight Zone" van 2 Unlimited werd al meteen een grote hit.

Ray en Anita

Michel Maartens was al geruime tijd manager van een Belgisch-Nederlands technono-duo: Jean-Paul de Coster en Phil Wilde. Zij waren al een tijdje op zoek naar een 'gezicht' voor hun act. Toen een juiste oplossing hiervoor uitbleef, werd de platenmaatschappij ongeduldig. Ray en Anita kwamen net op tijd.

Zij kenden elkaar uit het -welke plek zou je daar beter voor uit kunnen kiezen- Mirandabad in Amsterdam. Ray Slijngaard (geboren 28 juni 1971)

was toen al actief als rapper. Hij had een baan als kok op Schiphol. Anita Doth (geboren in datzelfde jaar, op 28 december) was toen administratrice van de hoofdstedelijke verkeerspolitie. Zij zong al bij een crew "The Trouble Sisters". Samen met het technoduo Jean-Paul de Coster en Phil Wilde hebben zij een concept ontwikkeld, dat nog steeds werkt, en dat is uitgegroeid tot één van de grootste dance-acts van het moment. Zelfgeschreven teksten, zelfgemaakte choreografie; alles draagt bij tot een product waar iedereen graag naar komt kijken, waar iedereen trots op is, en wat kennelijk heel de wereld graag koopt.

Ahoy

Nu alle grote sterren aan het Nederlands firmament zich hebben begeven op het pad van de grote Ahoy-optredens, kan 2 Unlimited natuurlijk niet achterblijven. Hoewel op geen enkel groot festival de act van Ray en Anita ontbreekt, hebben ook zij de ambitie om zich aan zo'n evenement te wagen. De zogenaamde 'track-act' (een optreden van de artiest met begeleiding van een geluidsband en eventueel een dans-ensemble) volstaat daar volgens de mening van het tweetal niet.

Eén van de volgende uitdagingen is daarom ook het vinden van een groep muzikanten, die 2 Unlimited live kan ondersteunen. Dit is één van de grootste toekomstwensen van Anita. Het spelen met een live band is heel anders dan een track-act. "Natuurlijk vraagt dat om een heel ander concept. Toch willen we momenteel niet teveel in onze stijl veranderen. Dit maak je maar eens in je leven mee..."

Een andere grote wens van het tweetal is dat zij het in de USA net zo goed gaan doen als nu in Europa. Plannen om op het witte doek te verschijnen hebben ze nog niet, maar als er een aanbieding komt, zullen ze die niet afslaan.

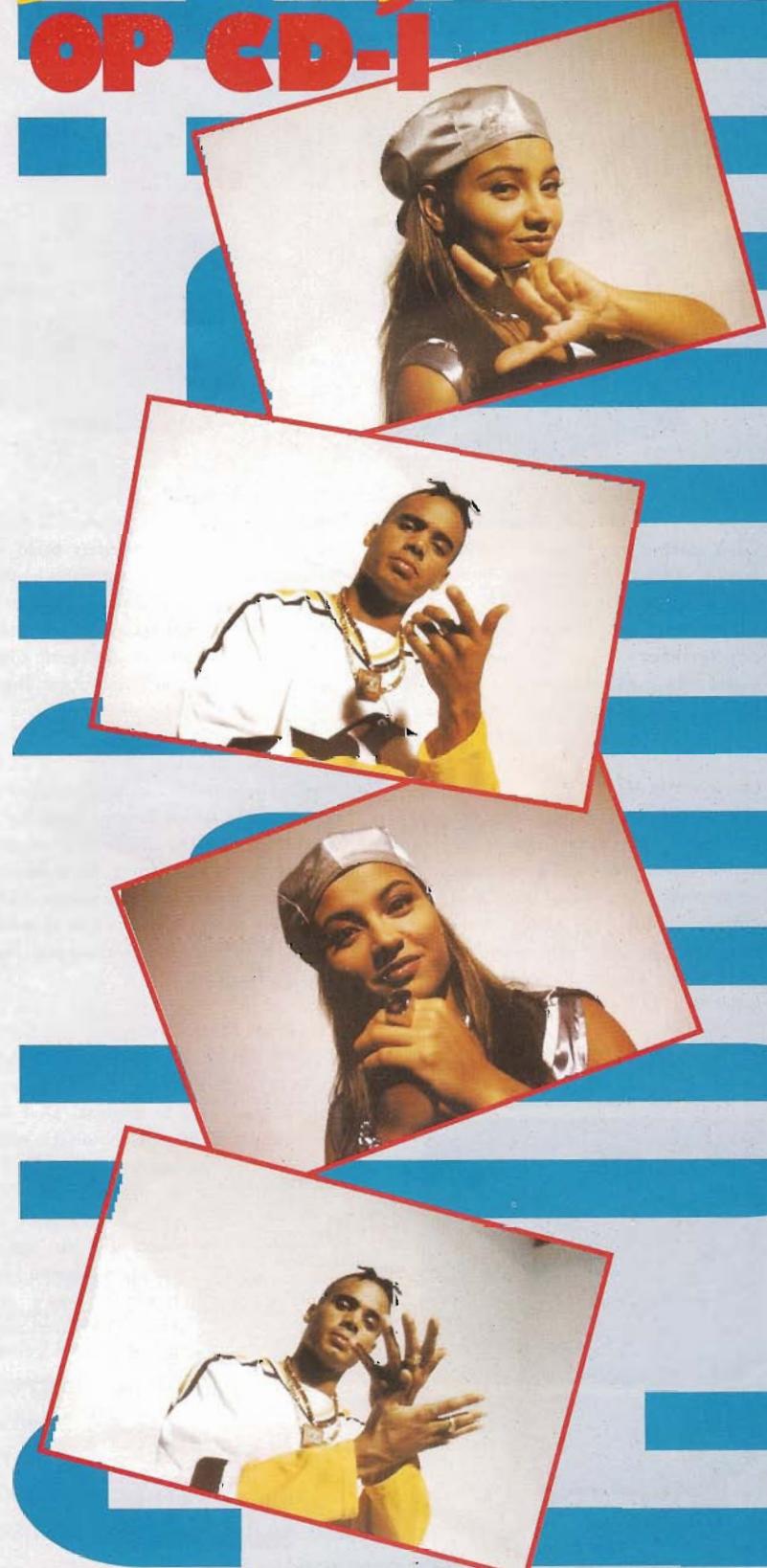
Zangles

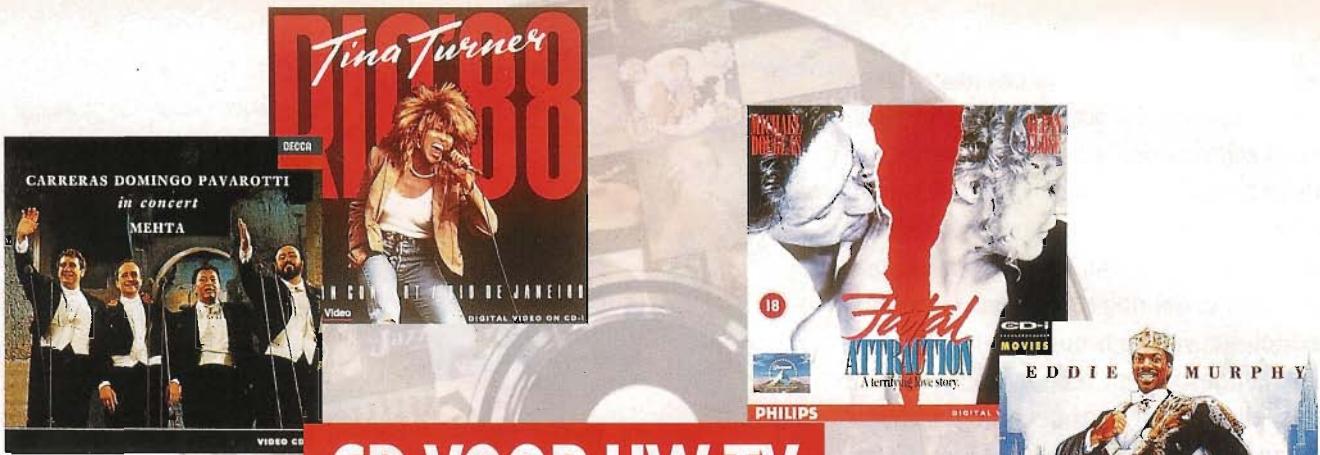
Op de vraag of Ray niet ook wat meer zou willen doen in het zang-gedeelte onthult hij schuchter: "Ik zing wel eens onder de douche, maar dat zou ik niet op een podium willen. Ik heb besloten om eerst maar eens zangles te nemen."

Pretentieloos

De teksten van 2 Unlimited hebben een nogal ongedwongen karakter. "Over het algemeen heeft de muziek tot doel dat de luisteraars zich een stukje gelukkiger voelen na het beluisteren van de muziek

"Beyond Limits OP CD-I

CD VOOR UW TV

**EN U MAAR DENKEN
DAT ER ALLEEN MUZIEK
OP EEN CD'TJE STAAT...**

CD-i is de CD voor uw TV. Behalve geluid staat op een CD-i ook beeld en tekst. Met CD-i geniet u van volmaakt beeld en geluid tegelijk. Want CD-i is volledig digitaal. Er zijn nu al meer dan 200 CD-i discs met fascinerende films, muziekvideo's, videogames en programma's voor elke leeftijd. Om CD-i te kijken hebt u alleen CD-i discs nodig en een Philips CD-i speler. Die sluit u aan op uw TV. En u gaat een nieuwe wereld binnen.

CD-i is vier in één

Op een Philips CD-i speler kunt u niet minder dan vier soorten CD's draaien: de bekende muziek-CD's, foto-CD's en vanzelfsprekend interactieve CD's. Stop een Digital Video cartridge in uw CD-i speler en u kunt ook video-CD's kijken. Geen andere speler heeft zoveel mogelijkheden. Er is al een Philips CD-i speler vanaf f 799,-.

CD-i is ook Video-CD

Philips brengt de nieuwe video-CD. Speelfilms en muziekvideo's met perfect beeld en CD geluid, zelfs met Dolby Surround Sound. Met video-CD's op een Philips CD-i speler hebt u alles wat u als kijker vraagt: simpele bediening, stilstaand beeld als een dia, geen tijdrovend spoelen en ook geen beeldslijtage. Bovendien nemen video-CD's weinig ruimte in.

CD-i is ook Audio-CD

Ook uw audio-CD's klinken puntgaaf op een Philips CD-i speler. Eenvoudig omdat Philips de CD en de CD-i allebei heeft uitgevonden. Dat geeft een voorsprong die u horen kunt. Misschien bent u aan een nieuwe CD speler toe. Waarom zou u niet meteen op een Philips vier-in-één CD-i speler overstappen? Dan bent u in één keer klaar.

CD-i is ook Photo-CD

Met een CD-i speler kunt u al uw foto's levensgroot op uw TV bekijken. Breng uw fotorolletje maar naar de fotozaak. Daar koopt u voor rond f 17,50 een photo-CD, goed voor honderd foto's. Voor f 1,50 per stuk worden uw foto's op dat schijfje gezet. Stop de photo-CD in uw CD-i speler en iedereen kan meegenieten. Foto's op een photo-CD blijven altijd stralend nieuw.
CD-i is de CD voor uw TV.

CD-i is interactief

Daarmee gaat een fascinerende wereld voor u open. Van speelfilms en muziekvideo's, kunst en cultuur, erotiek, hobbies, naslagwerken, cursussen en kinderprogramma's. Omdat een CD-i interactief is, kunt u alles kiezen en sturen zoals u zelf wilt. Er zijn als zo'n 200 CD-i titels uitgebracht, voor elke leeftijd en interesse. De keus in CD-i titels wordt steeds groter. U begrijpt, een Philips CD-i speler is een rijk bezit.

Meer weten?

Bel de Philips Consumentenlijn (06-8406, 20 cpm) voor meer informatie. Of vul de bon in.

Thuis proberen?

Huur in de videotheek een CD-i speler met 3 CD-i titels naar keuze voor f 39,95. Bij aankoop van een Philips CD-i speler krijgt u de huurprijs terug.

IK WIL ALLES WETEN OVER CD-i.

Naam en voorletters

m/v*

Adres

nr.....

Postcode

Plaats

* Doorhalen wat niet van toepassing is.

Deze bon in een envelop zonder postzegel opsturen naar: Philips Nederland, Afdeling CD-i, Antwoordnummer 10397 HWU, 5600 VB Eindhoven.

Kies uit
3 CD-i spelers
Vanaf **799,-**

Bij aankoop gratis
26-delige engelstalige Compton's
Interactive Encyclopedia op CD-i.

Philipscdi.com

PHILIPS

die we maken. Het zou een oppepper moeten zijn voor mensen tussen de 6 en de zestig jaar."

Toch heeft Ray een rol gespeeld in een film (IKON) tegen het racisme. Anita: "Ook in het nummer 'Faces' proberen we tot uiting te brengen dat iedereen gelijk is, maar eerlijk gezegd willen we niet dat wij iemand zijn van wie het publiek nog eens een preek te horen krijgt over hoe alles moet...."

Eaglevision

De CD-i "Beyond Limits" is gemaakt door het Hilversumse bedrijf Eaglevision dat zich heeft toegelegd op Multi-Media-Communicatie.

Eaglevision begon vier jaar geleden met computergestuurde informatieprogramma's. Inmiddels is dit bedrijf uitgegroeid tot een zaak met twaalf vaste medewerkers, die zich hebben gespecialiseerd in vier takken.

De uitgevers zijn ondergebracht in Eaglevision Publishers. Daarnaast is er "Eaglevision Interactive Productions" bestaande uit een bedenkersplatform, met een team creatievelingen en onderwijskundigen; een design-afdeling met kunstenaars die werken op Apple Macintosh machines en een programmeurs-unit, die de ideeën omzet in een voor de CD-i verstaanbare taal.

Albert-Jan Hietink

Het oorspronkelijke idee voor de CD-i kwam van Albert-Jan Hietink van Eaglevision. Hij is afgestudeerd Communicatiewetenschapper met als specialiteit 'De Mogelijkheden Van CD-i'. Tijdens zijn afstudeerperiode had hij al door, dat CD-i een massa-medium van de toekomst zou worden.

Hij is ervan overtuigd, dat de aantrekkingskracht van 2 Unlimited in het gehele CD-i project "een grotere interesse in het medium zal veroorzaken". Het gerucht gaat, dat de bestellingen van de CD-i "Beyond Limits" nog vóór de officiële uitgave al bijna de productie overstegen.

Produkties van Eaglevision

Eaglevision heeft zich in de afgelopen jaren toegelegd op het medium CD-i en heeft in het verleden al produkties vervaardigd voor Yamaha en verschillende Game-ontwikkelaars. Momenteel zijn zij in de slag over de produktie van een CD-i met daarop het dagboek van Anna Frank en één met "De Kabouter" van Rien Poortvliet. Wij kijken daar met smart naar uit en doen daar te zjnertijd zeker uitgebreid verslag van.

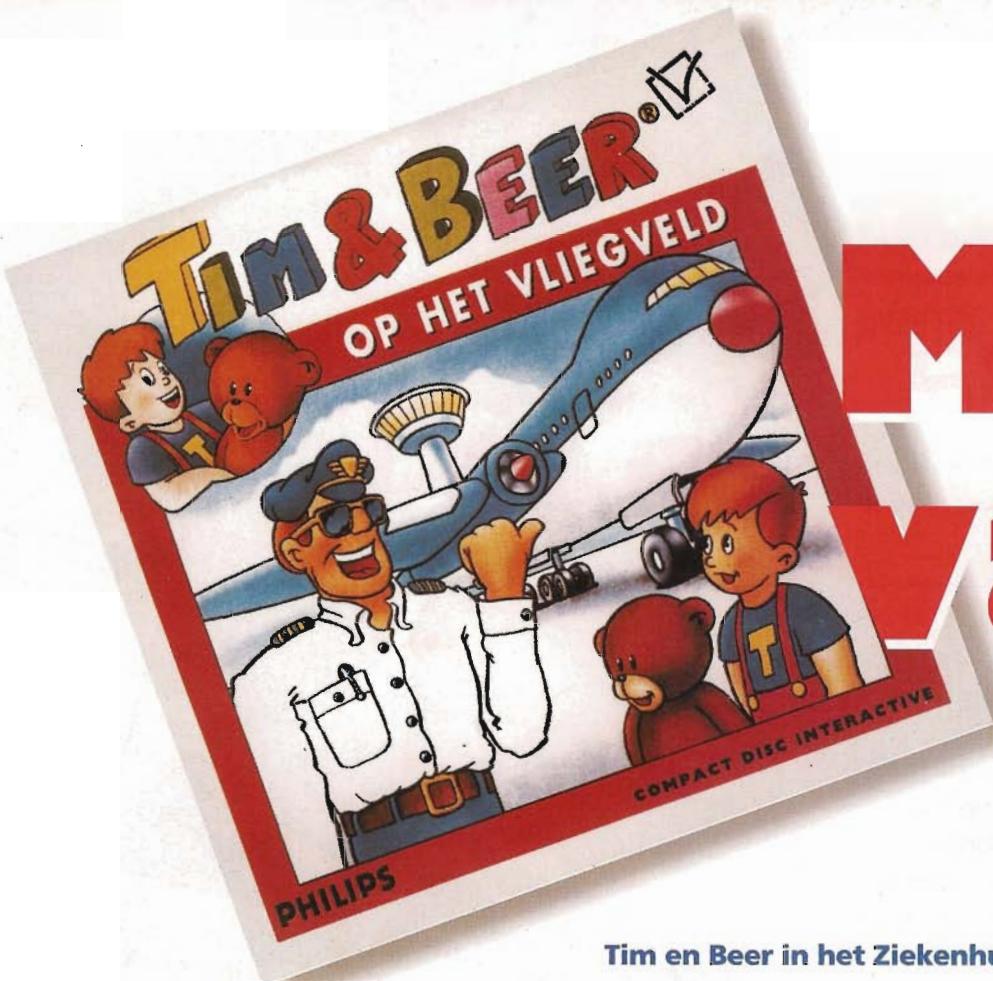
"Beyond Limits" OP CD-I

Benelux en verder?

Voorlopig zal de CD-i "Beyond Limits" alleen uitgegeven worden in de Benelux. Hoewel de populariteit van 2 Unlimited strekt van Sjanghai tot Tokyo, en van Bangkok tot Amsterdam -want zo verliep hun tour-schema- blijkt dat de CD-i bezitters zich vooral in de regio Benelux bevinden.

Gezien de populariteit van 2 Unlimited denken wij echter dat het hier zeker niet bij zal blijven.

Meer van '

Tim en Beer in het Ziekenhuis is een van de meest populaire kindertitels van Philips. Tim en Beer is zo populair dat er maar liefst drie nieuwe delen op stapel staan: *Op het Vliegveld*, *In de Haven* en *Bij de Film*. In Amerika, op de prestigieuze New York Festivals, heeft Tim en Beer op het Vliegveld al voordat hij uitkomt een gouden award gewonnen. Reden genoeg dus om nader kennis te maken met zowel Tim en Beer als het bedrijf dat de CD-i's gerealiseerd heeft.

Rob Smit

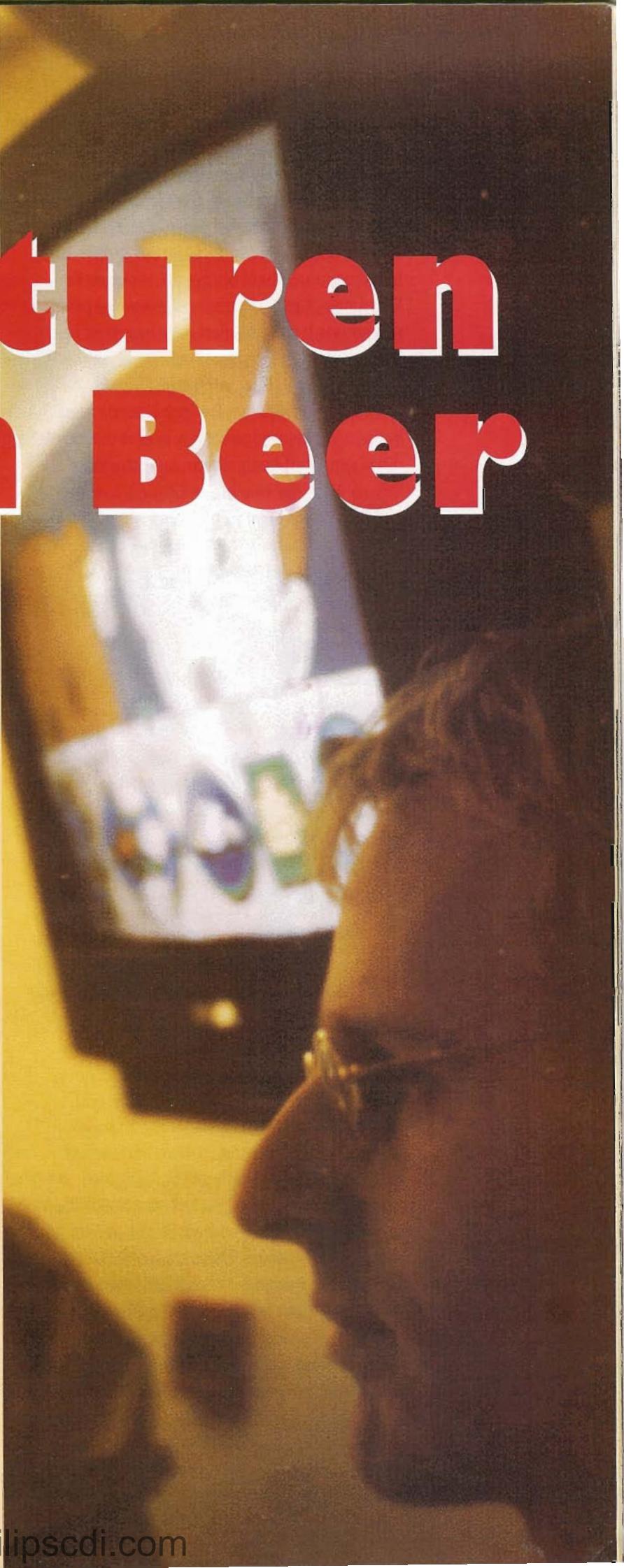
In Tim en Beer in het Ziekenhuis mogen een kleine jongen en zijn teddybeer een paar dagen in een ziekenhuis logeren om te kijken hoe het er daar aan toe gaat. Een vader of moeder zijn niet in beeld en de beer kan lopen en praten, wat de belevenissen van Tim en Beer heel speciaal maakt. Ze komen in het ziekenhuis aan op het moment dat de kinderen in de kinderslaapzaal juist hun middagslaapje gaan doen, en kruipen in bed om eerst maar eens goed uit te rusten. Na een tijdje wordt Beer wakker van de dorst en gaat uit bed om iets te drinken te zoeken. Even later wordt Tim wakker, ontdekt

dat Beer weg is en gaat hem zoeken. Onafhankelijk van elkaar dwalen ze door het ziekenhuis, en zo maken ze kennis met alles wat daar te zien is.

De wereld volgens kleuters

Het is niet voor niets dat deze CD-i zo populair is, want de kwaliteit straalt er vanaf. Ondanks dat het een betrekkelijk eenvoudige tekenfilm is, waarbij de kleuren slechts in egale vlakken aangebracht zijn, heeft hij de sfeer van een echte speelfilm. Dat komt vooral omdat de 'camerastandpunten' net zo gekozen zijn als bij een big-budget film: als Tim en Beer bij

avonturen im en Beer

het ziekenhuis aankomen kijk je van boven neer op het voorplein, waarna het beeld overgaat in een close-up van de draaideur, gevolgd door een overzicht van de ontvangsthal, enzovoort. Ook zijn Tim en Beer bij hun omzwervingen door het ziekenhuis steeds vanuit een laag standpunt 'gefilmd' waardoor je, net als peuters en kleuters, van onderen tegen de wereld aankijkt.

De animatie zelf zit vol met kleine details die de cartoon boven het gemiddelde uittillen: tijdens het lopen bewegen de mensen bijvoorbeeld alleen hun armen en benen maar Beer beweegt zijn hele lichaam, waardoor hij heel aantrekkelijk is om naar te kijken. Hij lijkt daarbij de vloer bijna niet te raken en zweeft als het ware vooruit. Ook levenloze voorwerpen hebben een eigen wil: de bal waar de kinderen mee spelen kan zich zelf afzetten en stuift zo op zijn gemak door de gangen van het ziekenhuis, terwijl de klapdeuren met hun mysterieuze, zoevende geluid dreigend boven Tim en Beer uitsturen, alsof ze hen ieder moment kunnen verzwelgen. Zelfs aan filmmuziek op kinderniveau is gedacht: een springrig melodietje duikt in iedere scène in een ander arrangement op en nestelt zich tenslotte voor goed in je geheugen.

Tim of Beer

Met behulp van de afstandsbediening kun je keuzes maken op plaatsen waar dat is aangegeven, waardoor je het verloop van het verhaal tot op zekere

hoogte kunt beïnvloeden. Je kunt Tim of Beer volgen, bij een T-kruising de linker- of de rechtergang nemen en bepaalde kamers wel of niet ingaan. Als je het zielig vindt dat Tim of Beer helemaal alleen door het ziekenhuis moeten dwalen kun je ze elkaar zelfs weer laten tegenkomen! Verder kun je onder in beeld een menubalk oproepen. Hiermee kun je een kleurboek of puzzel activeren en een verpleegster of dokter iets laten vertellen over hun taak in het ziekenhuis. In de röntgenkamer kun je de dokter een röntgenfoto van Beer laten maken en kijken hoe die er van binnen uitziet! De ingekleurde kleurplaten kunnen worden opgenomen in een diavoorstelling die je vanaf het beginscherm kunt starten.

Televisie met iets extra's

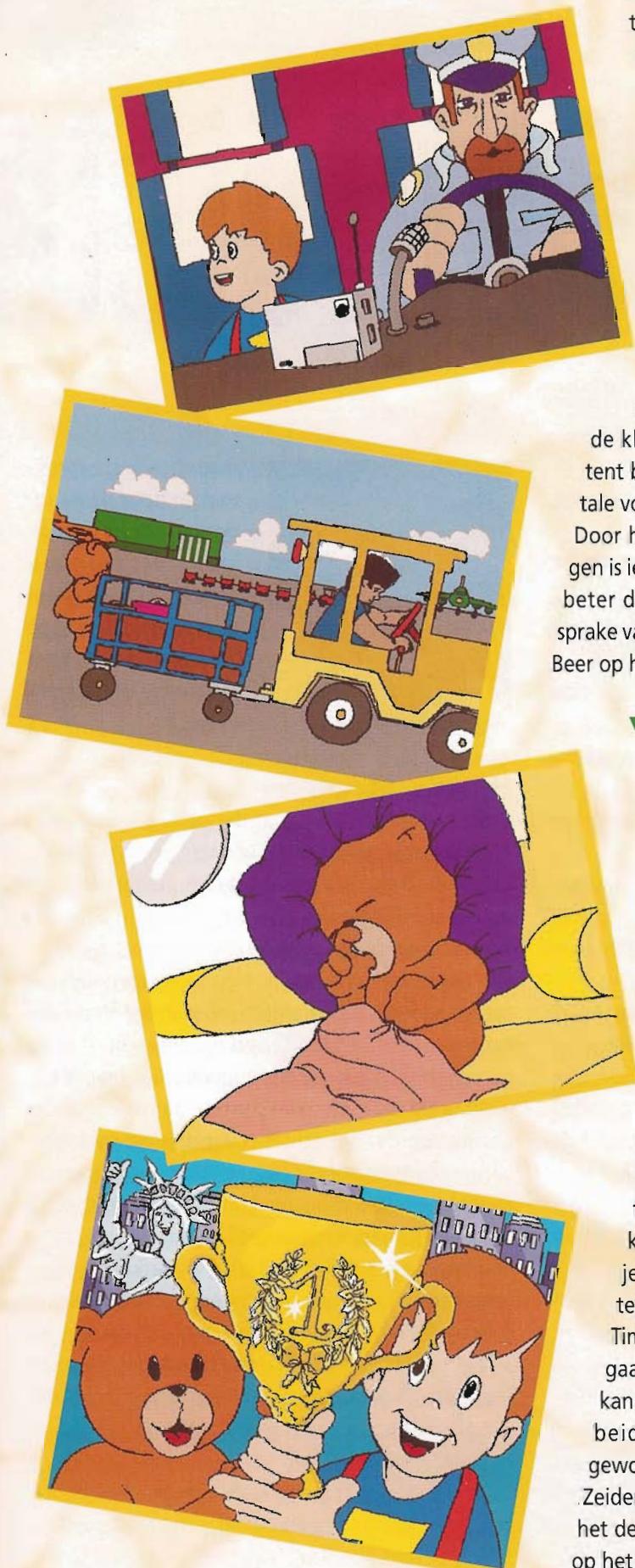
Waar je niet bij stilstaat is hoeveel werk er vooraf gaat aan iets wat er als eindresultaat toch zo simpel uitziet. Dat heeft een bezoek aan Valkieser Multimedia in Hilversum, het bedrijf dat de Tim en Beer CD-i's bedacht en gerealiseerd heeft, wel duidelijk gemaakt. Managing director Erik Spin en project-coördinator Ronnie Overgoor waren vanaf het aller-eerste begin bij het Tim en Beer project betrokken en wisten er alles vanaf.

Erik: "Valkieser Multimedia is van oorsprong een audiovisueel- en televisiebedrijf. Toen CD-i als nieuw medium op de markt kwam, vonden wij dat het eigenlijk net zo iets was als televisie, alleen met een

paar extra mogelijkheden. In tegenstelling tot andere bedrijven zagen (en zien) wij interactiviteit dus niet als iets waarbij voortdurend op knoppen gedrukt moet worden. Om die visie naar onze potentiële klanten toe duidelijk te maken, zijn we gestart met een project dat niet alleen moest laten zien welke mogelijkheden van CD-i waren, maar dat voor een breed publiek geschikt moest zijn, een lange levensduur moest hebben, inhoudelijk iets te vertellen moest hebben en nog leuk moest zijn ook! We hebben toen veel onderzoek gedaan naar onderwerpen die in deze structuur in te passen zouden zijn, en het was Ronnie die met het idee van het ziekenhuis op de proppen kwam. Wat in en om een ziekenhuis gebeurt bleek zich uitstekend in kleine stukjes te laten opdelen, en het eindresultaat is uiteindelijk de eerste Tim en Beer CD-i geworden. Peuters kunnen er passief naar kijken, kleuters kunnen met de afstandsbediening het verhaal al een beetje beïnvloeden en oudere kinderen hebben ook inhoudelijk iets aan. Tim en Beer in het ziekenhuis kan dus een hele tijd mee. Zelfs vaders en moeders vinden het leuk om naar te kijken! Uiteindelijk heeft Philips hem voor de consumentenmarkt uitgegeven en nu werken we aan drie nieuwe Tim en Beer titels die bovendien ieder in vier talen moeten gaan verschijnen!"

Grondige voorbereiding

Ronnie: "Nog voor het einde van het jaar moet Tim en Beer op het vliegveld, Tim en Beer in de Haven en Tim en Beer bij de Film uitkomen. Het achterliggende idee van de serie is niet zozeer om angst voor het onbekende weg te nemen als wel dat kinderen zich te laten realiseren dat er activiteiten bestaan die alleen kunnen slagen als een heleboel mensen daar samen aan werken. Wil je dat goed kunnen overdragen, dan moet je natuurlijk eerst zorgen dat die processen begrijpen. Ik heb dan ook veel tijd doorgebracht op het vliegveld en in de haven, en heb met allerlei mensen gesproken over wat ze doen en hoe ze dat doen. Zelfs heb ik een paar dagen meegedraaid op een filmset om te kijken hoe het daar aan toegaat. Door die grondige voorbereiding kunnen we nu een Tim en Beer titel produceren in een half jaar, terwijl het maken van Tim en Beer in het Ziekenhuis nog twee jaar geduurd heeft." Op de vraag of hij niet bang is voor vervlakking in een dergelijke 'massaproductie' antwoordt hij bekennend: "Integendeel zelfs. Waar we bij de eerste titel nog veel zelf geïmproviseerd hebben, hebben we bij Twee, Drie en Vier voor alle deelgebieden s

cialisten ingeschakeld: scriptschrijvers, audio-technici, acteurs voor de stemmen, enzovoort. Ieder Tim en Beer verhaal begint met een compleet storyboard, net als bij een echte speelfilm. Daarin is het verhaal in al zijn fasen uitgezet, met een schets van de essentiële shots. De animatie zelf hebben we net zo grondig voorbereid: iedere essentiële afbeelding is met de hand getekend en vervolgens ingescand in de computer, alleen de plaatjes die de beweging vormen van het ene keyframe naar het andere zijn op de computer gemaakt. En om te zorgen dat de kleuren door het hele verhaal heen consistent blijven hebben we het kleurenpalet in digitale vorm opgeslagen.

Door het voortdurende streven naar verbeteringen is iedere nieuwe Tim en Beer titel weer net iets beter dan zijn voorganger, dus er is zeker geen sprake van vervlakking. Dat zul je wel zien als Tim en Beer op het Vliegveld uitkomt!"

Verwacht

Gelukkig hoeft je niet lang meer te wachten op een nieuwe Tim en Beer. Binnenkort wordt Tim en Beer op het Vliegveld uitgebracht. In het volgende nummer doen wij daar uitgebreid verslag van. Toch kunnen we al iets vertellen over Op het Vliegveld. De karakters van Tim en Beer zijn in dit deel volwaardiger; ze zijn meer echte personen geworden. Bovendien zijn ze leuker. Ze bewegen veel soepeler, dat geldt vooral voor Tim. Beer is iets kleiner gemaakt, zodat hij meer op een echte speelgoed beer lijkt.

Daarnaast zijn de makers erin geslaagd tegemoet te komen aan een veel gehoorde klacht. Bij Tim en Beer in het Ziekenhuis kon je of Tim of Beer volgen, maar niet allebei tegelijk. Veel kinderen vonden het zielig dat Tim en Beer niet samen op onderzoek konden gaan. Welnu, in Tim en Beer op het Vliegveld kan dat wel! De mogelijkheid om voor één van beide karakters te kiezen blijft overigens gewoon bestaan.

Zeiden we van Tim en Beer in het Ziekenhuis dat het de sfeer van een speelfilm heeft. Tim en Beer op het Vliegveld is zo levensrecht, het is een speelfilm! Maar dan wel een interactieve.

Mad Dog McCree

Bijt hij of bijt jij in

Het interactieve schietspel Mad Dog McCree begon zijn illustere loopbaan ooit als speelhalversie.
Inmiddels zijn er versies voor Sega Mega CD, 3DO, PC en nu dus ook één voor CD-i. De laatste versie komt absoluut het dichtst in de buurt van de speelhalversie. Niet alleen omdat de graphics duidelijk het beste zijn (de andere versies hadden nogal grove pixels), maar ook omdat de CD-i-versie net als in de speelhal met een 'echt' pistool kan worden gespeeld.

De full motion video filmbeelden die de speler door het verhaal leiden zijn op de CD-i werkelijk haarscherp. Ook de wachttijden tussen de scènes, waar andere versies nogal last van hadden, behoren tot het verleden. Maar laten we, voor iedereen die nog nooit van Mad Dog McCree gehoord had, even bij het begin beginnen. Het verhaal begint wanneer een vredig Wild West-stadje het doelwit wordt van Mad Dog McCree, één van de beruchtste outlaws van het einde van de negentiende eeuw. Gezocht voor talloze overvallen, moorden en nog meer fraais, besluit Mad Dog onder te duiken. De plaatselijke sheriff blijkt al snel geen partij voor hem te zijn, want de goede man zit binnen de kortste keren opgesloten in zijn eigen cel. Er is echter nog meer oppositie, onder andere van de burgemeester. Nadat deze samen met zijn dochter wordt ontvoerd, is het ook met zijn tegenstand snel afgelopen. De inwoners van het stadje besluiten er

maar het beste van te maken door de handdoek in de ring te gooien. Totdat er op een goede dag opeens een vreemdeling de stad binnentreedt. Eén keer raden wie die vreemdeling is.

Howdy, stranger!

Howdy, stranger! Zo wordt de speler begroet door een oude man, wanneer hij voor het eerst voet zet in het ogenschijnlijk verlaten stadje. Gedurende het hele spel zal iedereen hem ook zo blijven aanspreken, want op de een of andere manier weet niemand zijn naam. De oude man is trouwens een goudzoeker, en een van de weinige mensen in het stadje die het tegen Mad Dog McCree en zijn bende durft op te nemen. Niet in eigen persoon natuurlijk, maar hij is wel bereid de speler wat nuttige aanwijzingen te geven. Voordat het echter zover is, is het misschien verstandig eerst even te oefenen door op wat flessen te schieten. Dat kan zowel met de afstandsbediening, een joypad, een trackball of met een echt (nou ja, plastic) pistool. Het pistool is los verkrijgbaar. Er bestaat echter ook een gelimiteerde versie, waar het pistool gewoon bij in zit; een compleet pakket dus. Bij het pistool zit een infrarood-ontvanger, die in de buurt van de tv geplaatst wordt en er voor zorgt dat er kan worden geschoten op doelen op het beeldscherm.

It is natuurlijk het meest realistisch, maar blijkt ook bijzonder moeilijk te zijn. Veel oefenen dus in het begin, totdat alle flessen geraakt worden. Pas dan heeft het zin om de stad in te trekken en Mad Dog McCree en zijn mannen te verjagen.

't stof?

Schiet voor je leven

De goudzoeker vertelt onder andere dat de burgemeester en zijn dochter gevangen zitten in Mad Dog's schuilplaats buiten de stad. Voordat de oude man echter meer details kan geven, springt een van Mad Dog's bendeleden in beeld. Door snel te reageren kan deze worden neergeschoten, maar dan verschijnt onmiddellijk een al net zo schietgrage collega. Ook deze zal waarschijnlijk nog niet veel problemen opleveren, en als dat wel zo is moet er misschien nog wat worden geoefend. Wanneer de speler niet snel genoeg is, of gewoon mist, worden zowel de speler als de oude man neergeschoten. In het geval van de oude man is dat tamelijk vervelend, want hij stort rochelend ter aarde en sterft. De vreemdeling kan wel een paar voltreffers hebben, maar na drie keer neergeschoten te zijn is het met hem toch ook echt gebeurd. De plaatselijke begraafondernemer spreekt hem vermanend toe en begeleidt hem naar Boot Hill, de begraafplaats.

De barkeeper

Als de speler er in slaagt beide boeven uit te schakelen (en daar gaan we maar wel even van uit), vertelt de oude man verder. Hij raadt de vreemdeling, die nu dus tot z'n nek in de problemen zit, aan om eerst maar eens een bezoekje aan de saloon te brengen. De barkeeper heeft namelijk de sleutels van de gevangenis. Het bevrijden van de sheriff is natuurlijk een prima eerste stap, dus dat advies kan het beste worden opgevolgd. Verplicht is het echter niet. Na iedere grote scène verschijnt namelijk een optiescherm, waarin de speler het vervolg van het spel kan bepalen. In plaats van direct naar de saloon te gaan, zijn er nog drie andere mogelijkheden.

Wanneer een scène is voltooid, wordt deze donker gemaakt op het optiescherm en kunnen alleen de resterende scènes nog worden gekozen. Zoals gezegd is het in dit geval echter het verstandigst wel naar de saloon te gaan.

Tussen de scènes door is het ook mogelijk (en verstandig) om spellen te bewaren. Door dat regelmatig te doen, kan altijd opnieuw worden gestart vanaf een bepaald punt. Op dit scherm is het ook mogelijk de moeilijkheidsgraad in te stellen door te schieten op een van de drie genummerde sheriff-sterren.

Mad Dog McCree is een vrijwel perfecte conversie van de speelhalversie. Vergelijken met de andere thuis-versies blijkt de CD-i-uitvoering honderd procent beter te zijn. Zowel de graphics als het geluid zijn van topkwaliteit. De enige kritiek op het spel betreft de bediening. De afstandsbediening of de joypad zijn vaak net niet snel of nauwkeurig genoeg over het scherm te bewegen, vooral in de shootouts is dit een probleem. Wanneer daarentegen het pistool wordt gebruikt, blijkt het mikken pas echt een probleem te zijn. Maar ja, misschien hadden we gewoon wat langer moeten oefenen op de flessen.

PREVIEWS

Fred Flintstone in de 30ste eeuw

HIGH TECH FRED

Wat zou er gebeuren als Fred Flintstone in de

dertigste eeuw terecht komt?

En omgekeerd, wat is het resultaat als

George Jetson zich zou moeten redden in de pre-

historie? Dat is zo ongeveer wat de makers van Time

Warp zich hebben afgevraagd bij het bedenken van

dit originele spel. Hoewel spel, het is eigenlijk meer

een soort interactieve cartoon

voor de allerkleinste onder ons.

Verzeild in een time warp

In het intro zien we hoe George Jetson (vader van een bekende tekenfilm-familie uit de dertigste eeuw) en Fred Flintstone (geen verdere introductie nodig) verzeild raken in een time warp, een bizarre verschijnsel waarin de tijd volledig door elkaar wordt gehusseld. Halverwege komen Fred en George elkaar nog even tegen, waarbij te zien is hoe ze behoorlijk schrikken van elkaar. Je ontmoet ook niet

iedere dag iemand uit een compleet andere tijd. Vervolgens verschijnt een scherm waarop de twee naast elkaar staan afgebeeld en waarop gekozen kan worden met welke cartoonheld je wilt starten. Ook kan op dit scherm een uitleg worden beluistert over de bediening van het spel.

Rotsblok of PC

Het spel bestaat uit een aantal schermen, met daarop behalve George of Fred ook een aantal voorwerpen. Door een cursor over het scherm te bewegen, kun je de ruimte onderzoeken waarin je je bevindt.

Zodra er iets interessants met een voorwerp gedaan kan worden, verandert de cursor van kleur. Door nu op een actieknop te drukken, kun je toekijken terwijl er iets

gebeurt met het betreffende voorwerp.

Vrijwel ieder voorwerp op het scherm doet wel iets, al pakt dat niet altijd positief uit voor de persoon in kwestie (meestal zelfs niet!). Door de cursor boven in het scherm te bewegen, verschijnt een menu. Via afbeeldingen van George Jetson en Fred Flintstone kan tussen de karakters worden geschakeld. Bovendien verschijnt er dan een kaart, waarop je kunt aangeven naar welke lokatie je wilt gaan. Op die manier kan ook snel van de ene plek naar de andere worden gereisd. Een groot stopbord spreekt voor zich, dit wordt gebruikt om het spel te beëindigen. Met een klik op het vraagteken start je een (Engelstalige) uitleg van het spel. Afhankelijk van het gekozen karakter verschilt dit menu trouwens van uiterlijk. Wanneer je in de huid van George kruip, zien de opties er uit alsof ze in rots zijn uitgehouden. In Fred's geval is iedere optie vertegenwoordigd door een computerscherm.

PREVIEWS

Brontosaurus-burgers

Laten we eerst maar eens kijken hoe het George vergaat in de prehistorie. Hij start in Fred's huiskamer, waar hij eerst eens rustig in een stoel wil gaan zitten om een beetje bij te komen van de schrik.

Helaas blijkt de stoel daar weinig zin in te hebben, het is dan ook eigenlijk een Schildpad-o-saurus die op z'n rug ligt. Het diertje pakt George op en gooit hem tegen de grond, terwijl hij verontwaardigd roept dat hij pauze heeft. De telefoon opnemen dan maar, waar Barney George uitnodigt voor een barbecue met Brontosaurus-burgers. Barney gelooft George trouwens niet als hij vertelt wie hij is, en denkt dat Fred weer eens een grapje met hem uithaalt. In totaal kan de compleet onthante George zes locaties bezoeken: vier rond het huis, één op Fred's werk en één op het toeristische plekje.

Mister Spacely komt eraan!

Met Fred gaat het intussen al niet veel beter. Ook hij weet zich geen raad met al die onbekende voorwerpen.

Net als George start ook Fred in de huiskamer, maar dan uiteraard wel in de hypermoderne woning van de familie Jetson.

Wat moet Fred nu met een TV, die je blijkt te kunnen gebruiken om te winkelen zonder je stoel uit te hoeven komen? Ook hier wemelt het weer van de komische situaties. Eén van de grappigste scènes is te zien wanneer Fred een bezoekje brengt aan George's werk.

Daar ligt een collega van hem te slapen, totdat hij wordt gealarmeerd door een computer: Mister Spacely (de baas van George) komt eraan! Met een druk op de knop verandert de slaperige omgeving plotseling in een al bedrijvigheid, waarbij Fred onder andere wordt weggeslept door een overijverige robot. Mister Spacely is trouwens heel tevreden; hij is blij dat er zo hard wordt gewerkt.

Planeet opgeblazen

In zo'n moderne omgeving als de dertigste eeuw wemelt het natuurlijk van de knopjes, waar Fred

beter niet aan kan komen. Hoewel, misschien juist wel, want dat is de enige manier om er achter te komen wat er gebeurt als er op wordt gedrukt.

Dat dat niet altijd goed gaat, bewijst Fred door in zijn kantoor (nou ja, dat van George) op een onschuldig uitziend knopje te drukken. Een computer vertelt vervolgens doodleuk dat er een complete planeet is opgeblazen. Gelukkig was er geen leven op de planeet, alleen de jaarvoorraad broccoli (en die mist toch niemand).

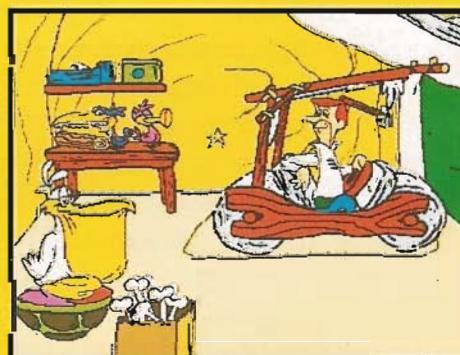
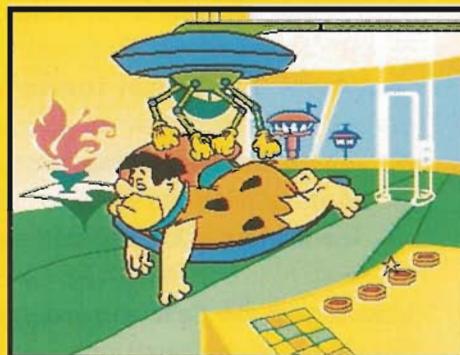
Experimenteren met de CD-i spel

Tja, wat moet je nu met een 'spel' als Time Warp?

Spel is eigenlijk een te groot woord, het is gewoon een verzameling tekenfilmscènes die je zelf een beetje kunt beïnvloeden. Maar ja, het is dan ook gericht op kleine kinderen, die ondanks de taalbarrière ongetwijfeld veel plezier zullen beleven aan de waanzinnige acties van George en Fred.

De tekeningen zijn trouwens niet echt mooi getekend, vooral omdat ze een beetje grof zijn uitgevallen. Het spel zit echter wel boordevol humor, zelfs meekijkende volwassenen zullen af en toe in lachen uitbarsten. Wel zullen zij vrij snel uitgekeken raken op Time Warp, want het aantal te bezoeken lokaties is niet geweldig groot (veertien in totaal).

Alles bij elkaar betekent dat enige tientallen scènes. Wie een scène eenmaal gezien heeft, hoeft hem over het algemeen niet nog een keer terug te zien. Desalniettemin een prima methode om de kleintjes te laten experimenteren met de CD-i-speler.

Cluedo compleet Stap in de wereld die Cluedo heet

Vorige maand gaven we een preview van dit interactieve bordspel. Het betrof toen een test exemplaar, maar inmiddels is de definitieve versie gereed. Drie moord-scenario's, onderaardse gangen, een goed werkende dobbelsteen en echte acteurs. Kortom een uitdaging voor echte speurders die gek zijn op mysteries.

In Cluedo staat de speler voor de zware taak een geheimzinnige moord op te lossen. Hoewel, één moord? Zodra de ene moord is opgelost, is het al weer tijd voor de volgende. Maar dan wel met een andere dader, een ander wapen op een andere lokatie. Het enige dat niet verandert is het slachtoffer.

De ongelukkige Mr. Boddy moet wel onder een heel slecht gesternte geboren zijn, want hij is constant de pineut in dit spel. Maar ja, dan had ie maar niet zo rijk moeten zijn. Dat hij veel geld heeft, is niet alleen te zien aan zijn statige landhuis. Vooral het in dienst hebben van een butler, is een belangrijke aanwijzing voor Mr. Boddy's financiële situatie. In tegenstelling tot wat u nu misschien denkt, behoort de butler niet

tot het rijtje verdachten. Nee, ditmaal is de butler volledig te goeder trouw. Zijn belangrijkste functie in het spel is die van inleider bij de drie scenario's die gespeeld kunnen worden. De zes verdachten zijn in dit geval Miss Scarlett, Mrs. White, Mrs. Peacock, Professor Plum, Mr. Green en Colonel Mustard. De namen geven gelijk ook de kleur van de speelfiguren aan, en ook de kleding van de verdachten is afgestemd op hun naam. Dit maakt het allemaal wat makkelijker om de karakters uit elkaar te houden. Alleen het vinden van de dader is overigens niet genoeg, ook de plaats van de moord en het moordwapen moeten via deductie en logisch nadenken worden gevonden.

Moord motieven

In totaal zijn er drie verschillende moord-scenario's. In 'The Hooded Madonna' is Mr. Boddy de eigenaar van een schilderij waar een vloek op schijnt te rusten. Mr. Boddy nam de opmerkingen over zijn kostbare kleinood met een korreltje zout, maar dat had hij beter niet kunnen doen. Vooral Miss Scarlet legt een buitengewone interesse voor het schilderij aan de dag. Maar heeft zij Boddy ook vermoord? In 'Happy Ever After' heeft Mr. Boddy net bekend gemaakt te gaan trouwen. De zes gasten zijn geschokt, want wat gaat er nu gebeuren met Mr. Boddy's geld?

Mr. Boddy heeft verklaard na het diner uitleg te geven, tijdens een besloten bijeenkomst. Zover komt het echter niet, want voordat er een hap gegeten is, is Mr. Boddy al dood. In het laatste scenario, 'Deadly Patent', vormt Mr. Boddy's robijnenverzameling het motief. Robijnen schijnen geluk te brengen, maar dan toch zeker niet aan Mr. Boddy.

Cluedo compleet

Stap in de wereld
die Cluedo heet

Misschien dat de uitvinding van een van de gasten iets met de moord te maken heeft? Tenslotte is een manier om op kunstmatige wijze robijnen te maken niet iets wat je dagelijks tegenkomt. Werd Mr. Boddy soms iets te hebberig?

Zes speurneuzen gevraagd

Na het kiezen van een scenario en het bekijken van het bijbehorende full motion video-introfilmpje, kunnen maximaal zes spelers een karakter kiezen door op een foto te klikken van een van de zes personages. Na op Start te hebben gedrukt, verschijnt het fraai vormgegeven speelbord. Verdeeld over dit bord staan de zes karakters, in de vorm van groot uitgevallen pionnen. Het bord bestaat uit een van boven af bekeken plattegrond van het landhuis, met gangen die onderverdeeld zijn in vakjes. Na het werpen van een geautomatiseerde dobbelsteen mogen de spelers het gegooid aantal vakjes lopen. Handig is dat de computer al aangeeft welke vakjes bereikbaar zijn: deze zijn ingekleurd. Van uitsluitend door de gangen lopen, wordt een speler natuurlijk niet veel wijzer. Voor het vinden van de broodnodige clues is het zaak zo snel mogelijk één van de kamers te betreden.

John Standing
as
Colonel Mustard

Tijd voor onderzoek

Eenmaal in een kamer is het verstandig om deze eerst uitgebreid te onderzoeken door een cursor rustig en nauwgezet over het scherm te bewegen.

Wanneer de cursor de linker- of rechterrand van het scherm bereikt, scrollt het beeld vaak nog een stukje verder. Meestal past namelijk niet de gehele kamer in een keer op het scherm.

Op sommige plaatsen zal de cursor van vorm veranderen, en dat is over het algemeen een teken dat er iets gedaan kan worden met het betreffende voorwerp. Wanneer de cursor bijvoorbeeld verandert in een vergrootglas, kan het voorwerp nader worden onderzocht.

Er verschijnt een stilstaande close-up in beeld en soms wordt er ook wat over het voorwerp verteld. Als het een potentieel wapen is, wordt bijvoorbeeld vermeld wiens vingerafdrukken er op staan en wie de eventuele eigenaar is. Kasten kunnen geopend worden om te zoeken naar verstopte wapens. Soms is een lege kast echter een belangrijker aanwijzing dan een gevonden pistool, mes of kachelpook.

Alibi's

Omdat de andere figuren natuurlijk ook niet stil zitten, zullen de spelers elkaar af en toe ontmoeten. Bij zo'n ontmoeting is het mogelijk een ander te ondervragen. Het is echter ook mogelijk iemand te ondervragen die niet in de kamer is, door met behulp van een bel de butler te roepen. Wanneer deze verschijnt, draagt hij een dienblad met daarop een

aantal voorwerpen. Ieder voorwerp heeft een bepaalde functie. Door op het fotolijstje te klikken, kan het karakter worden aangewezen dat de speler wil ondervragen. Alle verdachten kunnen ondervraagd worden over hun versie van de gebeurtenissen of hun alibi. Ook kan gevraagd worden naar bepaalde dingen die de persoon in kwestie zijn opgevallen, of naar een van de zes mogelijke wapens. Let wel, de moordenaar kan ook liegen, dus neem niet alles voor zoete koek aan. Belangrijke aanwijzingen kunnen ook gehaald worden uit flashbacks van eerdere gebeurtenissen. Door met de cursor op de in iedere kamer aanwezige klok te klikken, wordt een filmpje getoond. Wanneer de speler is uitgekeken in een bepaalde kamer, kan hij deze weer verlaten door met de cursor op de deur te klikken. Vervolgens kan via de gang naar een volgende kamer worden gelopen. Er is echter ook een snellere manier om van kamer naar kamer te gaan. Sommige kamers hebben namelijk geheime doorgangen, waarmee flinke stukken kunnen worden afgesneden. Pas echter wel op, want ook de moordenaar kan gebruik maken van deze sluiproutes en dat kan vervelende gevolgen hebben!

Hulp is niet gratis

Wanneer een speler na enige tijd nog geen enkel idee heeft over de ware toedracht van de moord, kan een aanwijzing worden gevraagd. Dit gaat wel ten koste van de drie pogingen die de speler heeft om de moord op te lossen! Om te voorkomen dat andere spelers profiteren van de gegeven aanwijzing, kan met een druk op een van de actieknoppen worden aangegeven of de aanwijzing de waarheid moet zijn of een leugen. Uiteindelijk komt er natuurlijk een moment dat een van de spelers denkt de moordenaar te kennen. Deze speler moet dan zo snel mogelijk naar de kamer gaan waar de moord volgens hem gepleegd is. Het is verstandig niet direct te laten merken dat men weet waar de moord gepleegd is, want dit kan iemand

anders op een idee brengen! Slim manoeuvreren is dan ook een van de sleutels tot succes in Cluedo. Eenmaal aangekomen in de bewuste kamer moet de butler weer worden geroepen. Door de handboeien op zijn dienblad aan te klikken, geeft de speler aan de oplossing te willen geven. Pas na het aanwijzen van zowel de moordenaar als het moordwapen, vertelt de butler of de speler het bij het rechte eind heeft. Wanneer dit inderdaad zo is, wordt een filmpje getoond van de fatale gebeurtenissen.

Zo niet, dan verliest de speler één van zijn pogingen en gaat het spel gewoon verder. Een speler die zijn laatste poging verspeeld heeft, kan alleen nog maar toekijken. Als niemand er in slaagt het mysterie op te lossen, kan gekozen worden voor het tonen van de oplossing, of voor het starten van een nieuwe poging.

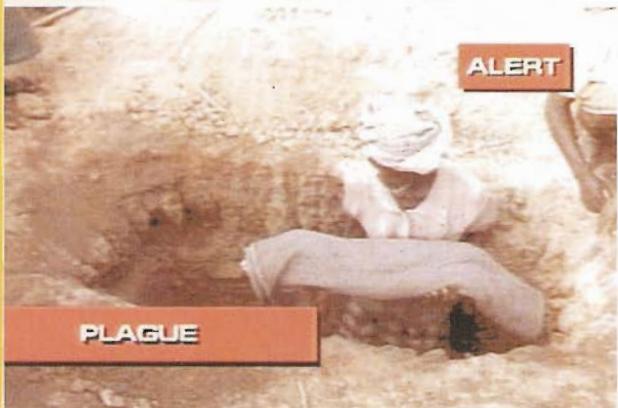
Echte acteurs

Cluedo was op zich altijd al een leuk bordspel, maar de toevoeging van bewegende beelden maakt het spel helemaal af (sorry voor de woordspeeling). De zes verdachten, de butler en het slachtoffer worden gespeeld door echte acteurs, die zich duidelijk goed hebben ingeleefd in hun rollen. Helaas zijn alle teksten in het Engels, zodat het spel minder geschikt is voor al te kleine kinderen. Nu is dat op zich niet echt een probleem, want Cluedo is door de aard van het spel sowieso gericht op wat oudere kinderen en volwassenen.

PREVIEWS

Altijd al gedacht de wereld beter te kunnen regeren dan de huidige wereldleiders? Hungersnood, burgeroorlogen, milieurampen, epidemieën, ze zouden bij u zeker voorgoed tot het verleden horen? Voordat u antwoordt, zou ik even rustig nadenken of dat echt wel zo is. Want geloof me, het besturen van de wereld valt nog niet mee.

René Janssen

1, een experimenteel ruimteschip dat om de Aarde circelt en in staat is van bovenaf beslissingen door te voeren. Het realiteitsgehalte is onder andere te danken aan het feit dat CNN, Greenpeace en het US State Department hebben meegewerkt aan de productie van deze schijf. Al rondcirkelend rond de Aarde, in een hypermoderne ruimteschip met onder andere sprekende computers en de modernste communicatiemiddelen, is het dus aan u om allerlei crises af te wenden. Bedenk echter wel dat iedere actie meerdere gevolgen heeft, meestal negatief. Een maatregel kan dus een gunstig effect hebben met betrekking tot het primaire doel, maar kan ook een aantal bijwerkingen opleveren die weer andere maatregelen eisen. Bedenk ook dat uw besluiten vaak jaren later pas resultaat opleveren.

Race tegen de klok

Earth Command begint met een video-memo van uw baas, Arthur Carlyle, de directeur van ECOM (Environmental Command). Hij vertelt u dat de Verenigde Naties het eindelijk eens zijn geworden over maatregelen tegen de dreigende ondergang van de Aarde. Samen met twee bemanningsleden mag u Eye 1 bemannen. Uw collega's (Ryder en Estrada) duiken tij-

dens het spelen regelmatig via videobeelden op om u van advies te dienen of uw hulp in te roepen. Wanneer u te veel fouten maakt, wordt u onherroepelijk ontslagen door uw baas. Uw prestaties worden beoordeeld aan de hand van zes criteria: kwaliteit van het leven, bevolking, overlevingskansen, vervuiling, klimaat en economie. Iedere spelfactor moet uiteindelijk 'level green' bereiken, het veilige niveau. Maar er dreigen constant allerlei rampen: oorlogen breken uit, olijantiers vergaan, kernreactoren ontploffen en dergelijke. Al die gebeurtenissen hebben negatieve invloed op de

Het lot wereld uw!

zes genoemde factoren. Het redden van de Aarde is dan ook een race tegen de klok.

CNN live

Problemen kunnen op vier niveaus worden aangepakt: het wereldlijke, continentale, sub-continentale en nationale niveau. Het speelscherf wordt voor het grootste deel ingenomen door een wereldkaart. Je kunt ook inzoomen op onderdelen van de wereldkaart. Van de gehele wereld kan dus naar Europa worden gegaan, van Europa naar West-Europa en tenslotte zelfs naar Nederland.

Links van de kaart bevindt zich een aantal iconen, boven in het scherm staan de maand en het jaar. Een

van de ikonen kan worden gebruikt om een rapport op te vragen over de regio waar de Eye 1 op dat moment overheen vliegt. Er verschijnt dan een rapport, ongetwijfeld gecreëerd met behulp van CNN journaalbeelden. De meeste films worden vergezeld van dramatisch commentaar. Op de kaart wordt middels symbolen aangegeven waar iets aan de hand is. Een vierkantje staat voor een nieuwsbericht, een driehoekje betekent een overzicht en een cirkel een nationaal communiqué (het laatste is alleen zichtbaar als de speler de kaart op sub- of continentaal niveau aan het bekijken is).

Command

van de ligt in anden

Budget, Laws, Trade, Lifestyle en Taxes

Eén van de ikonen op het hoofdscherm is de IntelAssist. Dit heeft niets met chipsfabrikant Intel te maken, maar staat voor Intelligent Assistant. Door op dit icoon te klikken, geeft de sprekende computer hulp of advies. Niet altijd overigens, soms komt het kunstmatige brein doodleuk met de melding dat hij even geen tijd heeft. Weer een ander icoon leidt naar het Controls-scherm, dat zowel op wereld- als nationaal niveau een aantal 'wapens' aan de speler biedt om ergens in te grijpen. Op wereldniveau zijn dat: Budget, Laws, Trade, Lifestyle en Taxes. Budget wordt gebruikt om het VN-budget zo goed mogelijk te verdelen over een aantal categorieën: bevolking, ontwikkelingshulp, onderwijs, milieu, gezondheid en defensie. Het VN-budget wordt berekend aan de hand van de bijdragen van de leden. Via Laws kan worden bepaald wat uw maatregelen zijn op het gebied van bescherming van bossen, landbouwgrond, landhervormingen en CFK-bestrijding. Al deze maatregelen hebben invloed op de spelfactoren klimaat, kwaliteit van het leven en de overlevingskans. Op het gebied van de handel (Trade) kunnen ook diverse maatregelen worden genomen, zowel wat betreft de

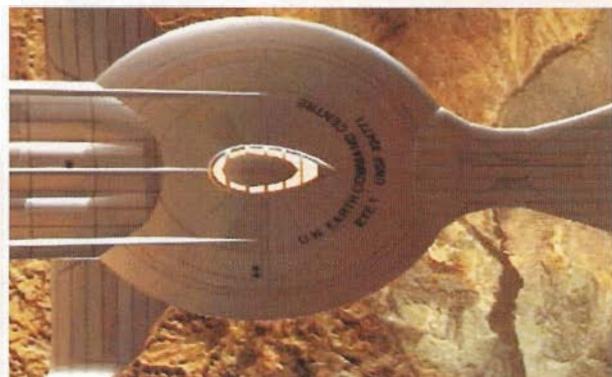
wereldhandel, het uitschrijven van nieuwe leningen en het aflossen van bestaande schulden. Wat de wereldhandel betreft kan bijvoorbeeld worden gekozen voor het opleggen van eco-sancties, oftewel hoge boetes aan bedrijven die schadelijk zijn voor het milieu. Ook kunnen bepaalde handelsmarkten worden beschermd door tarieven op buitenlandse importen in te stellen (zoals Japan en de VS nu regelmatig doen).

De lifestyle optie kan worden gebruikt om de levensstijlen van de mensheid te veranderen, zoals op het gebied van recycling, het eten van vlees, energieverbruik en sociaal activisme. Taxes tenslotte, kun je inzetten om bepaalde activiteiten te ontmoedigen, of juist aan te moedigen door subsidies te verstrekken.

Nationaal niveau

Op nationaal niveau zijn andere 'wapens' beschikbaar: Development, Budget en Sanctions. Het ontwikkelingsbudget (Development) komt rechtstreeks uit het VN-budget. Hiermee kan een aantal factoren worden beïnvloed: noodhulp, landbouw, infrastructuur, industrie, geavanceerde technologie en milieutechnologie. In deze volgorde ook, want een land moet bijvoorbeeld eerst z'n infrastructuur op de rails hebben voordat aan industrie kan worden gedacht. Noodhulp en landbouw

vormen hierop een uitzondering. Deze kunnen altijd toegepast worden, zelfs (of juist) in een vrijwel verwoest land.

We never said it was easy

De engelstalige handleiding eindigt met de gevleugelde uitspraak 'we never said it was easy!'. En dat kun je wel zeggen, ja. Earth Command is een ontzettend ingewikkeld spel, dat eerlijk gezegd pas na ettelijke speeluren echt leuk wordt. Earth Command is eigenlijk veel meer dan een spel, het is een strategisch, educatief en moralistisch meesterwerk.

Lemmings: roekeloze doodloper?

Het gebeurt niet vaak dat de naam van een spel synoniem wordt voor een heel genre.

Klassiekers zoals PacMan, Space Invaders en

Arkanoid zijn daar goede voorbeelden van.

Een spel is dan een PacMan-kloon, of een

Arkanoid-achtig spel. Ook bij Lemmings doet

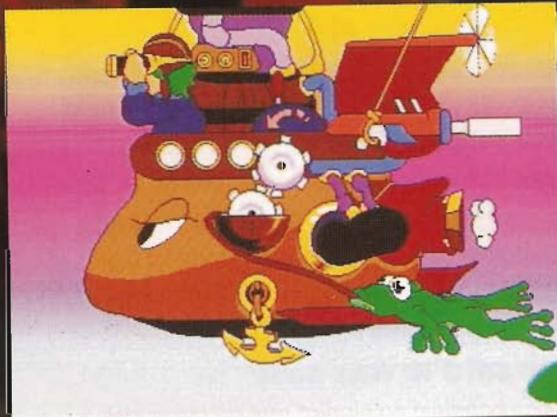
zich dit verschijnsel voor. Het spel was op het

moment dat het werd uitgebracht bijna niet in

te delen in een bestaande categorie en zette

dus een hele nieuwe trend.

René Janssen

Lemmings hebben een bijzonder eigenaardige gewoonte. Eén maal per jaar storten de kleine knagers zich massaal in zee (liefst ook nog van een hoge klif af) en plegen zo zelfmoord. Met de lemmingen in dit spel dreigt het al niet veel beter af te lopen. De lemmingen in dit spel zien er heel anders uit dan in de werkelijkheid. Ze zijn roze,

lopen op twee benen en hebben tot overmaat van ramp ook nog eens groen haar. Genoeg reden om zelfmoord te plegen dus. Tenzij de speler ingrijpt!

120 levels

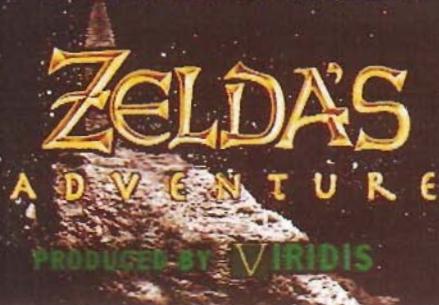
In het minutenlange intro is te zien hoe onze lemmingen uit een vreemdsoortig luchtschip komen vallen en in een voor hen vreemde omgeving terecht komen. Op het hoofdmenu dat vervolgens verschijnt, kan een aantal bordjes met opties worden aangeklikt. New Level dient om een password in te voeren. Na ieder voltooid level ontvang je een password, zodat niet steeds helemaal vanaf het begin hoeft te worden gespeeld. En met honderdtwintig levels is dat geen overbodige luxe!

De uitgang

Voor wie Lemmings nog nooit gespeeld heeft, willen we even een korte uitleg geven. Bij de start van een level verschijnt eerst een informatiescherm. Hierop is te lezen hoeveel lemmingen er worden losgelaten op het scherm, welk percentage daarvan moet worden gered, hoe snel ze zullen verschijnen en hoeveel tijd je hebt om alle lemmingen veilig naar de uitgang te looden. Dat laatste is namelijk de bedoeling van ieder level. Wanneer je niets doet, zullen de lemmingen zich dan ook rustig te pletter laten vallen in een afgrond. Of ze liepen hulpeloos heen en weer blijven drentelen omdat ze niet verder kunnen, bijvoorbeeld omdat er een berg in de weg staat. Ook dan is enige hulp nodig.

Graaf-lemming

Die hulp komt in de vorm van een aantal icoons onder in het beeld. Door op een icoon te klikken en vervolgens op een lemming, wordt aan die lemming een opdracht gegeven. In het allereerste level kunnen de lemmingen bijvoorbeeld de uitgang niet bereiken zonder een gang te graven door een rots. Wanneer je eerst op het betreffende icoon klikt en daarna op een lemming, dan begint deze een gang te graven die de lemmingen keurig naar de uitgang leidt. Na een geslaagd poging kan gestart worden met het volgende level. Lemmings is, ondanks z'n leeftijd, nog steeds een perfect puzzelspel.

Zelda's Adventure

Big trouble in Tolemac

Al eerder zijn twee spellen verschenen over Nintendo's succesvolle spelfiguren Zelda en Link. Binnenkort speelt Zelda opnieuw de hoofdrol in een CD-i-spel. Ditmaal echter geen simpel puzzelspel zoals de eerste spellen. In tegendeel, we hebben hier te maken met de eerste Role

Playing Game (RPG) op CD-i.

René Janssen

RPG's kunnen zich in een toenemende belangstelling verheugen. Dat komt vooral doordat computerspelers uitgekeken raken op eenvoudige spellen. Bij RPG's geldt dat niet, een goede RPG heb je na een jaar of langer vaak nog steeds niet uitgespeeld. Het belangrijkste kenmerk van een RPG is dat de speler zich volledig verplaatst in een karakter. In het geval van *Zelda's Adventure* is dat prinses Zelda, die is uitverkoren om haar broer Link te redden. Link is ontvoerd door Ganon, die weer eens de macht probeert te grijpen in het koninkrijk Tolemac. Zelda moet om dat doel te bereiken eerst een zevental hemel-tekens vinden. Ze moet daartoe heel Tolemac afzoeken, vele gevaren doorstaan en onderweg ook nog eens allerlei kleine sub-missies voltooien. Tolemac is een uitgestrekte wereld, met bovendien nog eens enkele minstens zo uitgestrekte ondergrondse werelden. Niet alle werelden zijn trouwens meteen bereikbaar. Zelda moet meestal eerst op zoek naar een sleutel. Het aantal sleutels dat ze in haar bezit heeft, is zichtbaar op het inventarisscherm.

Monsters

Zelda's Adventure is overigens een kruising tussen een echte RPG en een actiespel. De talloze missies waarvoor Zelda zich geplaatst ziet, komen rechtstreeks uit een RPG. Er moet echter ook met grote regelmaat gevochten worden tegen diverse soorten vijanden, zoals druïden, spinnen, wollige bolmonsters en andere monsterlijke creaturen. Tijdens die gevechten kan Zelda uiteraard ook dood

gaan. Zo ja, dan moet ze weer opnieuw beginnen in het centrum van Tolemac (of in een van de ondergrondse werelden, als dat de plaats was waar ze dood ging). Wel blijft ze dan in het bezit van alle gevonden wapens, robijnen, sletels en andere voorwerpen.

Betalen met robijnen

Zelda begin haar tocht in het midden van Tolemac. Hier kan ze vier richtingen kiezen door naar de betreffende rand van het scherm te lopen. Na een (eigenlijk net iets te lange) wachttijd verschijnt dan een nieuw scherm. Op een van de eerste schermen vindt Zelda een toverstaf, waarmee ze zich kan verdedigen tegen de eerste vijanden. Als een vijand verslagen is, laat hij soms een robijn of een hart achter voor Zelda. Robijnen zijn het nationale betaalmiddel van Tolemac en komen goed van pas in winkels, herbergen en dergelijke. Harten worden gebruikt om Zelda's energie aan te vullen. Ze start het spel met drie volle harten, die tijdens de gevechten snel leeg raken. Al snel zul je echter andere wapens vinden, waarmee je je veel beter kunt verdedigen, zoals pijl en boog, toverspreuken en messen.

Primeur

Zelda's Adventure is de eerste RPG op CD-i en het is meteen een hele fraaie. Echte RPG-freaks vinden er wellicht iets te veel actie in zitten, maar anderen zullen de combinatie van actie en RPG juist heel geslaagd vinden.

Het aantal missies is bijzonder groot, net als het aantal verschillende vijanden. Spellen kunnen tussentijds gelukkig gesaved worden, zodat je later verder kunt spelen. Geen spel om even snel uit te spelen, dus absoluut waar voor je geld!

Dit spel van het Franse software house 'Infograme' begint met het gebruikelijke Asterix-intro: heel Gallië is veroverd door de Romeinen. Heel Gallië? Nee, een klein dorpje biedt nog verzet, enzovoort, enzovoort. Asterix is een kruising tussen het bordspel Triviant en diverse actiespellen. Maximaal vier spelers kunnen kiezen uit zes karakters: behalve Asterix en Obelix ook nog Goudurix, Bonemine (de vrouw van de leider), Falbala (de mooie

geslagen, everzwijnen worden gevangen en in een bootje ijsbergen worden ontweken. Andere soortige mini-spellen doen een beroep op je concentratievermogen en je geheugen. Op het scherm verschijnt bijvoorbeeld een afbeelding uit een Asterix-strip, waar vervolgens vijf puzzelstukjes uit worden gehaald. De speler moet deze stukjes vervolgens weer op de juiste plaats zetten. Of wat dacht u van een scherm met daarop afbeeldingen van allerlei verschillende dieren? Na enkele seconden verdwijnt het plaatje en hoort de speler een dieren-geluid. Vervolgens moet op de plaats op het scherm geklikt worden waar het dier in kwestie stond. Na het winnen van een mini-spel ontvangt de speler een Romeinse munt. Voor drie munten kan een voorwerp worden gekocht, maar dan moet de speler wel eerst op het winkel-vakje komen.

Asterix en de nederlaag van Ceasar

blonde) en Agecanonix (haar hoogbejaarde man). Die laatste namen bent u wellicht nog nooit tegengekomen in een Asterix-strip, en dat klopt ook wel. De versie die wij bekijken hebben, moet (inclusief de namen) nog worden vertaald uit het Frans. De bedoeling van het spel is om een aantal voorwerpen te verzamelen, zoals een stukje kaas, een doodskop, een rugbybal, een gouden sfinx, een flesje petroleum en een worst. Alleen met behulp van die voorwerpen kan een massale aanval van Julius Caesar en zijn Romeinen worden afgeslagen.

Mini-spellen

Het Ganzenbord-achtige speelbord bestaat uit tientallen vakjes, waaronder een aantal met een afbeelding van een land erop. Zodra een speler op een van deze vakjes komt, moet hij een meerkeuzevraag beantwoorden. Wanneer het antwoord juist is, verdient de speler een voorwerp. Zodra alle voorwerpen gevonden zijn, moet de speler zo snel mogelijk naar het vakje met het dorp erop om te winnen, waarna het feest los kan barsten. Maar behalve de 'Triviant'-vakjes zijn er ook nog vakjes die naar actiespellen leiden. In deze mini-spellen moeten onder andere Romeinen in elkaar worden

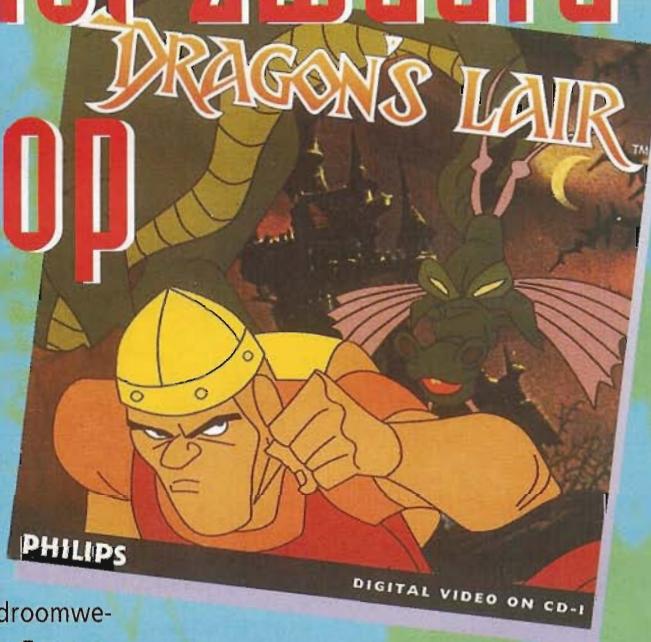
Er zijn ook vakjes die de spelers in de gevangenis doen belanden, hetgeen een beurt overslaan betekent. Tenzij de speler besluit een van zijn toverdrankjes te gebruiken om uit te breken. Iedere speler begint het spel met drie drankjes, behalve Obelix, omdat die als kind in de ketel is gevallen. Tijdens het spelen kunnen extra drankjes worden verdiend. De drankjes kunnen ook worden gebruikt om een herkansing te krijgen na het foutief beantwoorden van een vraag. Bij een aantal vakjes staat het resultaat niet van tevoren vast. De zogenaamde verrassingsvakjes, waar de speler mag kiezen tussen een verrassing of een beurt overslaan.

Af en toe verschijnt de oude druide, die alle spelers een opdracht geeft. Wie bijvoorbeeld als eerste zijn hand op de TV legt, ontvangt een munt. Of deze: geef de afstandbediening van de CD-i speler aan elkaar door. Wie hem zijn of haar handen heeft als de muziek stoppt verliest een munt.

Dus...

Ondanks het feit dat we het moesten doen met een Franse versie, kunnen we nu al zeggen dat Asterix een erg leuk en vooral bijzondere origineel spel is. Een aanrader voor jong en oud.

Dappere Dirk pakt het zwaard weer op

We zijn terug in de droomwereld van Don Bluth. Een wereld, waar mannen lomp zijn maar dapper, vrouwen rondborstig zijn maar hulpeloos, en kinderen zo verschrikkelijk schattig zijn dat je ze wel zou kunnen wurgen. Dragon Lair 2 'The Time Warp' is het vervolg op Dragon Lair. Het verhaal gaat over de boosaardige tovenaar Mordrok die het vriendinnetje van Dappere Dirk, de wonder-schone prinses Daphne, heeft ontvoerd en haar heeft opgesloten in een zogenaamde 'Tijdknoop' (wat dat ook moge zijn). 's Mans taak is, zoals gewoonlijk, om zijn spullen te pakken en de schone dame te redden voordat er iets verschrikkelijks met haar gebeurt. Dat houdt in: trouwen met Mordrok, de Ring des Doods dragen, in een wandelend lijk veranderen en voorgoed in de vierde dimensie opgesloten zitten. Vreemd genoeg is er geen achtergrond-informatie over het stel kinderen, hoe-wel de verteller blijft schreeuwen: "Doe het voor de kinderen!!"

Snelle actie

Tussen de interactieve stukjes door, gaat het verhaal gewoon doorgaan ongeacht wat de speler met zijn joystick doet. Deze 'toeschouwersfactor' was één van de belangrijkste punten van kritiek op de eerste Dragon. Daar werden de interactieve snufjes onderbroken door te lange stukken gewone film. Het goede nieuws is dat Don Bluth en zijn team zich dat hebben aangetrokken. Vanaf het begin van het verhaal zit de speler midden in de actie en bijna direct daarop weer, met maar een paar seconden tussenpauze. Door die pauzes tussen de interactieve fragmenten kleiner te maken is het spel een snelvuur van op-het-puntje-van-je-stoel actie.

Je moet dus blijven opletten en niets over het hoofd zien zodat je Dirk niet laat falen! Natuurlijk krijg je hierdoor veel minder de tijd om eens rustig ach-

Daar zit je dan als strijder buiten dienst, een spelletje te doen met een stel marshmallow-achtige kinderen. Opeens komt er zo'n verschrikkelijke Helga-in-Lederhosen de keuken uitstromen, begint je te bewerken met een deegroller, en schreeuwt "dummkopf!!" omdat Prinses Daphne is ontvoerd, terwijl jij niet op stond te letten.

Weer zo'n dag.

terover te hangen en bijvoorbeeld de beelden te bewonderen of de geluiden tot je door te laten dringen. Toch als ik zou mogen kiezen tussen het toeschouwer zijn en daadwerkelijke deelnemer; geef mij dan maar het laatste!

Schitterend

Over het geheel genomen is Dragon Lair 2 een prachtig voorbeeld voor het genre. De animaties zijn werkelijk schitterend, het verhaal heeft een lekker tempo en de interactieve snufjes zijn veel en gevareerd aanwezig.

**Dragon Lair 2 is verkrijgbaar
in de maand oktober.**

De prijs is f 129,95/2439 bfr.

Word Abonnee en ontvang elke maand een CeeDee

PCConsument is het enige Nederlandse computer tijdschrift dat zich op de gewone computer-gebruiker richt. Zonder technico-jargon en ingewikkelde kretens, maar geschreven in helder Nederlands en gericht op wat u met uw computer allemaal kunt doen.

- ◆ PC Consument is het snelst groeiende PC blad van Nederland.
- ◆ PC Consument is gelieerd aan de SilverClub.
- ◆ De SilverClub heeft het grootste assortiment CD-ROM's van Nederland.
- ◆ Als PC Consument-abonnee kunt u tegen clubprijzen CD-ROM's kopen.
- ◆ De SilverClub kent geen bestelverplichting.
- ◆ Vanaf het novembernummer wordt PC Consument elke maand voorzien van een CD-ROM.
- ◆ Elke maand dus minimaal 400 MB software cadeau!
- ◆ Maar dat is nog niet alles.

Abonnees hebben een streepje voor.

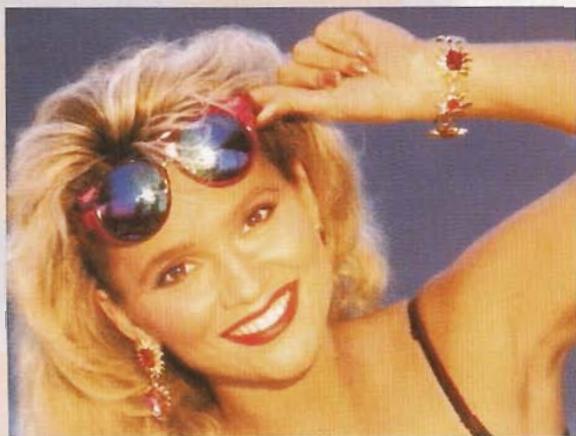
Abonneer u nu en u krijgt van ons:

Losse nummers van PC Consument kosten

14,95. Dat is dus 149,50 gulden per jaar. Als abonnee betaalt u slechts 90,- gulden per jaar. U bespaart dus maar liefst 59,50 gulden. Een abonnement op PC Consument levert u 236,50 gulden op.

- ★ 10 maal per jaar PC Consument
- ★ 10 maal per jaar een CD-ROM
- ★ Een gratis lidmaatschap op de SilverClub
- ★ De Multi Media Game Quantum Gate (**t.w.v. 99,- gulden**)
- ★ De CD-ROM Silverclub Collectie deel 1 (**t.w.v. 39,- gulden**)
- ★ De CD-ROM Silverclub Collectie deel 2 (**t.w.v. 39,- gulden**)

ZIE DE BON ACHTERIN DIT BLAD

Tatjana nu ook CD-i ster

"Is ze echt of is het een plaatje?"

Zo luidt het intro van de biografie

op de nieuwe CD-i "Tatjana" van

Tatjana Simic, één van de items .

Nou ze is echt, en ze heeft een plaatje

van een CD-i gemaakt. Een absolute

'Must' voor de fans en een aangename

verassing voor de mensen die nog

niet zoveel van haar weten.

Rom Helweg

Flitsende carrière

Tatjana Simic werd iets meer dan twee decennia geleden geboren in Zagreb, in voormalig Joegoslavië. In Nederland kreeg ze al vrij snel de aandacht op zich gevestigd, nadat ze een regionale schoonheidswedstrijd had gewonnen. Een carrière als fotomodel kon beginnen. Dit lijkt op een droomverhaal, maar natuurlijk werd ze gewoon ontdekt, en wel door Dick Maas. De eerste film waarin Tatjana verscheen was meteen een succes. Flodder is misschien wel de best bezochte Nederlandse Film aller tijden. En dat niet in het minst door de verschijning van Tatjana.

Het kon niet op

Alsof dat nog niet genoeg is, kreeg ze kort na haar filmdebuut een platencontract aangeboden, waarmee haar diepste wens in vervulling is gegaan. Inmiddels heeft ze een aantal leuke hits op haar naam. En slechts weinig artiesten in Nederland

mogen zich in een fanclub verheugen zoals die van Tatjana. Fans, die niet alleen gecharmeerd zijn van haar zang- en actalent, maar natuurlijk ook van haar uiterlijk.

Alle facetten

De CD-i brengt alle facetten van Tatjana bij elkaar in beeld en geluid. Naast een selectie Songs, die tot mijn verbazing veel leuker klinken dan je van een gemiddelde zingende actrice mag verwachten, is er een collectie foto's uit het repertoire van deze schone te bewonderen. Zinneprickelende foto's, zonder dat ze obscene zijn; Tatjana is van top tot teen te bewonderen.

Als je de songs wilt beluisteren, heb je twee mogelijkheden. De twee nieuwste hits met bijbehorende clips, waaronder Human League's oude kraker "Don't you want me, Baby" en "Tutteruttupara", een pretentieloze song met een catchy ritme er onder.

Zelfs is het mogelijk om met enkele nummers mee te zingen. De teksten zijn integraal opgenomen en zoals in een soort Karaoke programma veranderen de lyrics van kleur op het moment dat ze gezongen moeten worden.

Biografie

De biografie vertelt het bijna surrealistische levensverhaal van Tatjana te horen aan de hand van een aantal foto's. Je krijgt te horen hoe ze zich heeft opgewerkt uit het arme Joegoslavië tot één van Nederlands poulairste artiesten. Niet alles gaat altijd over rozen, gezien de twee auto-ongelukken die ze te boven moest komen. Maar voor die details moet je echt de schijf in huis nemen, en daar eens rustig voor gaan zitten.

Hips & Trucs

The 7th Guest (deel 1)

The 7th Guest is een klassieker van de eerste orde. Op de PC was het al een van de grootste hits allertijden; CD-i moet niet veel moeite hebben dit succes te evenaren. Immers zowel de beeld- als de geluidskwaliteit zijn ona-volbaar: speelfilm-kwaliteit. Ondanks de mooie plaatjes blijft The 7th Guest even moeilijk als z'n PC-voorganger. Rob Smit stortte zich in dit avontuur en bericht daar maandelijks over.

Rob Smit

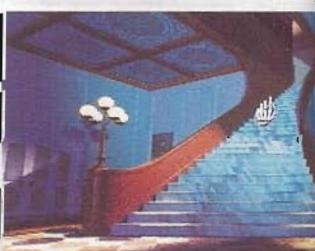
Als The 7th Guest begint 'ontwaak' je in de hal van een reusachtig landhuis, pal voor een statige, in blauw licht gehulde trap. Of je in dit spel jezelf bent of iemand anders blijft lang onduidelijk, maar in ieder geval zie je op het televisiescherm wat je voor je zou zien als je je in dat landhuis zou bevinden. De handleiding van het spel legt (met opzet) niet veel meer uit dan de werking van de knoppen op de afstandsbediening, dus er zit niets anders op dan te doen wat je in zo'n situatie in werkelijkheid ook zou doen: op verkenning gaan. Je komt er dan al gauw achter dat je opgesloten zit, en dat er iets niet helemaal jofel is met het huis: over het hele interieur hangt een onnatuurlijke glans en je ziet alles vervormd alsof je door een fish-eye lens van een camera kijkt.

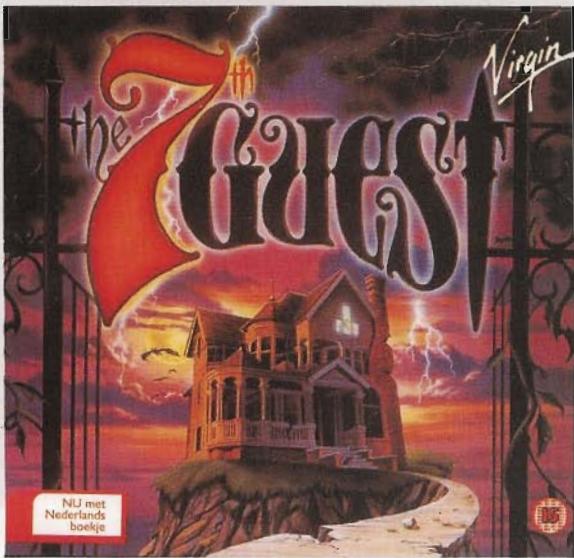
Bovendien neem je de omgeving waar vanuit een standpunt dat zich ongeveer een meter boven de grond bevindt. Het grootste deel van de binndeuren zit ook op slot en - o grote schrik - er

waren zes geesten rond in het huis. Geesten die jou niet kunnen zien maar die jij wel ziet! Uit hun eerste (Engelstalige) conversatie blijkt dat ze uitgenodigd zijn door de mysterieuze Henri Stauf, waarvan je het levensverhaal al in het introductiefilmpje van The 7th Guest hebt gezien. Hij is een wonderling, een dief en een moordenaar, en maakt bovendien angstaanjagende poppen en andere soorten speelgoed. Geen heerschap dat je zou willen ontmoeten.

De bibliotheek

Als de geesten je weer alleen gelaten hebben is de beste tactiek om allereerst de benedenverdieping te verkennen. Loop overal heen waar het programma je toestaat te gaan, en onderzoek met behulp van je cursor alles wat er op het scherm te zien is. Zo maak je niet alleen occulte gebeurtenissen mee maar je krijgt ook aanwijzingen. Na verloop van tijd zul je er achter komen dat de deur rechts van de trap open is, en dat daarachter de bibliotheek ligt.

(Let op: op het salontafeltje ligt het Book of Clues waarin Henri Stauf in cryptische taal aanwijzingen heeft opgeschreven voor het oplossen van de puzzles waarmee hij zijn huis heeft volgestopt). Je ziet dan opnieuw de geesten van de zes gasten.

Ze staan wat onwennig bij elkaar omdat hun gastheer er niet is en bespreken welke verontrustende dingen ze gezien en gehoord hebben. Achter in de bibliotheek staat een sterrekijker op een statief, en als je daar naartoe loopt zie je het gezicht van Stauf groot achter de vreemd golvende tuindeuren verschijnen. Als je daarna op de kijker klikt word je daar

in gezogen (een verbazend staltje van programmeerkunst!) en zie je de planeet Mars waarop de kanalen een aantal letters met elkaar verbinden. Dit is Staufs eerste puzzel, en je moet niet alleen uitvinden wat de opdracht ervan is maar je moet hem ook oplossen

om je tocht door de villa te kunnen vervolgen.

Na enige hoofdbrekens zul je ontdekken dat je met behulp van de letters woorden kunt maken en dat de lijnen tussen de letters (de kanalen) aangeven welke letters iets met elkaar te maken hebben. Om je in de war te brengen zijn er echter meer verbindingen dan strikt noodzakelijk, en besef ook dat de zin die er uit moet komen rollen in het Engels is.

Op het moment dat je je haren uit je hoofd trekt van frustratie, weet dan dat de tweede aanwijzing in het Book of Clues geen aanwijzing is, maar de oplossing!

Heb je de puzzel opgelost reis je vanzelf via

de kijker weer naar de bibliotheek, waar een geestverschijning van Henri Stauf een rijmpje opzegt over zes gasten die zijn villa niet meer levend zullen verlaten. Daarna zul je links achter in de hoek een occulte gebeurtenis kunnen oproepen, en ontdekken dat de open haard de toegang vormt tot een 'occult pad' dat je naar de gang op de eerste etage teleporteert (je schrikt behoorlijk als dat je de eerste keer overkomt). Je moet dan weer terug naar beneden (boven zijn alle deuren op slot), waarbij je een spookverschijning zult ontmoeten op de overloop en één van de meest fascinerende beelden uit het spel zult zien: je bijna zwevende afdaling van de blauwe trap.

Spookachtig en hyperrealistisch

Het interieur van de villa is driedimensionaal, en volledig op de computer ontworpen. Zelden heb ik zulke hyperrealistische beelden gezien die geen foto zijn, en zelden ook heb ik bij een spel zulke goede en ongelooflijk atmosferische muziek gehoord als bij The 7th Guest. Al na een kwartier ben je helemaal in het spel gezogen, en pas na uren kom je er met tegenzin weer uit . . .

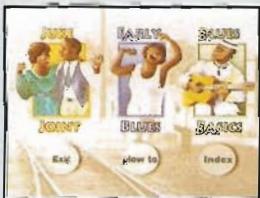
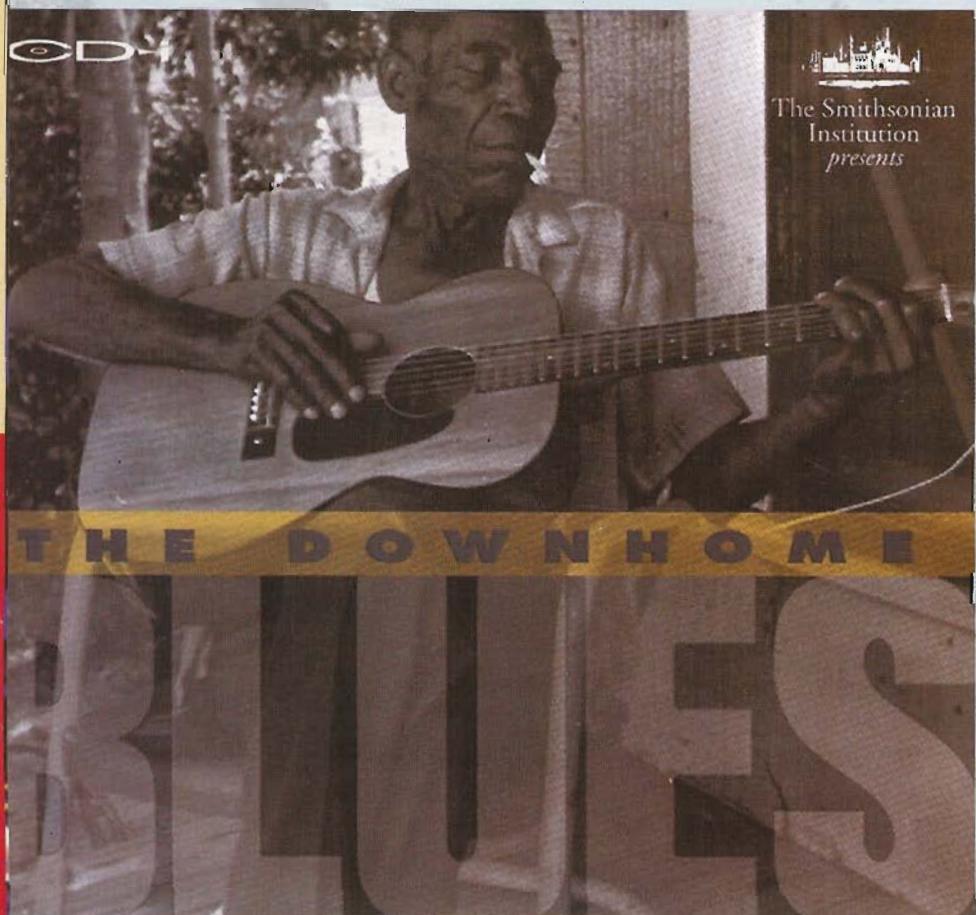

IK MOET OPNIEUW BEGINNEN 14

**Volgende maand:
de eetkamer, de keuken en
een vreselijk moeilijke
puzzel in de hal!**

COMPLETE BLUES HISTORIE OP CD-i

Toen in het begin van deze eeuw de slaven op het platteland van de Verenigde Staten hun verdriet omzetten in muziek, hadden ze nooit kunnen vermoeden wat er van die muziek zou worden. De latere muzikanten hadden ook weinig hoop op verbetering van hun status als underdog. Uit al deze narigheid is prachtige muziek geboren die voor velen zeer inspirerend werkte of nog steeds werkt. Blues werd één van de meest populaire muziekstromingen. De geschiedenis van de Blues is nu op CD-i in kaart gebracht.

Het Smithsonian Institute, het grootste museum ter wereld, heeft de Blues-encyclopedie op CD-i uitgebracht. Er twee disks verkrijgbaar getiteld Uptown Blues en Downhome Blues.

DOWNHOME BLUES gaat over het allereerste begin van deze muziekstroming en behandelt de periode van slavernij tot aan de tweede wereldoorlog. Het is niet zomaar een CD-i met wat liedjes en wat plaatjes erbij, maar een complete encyclopedie met achtergrondinformatie van de optredende artiesten, songteksten, een geschiedenisles in blues aan de hand van foto's en gesproken tekst, en zelfs een stoomcursus bluesspelen op akoestische gitaar en mondharmonica in full-motion-video. Meer dan 30 artiesten variërend van 'Reverend' Gary Davis tot Sonny Terry passeren de revue.

Het hoofdmenu

Zodra je in het hoofdmenu komt, heb je de keuze uit drie mogelijkheden: The Juke Joint Menu, Bluesbasics en The Early Blues Menu.

The Juke Joint Menu laat een jukebox zien waarin de belangrijkste bluesartiesten zijn opgenomen met hun meest bekende opnames. Jammer genoeg krijg je er geen clip bij of een originele live-opname met de echte beelden, maar daar tegenover staat wel dat je de songteksten te pakken hebt. Het is een soort karaokeshow voor blueszangers.

Bluesbasics biedt een aantal mogelijkheden. De eerste is een Bluesgitarist die uitvoerig vertelt hoe hij, samen met zijn maatje op mondharmonica, met de muziek omgaat. Niet alleen razend leerzaam, maar ook echt leuk om te zien. Waarschijnlijk was er niet genoeg geheugen op de disk beschikbaar om een normale beelddefinitie te krijgen (wel full-motion-video).

De tweede mogelijkheid van Bluesbasics is een lijst van Bluesartiesten met een korte biografie. En dat nog eens ondersteund door hun belangrijkste opnames.

Als je daarnaast nog meer wilt weten over de betreffende artiest, dan open je het kleine boekje rechtsonder. Dit is een soort van bibliografie die je kunt lezen.

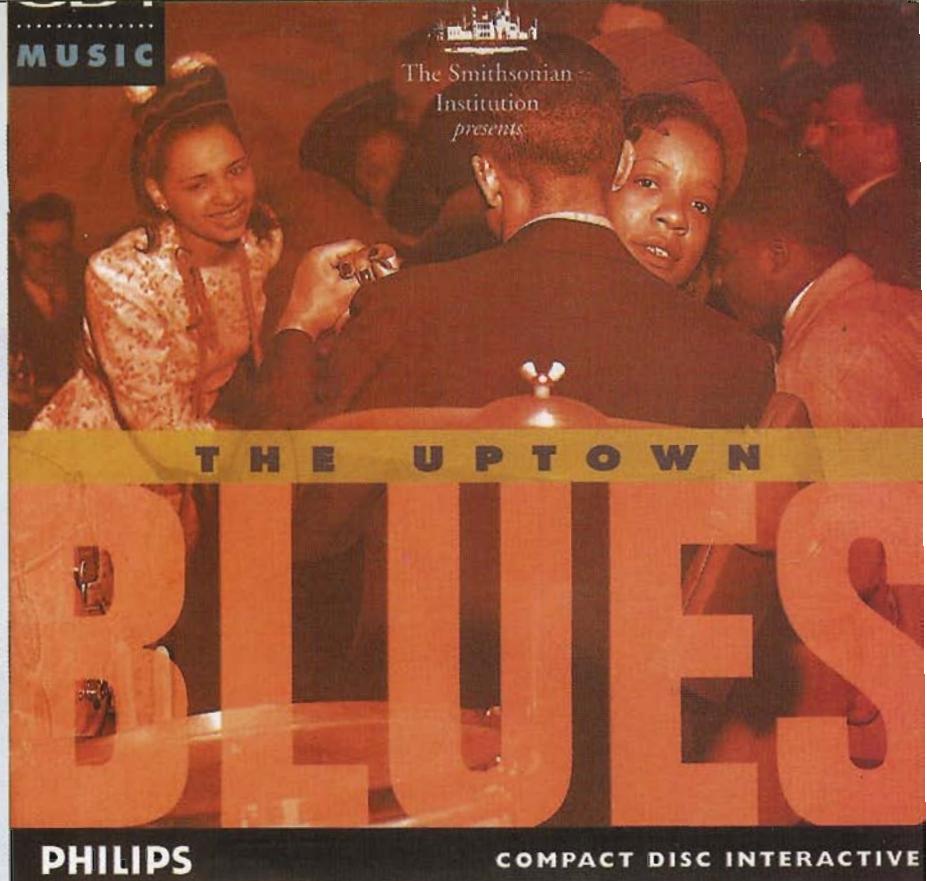
The Early Blues Menu geeft een uitgebreide les bluesgeschiedenis. In het Engels wordt door een dame met de juiste stem voor dit soort zaken, uiteengezet hoe deze al zolang florerende muzieksoort zich heeft ontwikkeld. Van de katoenplukkerijen naar de opslagschuren -die toen dienst deden als clubs- tot de uiteindelijke onderverdeling in verschillende stromingen. De echte bluesliefhebber zal de afwezige ondertiteling niet missen; je moet wel de taal beheersen.

Verder bestaat er de mogelijkheid om een eigen sequence samen te stellen van door jou geselecteerde stukken, en deze af te spelen in de volgorde van jouw voorkeur.

De jaren veertig en vijftig

UPTOWN BLUES behandelt de verhuizing van de blues van het platteland naar de grote stad, met alle gevolgen van dien. Deze tweede disk gaat voornamelijk over de groten in de Blues, zoals we ze kennen uit het concertcircuit in de jaren veertig en vijftig: BB King, John Lee Hooker, Howlin' Wolf, Screaming Jay Hawkins en vele vele anderen.

Eigenlijk hetzelfde principe als de eerste disk, alleen de bluesmuzikant in het Basicsmenu zit hier achter een digitale piano. Tevens wordt hier het verband gelegd tussen de Blues, de Jazz en de Rock'n Roll.

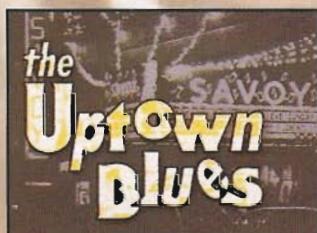
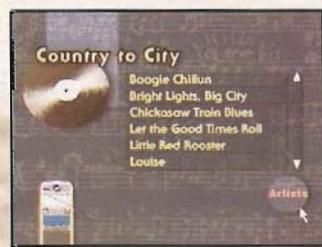

Onmisbaar

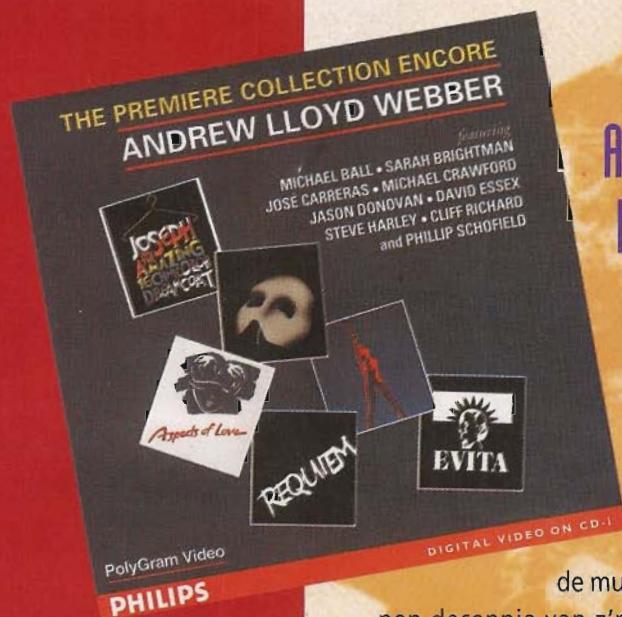
Het is misschien overbodig te herhalen, maar voor bluesfanaten zijn deze CD-i's een fantastische verzameling van muziek, informatie en beelden uit de langst bestaande moderne muziekstroming aller tijden.

Ook als je geen echte bluesfan bent, zijn Uptown Blues en Downhome Blues zeer de moeite waard om in huis te hebben. Niet alleen vanwege informatie over de muziek die aan de wieg stond van alle andere 'lichte' muziekstromingen van deze eeuw, maar ook vanwege de muziek zelf. Als echte Jazzfreak lopen ook mij nog steeds de rillingen over de rug wanneer ik BB King hoor janken op zijn gitaar, zo mooi. Deze Blues CD-i's maken de sfeer uit de bluesclubs van de afgelopen eeuw weer voelbaar.

Een grandioos initiatief van The Smithsonian Institute. Het wachten is nu natuurlijk op een Pop-encyclopedie en een Jazz-historisch-archief op CD-i. Alleen dan hopen we op wat meer echte video-opnamen.

MUZIEK

Muziek op CD-i...prachtig dus, want hoe kun je beter genieten van muzikale hoogtepunten dan door middel van digitaal geluid en beeld? Perfecte live-opnamen komen op deze wijze uitstekend tot hun recht. En clips zo mogelijk nog beter. Maar CD-i kan aan al dit fraais nog een bijzondere meerwaarde geven als ook de interactieve mogelijkheden volledig worden benut. Iedere maand bespreken we de meest recente CD-i muziek.

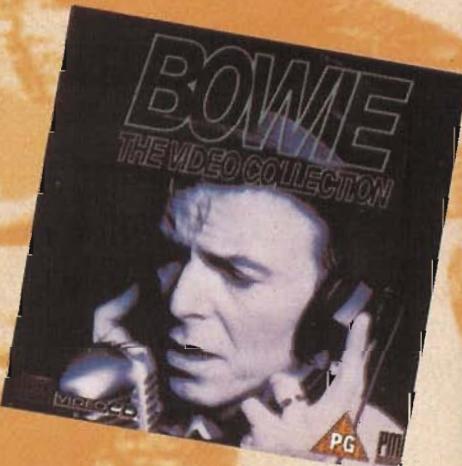
de musical in de afgelopen decennia van z'n stoffige jasje is ontdaan en zich al lang weer in een enorme populariteit mag verheugen. Lloyd Webber is een begenadigd componist, dat staat buiten kijf. Maar hij heeft zijn musicalcomposities telkens van een dusdanig showelement voorzien, dat het publiek vooral ook op visueel gebied volledig aan zijn trekken komt. Miljoenen mensen over de hele wereld hebben zo fantastische avonden meegeemaakt met het bekijken en beluisteren van bijvoorbeeld Cats, Joseph And The Amazing Technicolor Dreamcoat (z'n allereerste musical), Evita, The Phantom Of The Opera, Aspects Of Love, Requiem en recent weer Sunset Boulevard, waarvan zojuist de uitvoering van de Amerikaanse cast - met Glenn Close in de hoofdrol! - op een dubbelCD is uitgebracht.

De CD-i The Premier Collection Encore - Andrew Lloyd Webber geeft een aardig overzicht van het werk van de inmiddels tot Lord benoemde en schatrijke Engelsman. Dit gebeurt aan de hand van veertien stukken, die voorzien zijn van videoclips. Hoogtepunten worden verzorgd door Sarah Brightman met Steve Harley in The Phantom Of The Opera, met José Carreras in Amigos Para Siempre, met Cliff Richard in All I Ask Of You en solo in Tell Me On A Sunday en Wishing You Were Somehow Here Again, door David Essex (Oh What A Circus) en Jason Donovan, die onder meer Any Dream Will Do ten gehore brengt.

De clips zijn wat aan de statische kant, maar vormen samen met de sterke muziek toch een boeiend geheel. De CD-i heeft geen snelspoelmogelijkheid; wel kan er gescanned worden, wat wil zeggen dat achter elkaar de beginfragmente van elk stuk worden getoond.

Andrew Lloyd Webber

Andrew Lloyd Webber kan het zo'n beetje in z'n eentje op zijn conto schrijven dat

Bowie The Video Collection

Meer dan achttien jaar omspannen de 25 stukken die te vinden zijn op de dubbele Video CD Bowie The Video Collection. Na een introductie start deze aaneenschakeling van voor hun tijd vaak progressieve muzikale hoogstandjes met Space Oddity uit 1972 en voor dat de discografie en de credits deze indrukwekkende produktie afsluiten komt Fame '90 langs als meest recente muziekwerk van David Bowie.

Via een heel handig menusysteem kun je je eigen weg banen door het omvangrijke oeuvre van Bowie. Uiteraard kun je alles achter elkaar afspeLEN, maar het systeem biedt ook de mogelijkheid je eigen selectie en volgorde aan te brengen. Die kun je vervolgens één enkele keer laten afspeLEN, maar via een 'loop' kun je die combinatie ook eindeloos herhalen. Dat kun je trouwens ook

met één willekeurige track doen. Video CD is natuurlijk een medium dat volkomen recht doet aan de talenten van Bowie. Hij is altijd een man van uiterlijkheden geweest en die hang naar het visuele heeft dan ook een groot aantal bijzondere videoclips opgeleverd. Die zijn hier in optimale beeldkwaliteit - uiteraard voorzien van digitaal geluid - te bekijken en beluisteren. Dat begint dan met de toen spraakmakende single Space Oddity en loopt via Life On Mars?, Boys Keep Swinging, Ashes To Ashes, het geruchtmakende (want nogal blote) China Girl, naar Absolute Beginners en Dancing In The Street tot en met Fame '90.

Bowie The Video Collection is een historisch document, dat in de uitgebreide en gedetailleerde discografie (alle albums met de complete tracklistings) een toegevoegde waarde van niveau heeft.

Keep The Faith - An Evening With Bon Jovi

In de categorie stevige rock scoren Jon Bon Jovi en zijn maatjes al jaren hoge cijfers. Hun optredens behoren tot de highlights in het leven van veel fans. Hun albums vertonen veel gelijkenis met de spreekwoordelijke warme broodjes. En als ze een keer op tv te zien zijn, dan vliegen de kijkcijfers omhoog. Toen het gezelschap dan ook

een special verzorgde voor MTV konden velen hun geluk niet op. En voor wie die Evening With Bon Jovi gemist had werd al snel een videoregistratie op de markt gebracht. Voor de gelukkigen die in het bezit zijn van een CD-i speler met Digital Video Cartridge kan het feest helemaal niet op met de release van dat programma op een sublieme CD-i.

Maar liefst 15 nummers brengen de heren ten gehore, sommige akoestisch, andere lekker elektrisch versterkt. Sommige oud en bekend, andere weer nieuw en soms zelfs nooit eerder vastgelegd.

Dat betekent genieten van een fraaie versie van de Beatles' With A Little Help From My Friends, van Blaze Of Glory, Love For Sale, Living On A Prayer, Keep The Faith, Bad Medicine en van eigenzinnige interpretaties van We Gotta Get Out Of This Place en Fever. Dat alles presenteert Bon Jovi in een relaxte studio-sfeer. Bovendien worden er ook nog wat kijkjes achter de schermen genomen. Via het Play Menu kan snel en langzaam worden vooruit- en teruggespoeld, terwijl uiteraard ook het stilzetten van het beeld mogelijk is.

Het Main Menu biedt de mogelijkheid om via scanning van alle stukken snel achter elkaar het begin te laten zien en laten horen.

Deze Video CD is een leuke aanvulling op het zojuist verschenen dubbelalbum van de groep, Crossroad - The Best Of Bon Jovi. Daarop staan twaalf oude, maar uiteraard bijzonder succesvolle tracks én twee nieuwe.

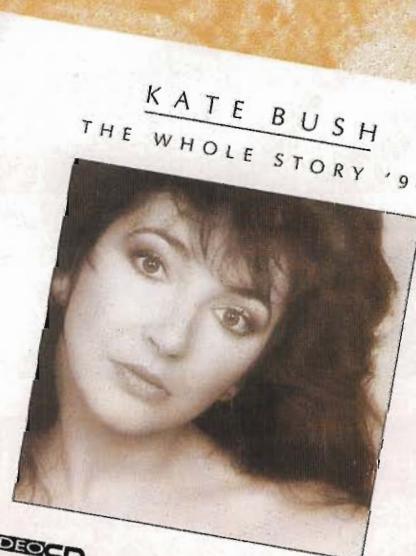
Kate Bush - The Whole Story '94

Peter Gabriel en Kate Bush zijn namen die als er ooit officiële geschiedschrijving zal worden verricht over het fenomeen videoclip, daarin in gouden letters zullen voorkomen. Gabriel is op dat vlak nog steeds

heel erg actief (en interactief via CD-i en CD-ROM), Bush timmert eigenlijk al een flink aantal jaren niet meer zo driftig aan de weg. Des te aangenamer is de gewaarwording bij het draaien van de dubbele Video CD The Whole Story '94. Daarop zijn achttien hoogtepunten uit het bizarre maar rijke werk van Bush samengebracht: geluid én af en toe verbijsterend beeld.

Op de clips van Kate Bush is eigenlijk weinig aan te merken; vlekkeloos zijn ze en van die perfectie valt volop te genieten met deze CD-i. De diva zelf speelt steeds een nadrukkelijke rol: in de meest flamboyante uitrusting en getooid met de meest uiteenlopende haardossen zingt en danst zij door het beeld. Het feest der herkenning bereikt een hoogtepunt bij Babooshka, The Man With The Child In His Eyes, Running Up That Hill, het fameuze Cloud-busting met Donald Sutherland, Army Dreamers en natuurlijk Wuthering Heights met de verbazingwekkende radslagen van de in een fraai wit wapergewaad gestoken zangeres.

Ook de menu-opbouw van deze Video CD geeft de mogelijkheid tot het eigenhandig samenstellen van het programma en de volgorde daarvan. Het programma geeft aan het slot een compleet overzicht van de albums van Kate Bush en van alle songs die daarop te beluisteren zijn.

PMT

**'De informatie snelweg',
'digital Highway',
'InterNet',**

WEB

HÉT INTERNET MAGAZINE

edereen heeft het er over. Veel kranten en tijdschriften hebben hun wekelijkse rubriek rond dit fenomeen. Laten we er kort over zijn: de digitale snelweg bestaat in de vorm van InterNet. Het grote probleem voor veel mensen is hoe er mee om te gaan. Waar vind ik wat?. WEB Het Internet Magazine helpt u daarmee.

Internet kent momenteel zo'n 30 miljoen gebruikers. Wereldwijd. Maandelijkсs komen daar zo'n 20.000 gebruikers bij. InterNet is meer dan een groot Bulletin Board. InterNet is een digitale weerspiegeling van de samenleving. Wereldwijd wel te verstaan. De crisis in het voormalig Joegoslavië wordt uitgebreid besproken op InterNet, WEB bericht er over. Wilt u een bericht sturen met uw mening over Haïti aan president Clinton van de Verenigde Staten van Amerika, dan kan dat. Sterker nog, u krijgt antwoord. Wij berichten er over. Het maakt niet uit of u thuis zit of op kantoor. InterNet is overal. WEB Het InterNet Magazine brengt u overal. En sterker nog, het legt uit.

WEB Het InterNet Magazine is daarom geen luxe. Het is een must. Het is uw programmagids van de toekomst.

Elk nummer van WEB is nieuw, is anders. Elke dag van InterNet is nieuw, is anders. Daarom heeft u WEB Het InterNet Magazine nodig. InterNet groeit zo snel, dat u dat niet kunt bijhouden. Wij wel. Het is onze expertise.

WEB geeft informatie die zelfs elektronisch moeilijk te vinden is. Zoals:

Kies daarom voor zekerheid, kies voor WEB. InterNet-goeroes houden u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen. Zo zal Ron Lofsky, professor aan de universiteit van Idaho, die aan de wieg stond van de oprichting van InterNet, maandelijkсs een column verzorgen.

Maandelijkсs terugkerende items zijn:

- De juridische aspecten rond e-mail
- Nieuwe diensten
- Wat is er mogelijk via mail (FTP)
- Nieuws
- Tests (software, modems, ISDN, enz.)
- Hoe werkt dat (aansluiten van Unix, Windows, Macintosh, enz.)
- Commerciële diensten op InterNet
- Zaken doen via InterNet
- Interessante FTP-adressen
- leuke e-mail adressen (regeringsleiders, beroemdheden en andere interessante persoonlijkheden).

**Abonneer u
op WEB
Het InterNet
Magazine**

- Hoe sluit ik met aan (welke programmatuur voor welk Besturingssysteem).
- Waar vind ik in Nederland toegangspunten en wat kosten ze
- Hoe sluit ik m'n LAN aan op InterNet

Een jaarabonnement kost 69,95. Beslist u tussen nu en 31 november om een jaar-abonnement te nemen dan betaalt u slechts 55 gulden. Losse nummers kosten 7,95. U kunt ook een proefnummer nemen voor 5 gulden (plus 1,50 verzendkosten). Bovendien ontvangt u als abonnee een welkomstgeschenk in de vorm van een CD-ROM met 600 Mb InterNet-programmatuur. Daarnaast krijgt u minimaal vier keer per jaar gratis een update. Ook op CD-ROM.

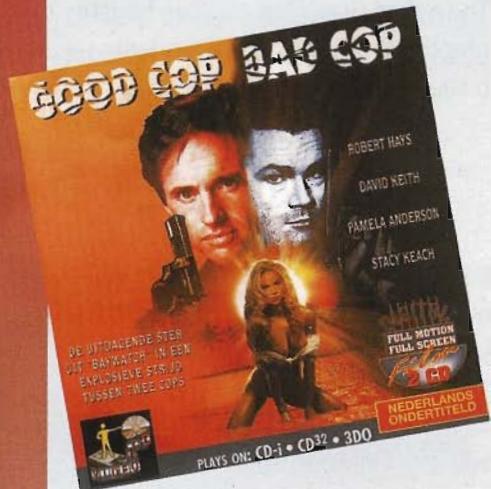
ABONNEREN? Schrijf naar Haarlems Uitgeef Bedrijf B.V.

Ja, ik wil een jaarabonnement op WEB Het Internet Magazine. Ik betaal slechts 55,- gulden (tot 31 november).

U kunt het briefje sturen aan: HUB BV Antwoerdtnummer 1228 (geen postzegel plakken) 2000 VG Haarlem

EXCLUSIES

Films op CD geven je het gevoel of je in de bioscoop zit, alleen je hoeft er niet de deur voor uit. De beeld- en geluidskwaliteit is dusdanig goed dat een film thuis voor de buis een extra dimensie krijgt. Gelukkig zijn er al veel speelfilms op CDI gezet en dit aantal groeit gestaag. Wij bespreken elke maand een aantal nieuwe speelfilms die op CDI zijn verschenen.

Good cop bad cop

Vroeger zat de wereld eenvoudig in elkaar. Zeker voor de filmliefhebber, die kon kiezen uit een aantal genres zoals western, horror, humor, actie en thriller. Hollywood en haar filialen hebben daar een beetje een zootje van gemaakt door een aantal van die genres duchtig door elkaar te hussen. Niet dat dit alleen maar foute films heeft opgeleverd, want de combinatie humor en horror leverde bijvoorbeeld The Addams Family op en actiethrillers met toppers als Bruce Willis en Steven Seagal kunnen ook stevast rekenen op een groot publiek.

Maar de combinatie van thriller en erotiek is er een die de laatste jaren wel een zeer hoge vlucht heeft genomen. Zozeer zelfs dat de geoefende film- en videokijker nu precies weet waar hij aan toe is wanneer een film het etiket 'erothriller' opgeplakt heeft gekregen. In veel films in dit nieuwe genre krijgt de erotiek een onevenredig grote plek toegewezen door de regisseur. Anders gezegd: de dames en heren gaan te pas en te onpas uit de kleren en lijken zich niet bewust van

de spanning die toch ook een wezenlijk onderdeel van een dergelijke film hoort te zijn. Ook wel leuk om naar te kijken misschien, maar de meeste belangstelling gaat toch uit naar de rolprenten waarin de mix beter verzorgd is. Good Cop Bad Cop is er zo een. Het feit dat Pamela Anderson (van Baywatch, jawel) de hoofdrol speelt en veelvuldig haar fysieke aantrekkelijkheden tentoonspreidt, zegt alles over het ero-gehalte. Maar daarnaast is het verhaal ook nog eens van een behoorlijk niveau.

Twee jongemannen raken per abuis betrokken bij een moordzaak. Eén van hen is de laatste die het slachtoffer, de fraaie dochter van de burgemeester, levend heeft gezien. De ander is haar ex-minnaar. Al snel komt het tweetal erachter dat er een smerig spel wordt gespeeld. Samen met een hoertje dat toevallig bij de zaak betrokken raakt proberen zij de ware toedracht van de laffe moord te achterhalen.

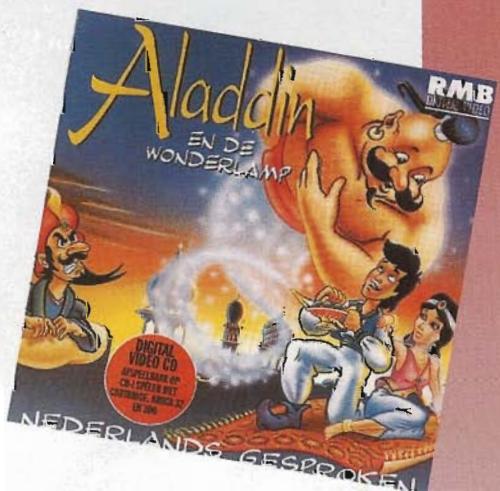
Dat levert spannende scènes op met woeste achtervolgingen, pittige seks-scènes en een ingenieus plot. En wat zeker ook vermeld dient te worden: de film is Nederlands ondertiteld. En dat is een luxe waarop wij nog niet al te vaak worden getrakteerd. Naast Pamela Anderson spelen ook Stacy Keach, Charles Napier en Robert Hays lang niet onverdienstelijk.

Aladdin en de Wonderlamp

Aladdin, een van de beroemdste verhalen uit Duizend En Een Nacht, mocht zich het afgelopen jaar in een hernieuwde belangstelling verheugen. En niet zo'n beetje ook, want de film die Walt Disney ervan maakte trok

ongekend volle bioscoopzalen en verpulverde daarna alle videorecords. Nu is het verhaal over de arme kleermakerszoon ook op Video CD verkrijgbaar. Maar let op: het is niet de veel geroemde Walt Disney versie, maar een Amerikaans/Japanse co-productie uit 1992! Dat betekent onder meer dat de verfijnde animatie die de Disney-ateliers inmiddels tot in de perfectie beheersen hier niet terug te vinden is. Het tekenwerk en ook de stemmen (het verhaal is wél Nederlands gesproken) zijn simpel en vlak. Dat neemt echter niet weg dat het verhaal van Aladdin, de geest uit de lamp, Yasmine en de sultan ook in deze uitvoering natuurlijk heerlijk kijkspul is voor de allerkleinsten.

De film duurt onge-

veer vijftig minuten en kon dus makkelijk op één CD geperst worden, wat weer plezierige consequenties heeft voor de prijs.

Het menu wordt op deze schijf verbeeld door een bioscopscherm, waarop de verschillende scènes aan te klikken zijn, zodat na een onderbreking weer redelijk snel de draad is op te pakken. Ook biedt het menu de mogelijkheid om de 'stappen' die bij snel vooruit- en terugspoelen worden gemaakt aan te passen tussen de 15 en 60 sec.

KLIMS

The Naked Gun in duplo

De totale gekte. Dat is iets waarop David en Jerry Zucker en Jim Abrahams zonder meer kunnen bogen. Die gekte heeft hen beslist geen windeieren gelegd, maar dat is ze gegund, omdat zij daarmee ook miljoenen film- en videoliefhebbers zo kennis hebben laten maken met de toppen van hedendaagse humor. Van

de absurdistische, af en toe heel

erg tegen onderbroekenlol aanleunende humor wel te verstaan. Ga maar eens na bij welke films zij gedrieën of in andere samenstellingen betrokken waren: Kentucky Fried Movie, Ruthless People, Hot Shots, Hot Shots Part Deux, Top Secret, Airplane! en uiteraard The Naked Gun en de twee vervolgfilms die zij daarop maakten. Van The Naked Gun trilogie zijn er nu twee op Video CD verkrijgbaar, de eerste en de tweede, die de titel The Naked Gun 2½ - The Smell Of Fear meekreeg. De bijzonder succes-

volle bioscoopfilms zijn een afgeleide van een televisieserie die het drietal produceerde onder de titel Police Squad. Daarin speelde Leslie Nielsen al de rol van de ongewoon stutelige maar altijd onbewogen, spitsvondige en tegelijkertijd oerstomme, maar uiteindelijk altijd weer succesvolle politie-inspecteur Frank Drebin.

In de eerste bioscoopfilm draait alles om de honkbalwedstrijd van de eeuw. De Engelse koningin zal die bijwonen en juist op haar leven heeft de misdadige Vincent Ludwig het voorzien. Uiteraard blijkt hij buiten de waard en vooral Frank Drebin gerekend te hebben, want die weet de aanslag met behulp van zijn vriendin (Priscilla Presley), zijn assistent (George Kennedy) en een onvoorstelbare dosis geluk te verijden.

In The Smell Of Fear is het eigenlijk meer van hetzelfde. Maar hetzelfde was al zo leuk dat bijna niemand er genoeg van kan krijgen. Deze keer draait alles om een doorgedraaide

industrieel die complotten smeert om via nucleaire coups en wat dies meer zij de wereldheerschappij over te nemen. Ook nu loopt Drebin weer in de weg (en in het begin van de film doet hij dat ook op ongekend leuke wijze met George Bush en diens vrouw!).

Aardig en pikant detail is wellicht dat de voormalige sportster en nu voor dubbele moord terecht staande O.J. Simpson in beide afleveringen een

belangrijke rol speelt.

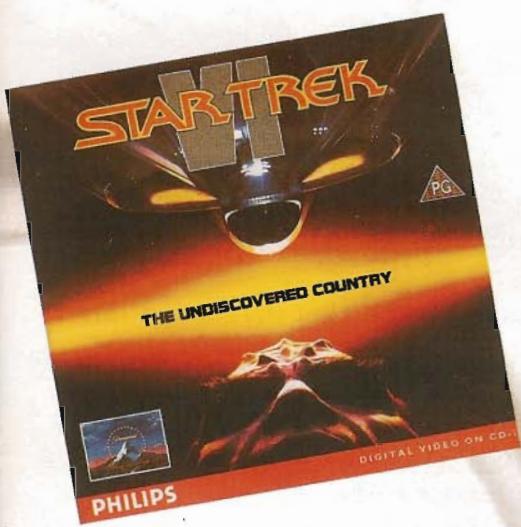
The Naked Gun: films met een hogere grappichtheid zijn nauwelijks denkbaar.

Coming To America

Eddie Murphy heeft zich van een vuilebekkende stand-up comedian ontwikkeld tot een geroutineerd komiek. In 1982 maakte hij zijn filmdebuut met 48 Hrs om een jaar later zijn misschien wel beste filmrol af te leveren in Trading Places (met Dan Aykroyd). Zijn grootste faam echter verwierf hij in de inmiddels al uit drie delen bestaande serie Beverly Hills Cop. In 1988 maakte Murphy een film, waarin hij wat minder gechargeerd voor het voetlicht trad, Coming To America. Minder gechargeerd misschien, maar wel uitstekend op dreef als een verwende Afrikaanse prins die vastbesloten is om zelf zijn vrouw uit te zoeken en dat zoekwerk uitsluitend in Amerika te verrichten, omdat hij ervan overtuigd is dat hij daar de ware zal vinden. Daarmee sluit zijn overtuiging niet geheel aan bij de wensen van zijn familie die allang een huwelijkskandidate voor hem in de coulissen heeft staan.

Van die dame moet hij echter niets weten. Dus toch op naar Amerika... en daar vindt de charmante prins inderdaad de vrouw van zijn dromen. Maar voordat alles in kunnen en kruiken is, raakt hij nog in de meest dwaze avonturen verstrikkt. En zo hoort het ook in een wat ouderwets opgezette, maar zeer vermakelijke komedie als Coming To America. John Landis, die ook al met Eddie Murphy aan Trading Places had gewerkt, deed de regie. En dat deed hij goed, zoals eerder ook in Kentucky

Fried Movie, An American Werewolf In London, Innocent Blood en The Blues Brothers en later in Beverly Hills Cop III. De man heeft terecht in de jaren zeventig zijn carrière als journalist opgegeven om zich op het regisseren van films te kunnen storten.

Star Trek VI - The Undiscovered Country

Met name door de verbluffende trucages is de Star Trek film-cyclus wereldberoemd geworden. Voorzover de figuren en situaties die faam tenminste niet al vergaard hadden door middel van de langlopende televisieserie. Geen wonder dat de avonturen van de Enterprise en haar bemanning inmiddels ook al doorgedrongen zijn tot het domein van de CD-i. Jammer alleen dat op dit moment van de zes bioscoopfilms alleen de laatste op Video CD verkrijgbaar is. Niet dat dit een inferieure aflevering zou zijn, maar wij willen graag álle, dus ook alle Star Treks in de optimale kwaliteit die CD-i nu eenmaal te bieden heeft.

Star Trek VI - The Undiscovered Country is door de producenten aangekondigd als de laatste film die ooit

over het ruimteschip Enterprise en haar bemanning gemaakt zou worden. Maar dat hadden ze al eerder gezegd en toen hebben ze geen woord gehouden. En ook met dit deel VI blijkt het einde van de serie niet echt te zijn bereikt; in Amerika wordt alweer gewerkt aan een follow-up. Da's mooi, want in The Undiscovered Country wordt weer aangetoond dat de futuristische en spannende ruimteavonturen toch steeds opnieuw boeiend.

De Enterprise krijgt deze keer opdracht om vrede te sluiten met de leider van Klingon. Wanneer één van de Klingon ruimtevaartuigen echter wordt aangevallen, lijken alle pogingen om vrede te sluiten op niets uit te lopen. De Enterprise-bemanning wordt namelijk voor de schuldige aangezien. Maar feitelijk wordt er een verraderlijk dubbelspel gespeeld. De beide werelden staan elkaar vervolgens weer met alle mogelijke strijdmiddelen naar het leven; de ultieme oorlog lijkt aangebroken. Een onherroepelijk fataal einde lijkt onafwendbaar.

Goldfinger

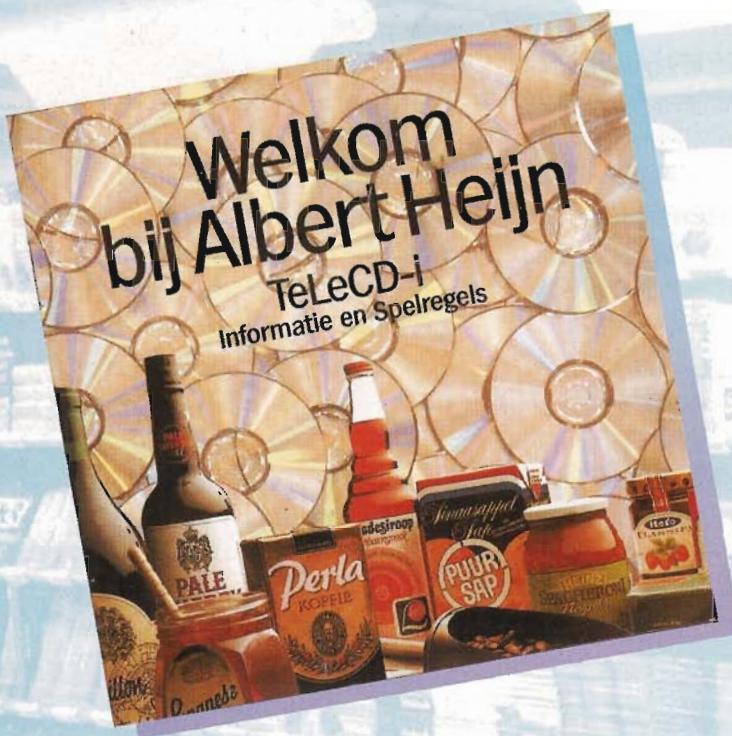
Voor James Bond films kun je nog steeds hele volksstammen 's nachts wakker maken. Al een tijdje staat er een nieuwe Bond-film in de planning. Voor de hoofdrol is deze keer Pierce Brosnan aangezocht. De opnamen zijn door financieringsproblemen echter nog niet begonnen. Geeft niet, want de oude titels blijven nog altijd de moeite waard. Zeker nu ze ook op Video CD beginnen te verschijnen. Drie zijn er inmiddels al verkrijgbaar en wij bekijken daarvan Goldfinger.

Dit spektakel uit 1964 (dertig jaar oud dus!) mag beslist gerekend worden tot de beter Bondfilms uit de vroege periode. Sean Connery speelt de sterren van de hemel, Gert Fröbe zet ontegenzeggelijk de beste aarts crimineel neer uit de hele serie en verder heeft de film figuren te bieden als Pussy Galore (een mooiere naam voor een 'lekker stuk' is nauwelijks denkbaar) en de slechterik Oddjob, die een vrouw vermoordt door haar helemaal met goudverf te beschilderen en in zijn stalen bolhoed een dodelijk wapen heeft. Daarnaast spreken ook de technische snufjes en de verfijnde humor in de film sterk aan. En: de muziek van deze film mag zich nog steeds in een grote populariteit verheugen. Zo blijkt opnieuw dat CD-i de optimale drager is voor dit soort vermaak: beeld én geluid van grote klasse.

James Bond neemt het in deze spitsvondige thriller op tegen de miljardair Auric Goldfinger, 'the man with the Midas touch'. Deze met grootheidswaanzin beheerde maniac heeft het voorzien op de enorme goudvoorraad in Fort Knox en dreigt de hele wereld te vergeven van nucleaire straling.

CD-i PROF

De profes toepassin

Het bedrijfsleven maakt steeds meer

gebruik van CD-i. Dit medium leent zich

daar ook uitstekend voor. De professionele

toepassingen zijn zeer divers in allerlei

verschillende branches.

Maandelijks berichten wij in deze rubriek

over de nieuwste professionele

toepassingen.

Rob Smit

Supermarkt op CD-i

In Haarlem doet Albert Heyn op dit moment een proef met het zogenaamde Telewinkelen per CD-i. In bepaalde delen van Nederland bestaat al iets dergelijks, maar dan zonder het gebruik van de CD-i, en wel onder de naam James Telesuper. Hierbij kun je aan de hand van een bestellijst telefonisch je bestelling opgeven, waarna de boodschappen op een overeengekomen tijdstip tegen vergoeding worden bezorgd. Met CD-i wordt het telewinkelen echter een stuk plezieriger. Het hele assortiment van James Telesuper staat op een CD-i, inclusief versprodukten als brood, groente, fruit, vlees en zuivel, geselecteerde slijterij-artikelen en een assortiment voor de huisapotheek. Daarmee kun je niet alleen ieder produkt op je televisie zien, maar kun tegelijk met behulp van je CD-i speler je bestellingen ook direct telefonisch doorgeven.

Dat is mogelijk omdat de CD-i speler die bij de proef wordt gebruikt, uitgebreid is met een zogenaamde TeleCD-i Assistent, een modem met behulp waarvan je verbinding kunt leggen met de Albert Heyn computer. Omdat de prijzen van dag tot dag variëren en dus niet vast op de CD-i kunnen worden opgeslagen moeten die eerst opgevraagd worden, voordat je een bestelling kunt plaatsen. Ook speciale weekaanbiedingen kun je via de modem opvragen. Het verbinden zoeken van de CD-i speler met de AH-bestelcomputer duurt ongeveer 1 minuut, het opvragen of ophalen van de gegevens 30 seconden. Daarna verbreekt de CD-i speler automatisch de verbinding, waardoor de telefoonkosten laag zijn. De opgehaalde dagprijzen en weekaanbiedingen blijven in de CD-i speler bewaard tot je het programma verlaat.

De CD-i is overzichtelijk ingedeeld. Via de Bestelbalie, die op het scherm verschijnt als de CD-i wordt gestart, kun je de plaatsen bereiken waar je je klant-

sionele gen van CD-i

gegevens moet invoeren en waar je kunt aangeven of je wel of geen vervangende artikelen wilt als bepaalde artikelen uitverkocht zijn. Vervolgens kun je gaan 'winkelen'. Het leuke is dat alles wat je uitkiest door de CD-i speler op een bestellijst wordt geplaatst. Deze blijft in het geheugen bewaard, ook nadat je de CD-i speler hebt uitgeschakeld. Als je dus een paar keer boodschappen hebt gedaan is de kans groot dat je kunt volstaan met het ophalen van de dagprijzen en weekaanbiedingen om daarna door te 'zappen' naar de bestellijst. Artikelen die op de bestellijst geplaatst zijn kunnen ook weer worden gewist.

Het afleveren van de boodschappen gebeurt op werkdagen overdag en 's avonds, en op zaterdag tot 1 uur. De bestelling wordt bezorgd in een van te voren afgesproken tijdsblok van 2 uur, dus bijvoorbeeld tussen 17.00 en 19.00 uur. Bij bezorging tijdens 'dal-uren' geldt een korting. De bezorger brengt de boodschappen tot aan de deur en er moet betaald worden bij aflevering; dit kan ook door middel van een machtiging. Eventuele statiegeldflessen worden retour genomen en verrekend.

Telewinkelen per CD-i lijkt me een aantrekkelijke en eenvoudige manier van winkelen, die vooral door werkende echtparen als een geschenk uit de hemel zal worden gezien. Het welslagen hangt echter af van een aantal factoren: hoe overzichtelijk is de TeleCD-i, hoe makkelijk kan de klant overweg met de procedure van telefonisch bestellen en vooral: in

hoeverre zal de CD-i speler een geaccepteerd apparaat in de huiskamer worden. Begin 1995 wordt de proef geëvalueerd.

Yamaha Motor Brochure 1994

Goed uitgevoerd is een produktcatalogus op CD-i eigenlijk veel leuker dan op papier. Dit bewijst de Yamaha Motor Brochure van 1994. Het is een toepassing die in vakjargon een POI/POS CD-i wordt genoemd, wat staat voor Point of Information / Point of Sale CD-i. In normale mensentaal houdt dat in dat de CD-i bedoeld is voor informatieverstrekking en verkoopondersteuning. Yamaha gebruikt de catalogus op Europese handelsbeurzen en in de dealer-showrooms om geïnteresseerden op een aantrekkelijke manier informatie aan te bieden, zonder dat daar voortdurend een vertegenwoordiger of verkoper bij aanwezig hoeft te zijn. De eerste, Franse versie werd in 1993 op de Internationale Motorbeurs in Parijs geïntroduceerd. De Nederlands/Belgische versie verscheen dit jaar op de Motorbeurs in Brussel.

Een Scandinavische versie is, eveneens in 1994, in Noorwegen geïntroduceerd.

Kort na de introductie in Brussel stond de CD-i catalogus al bij 50 Nederlandse dealers in de showroom, terwijl hij in 200 Videoland-filialen in het verhuurbedrijf is opgenomen. De CD-i is simpel maar effectief opgezet.

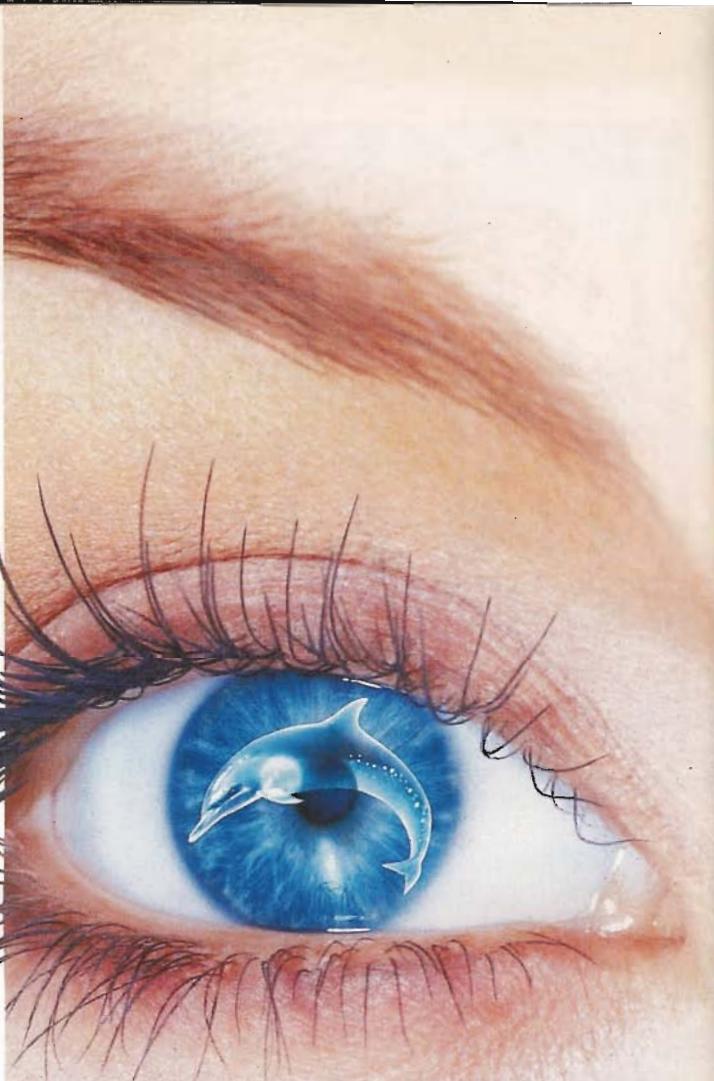
PHILIPS INVENTS

De Matchline 100 Hertz met Digital Scan

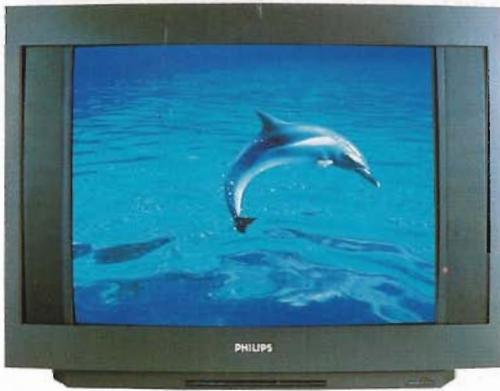
Philips vindt de Matchline 100 Hertz met Digital Scan uit. Een televisie met het meest rustige beeld dat u ooit

heeft gezien. Want door de 100 Hertz techniek wordt elk beeldje 100 keer per seconde op de buis geschreven in plaats van 50 maal zoals bij een gewone televisie. Het resultaat is een scherp beeld zonder trillingen. Met CrystalClear voegt Philips hier nog een nieuwe dimensie aan toe. Het trillingsvrije beeld wordt nog verder geperfectioneerd met een hoger contrast en een nog scherper beeld. Dankzij dit rustige beeld dat staat als een dia kunt u zich voor de televisie totaal ontspannen, zonder uw ogen in te spannen.

MATCH **LINE**

Zo wordt ontspannen tv kijken nog rustiger voor uw ogen.

Philips Matchline:
Europese televisie van
het jaar '93-'94.

PHILIPS
INVENTS
FOR
YOU

Philipscdi.com

PHILIPS

CD-i PROF

Na een introotje met een geanimeerd Yamaha-logo verschijnt het beginscherm, waarop de gebruiker uit vijf mogelijkheden kan kiezen: een introductiefilmje over Yamaha, het motorenprogramma, het bandenprogramma, het smeermiddelenprogramma en een overzicht van de dealers. Door eerst Nederland of België te kiezen kan de presentatie in taal, produktenpakket en geografie aangepast worden aan het gekozen land. In totaal bevat de CD-i 1400 afbeeldingen, 400 tekstpagina's, 11 minuten audio en 8 minuten video.

Wanneer je bijvoorbeeld het motorenprogramma oproept kun je kiezen uit: Nieuwe modellen 1994, Sport & Touring, Racing & Supersport, MX & Competition, Brommers & Scooters, Adventure Sport en Sport & Boulevard. Ieder van deze onderdelen geeft je een overzicht van de beschikbare modellen, waarna je per model de gegevens kunt opvragen. Deze bestaan uit: een foto van het gekozen model, de beschikbare kleuren, extra informatie in de vorm van close-up foto's, werktekeningen en technische specificaties van de motor en het chassis. Bij het onderdeel Nieuwe Modellen 1994 zijn bovendien nog korte videofilmpjes te zien met de betreffende motorfiets in actie, plus een overzicht van leverbare helmen. Gebruik je de CD-i speler een tijdje niet, dan begint hij vanzelf een door muziek ondersteund presentatieprogramma van de nieuwste modellen af te spelen.

Ik denk dat deze CD-i zijn rol als informatieverstrek-

ker uitstekend vervult. Hij is aantrekkelijk genoeg gepresenteerd om zelfs voor de consument, in dit geval de motorfreak, interessant te zijn, wat ook wel een beetje komt door de prima achtergrondmuziek (stuwend synthesizer- en gitaarnummers). Helaas is de CD-i niet te koop, dus wie hem wil zien moet of naar de Yamaha-dealer of naar Videoland.

Houdings- en bewegingsanalyse

Vorige maand kwam in deze rubriek de CD-i 'Effectief Communiceren' aan bod, die uitgegeven wordt door de stichting FIMMBO. De stichting FIMMBO (Fonds Interactieve Multi Media voor Beroeps Opleidingen) is een samenwerkingsverband van diverse MBO-Colleges, opleidingsontwikkelaar CIBB, Uitgeverij Malmberg, Teleac en Philips Media. De stichting is in het leven geroepen om innovatieve opleidingsmiddelen voor het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven te ontwikkelen. Diezelfde stichting is de maker van Houdings- en Bewegingsanalyse in de Zorgsector (niet wat je noemt een pakkende titel, maar ja, hij dekt de lading en daar gaat het om). Houdings- en bewegingsanalyse is een CD-i die de cursist laat kennismaken met de biomechanica.

Dat klinkt als iets engs uit een science-fiction boek, waarin robots gekruist worden met dopneushamsters of iets dergelijks, maar het is gewoon de Leer van de beweging van levende wezens. Het programma leert je de basishoudingen en -bewegingen van de mens te herkennen, en maakt duidelijk hoe klachten en blessures die optreden bij bepaalde beroepen kunnen worden voorkomen. De voorbeelden zijn uit het leven gegrepen, want er wordt een groot aantal gevallen uit de beroepspraktijk behandeld.

De verzorgende en verplegende beroepen kunnen iets aan deze CD-i hebben, maar ook de sector Verpleging en Verzorging van het MDGO (Middelbaar Dienstverlenend en Gezondheidskundig Onderwijs), HBO-opleidingen en beroepsgroepen als fysio-, ergo- en bewegingtherapeuten.

büch

MEESLEPEND

Philips was zo aardig om mij, na het insturen van een bij mijn nieuwe CD-i-apparaat bijgesloten formuliertje, een gratis CD-i-schijfje te sturen met de Compton's interactive encyclopedia. Ik vind het gebruikte lettertje buitengewoon lelijk en rafelig, maar verder is deze 'televisie-encyclopedia' een verbijsterend mirakel.

In de immense hoeveelheid informatie heb ik nauwelijks of geen spel- of weetjesfout gevonden. Het op en neer springen binnen de tekst, de plaatjes en de videofilmpjes gaat onbegrijpelijk snel en het geeft een mooi en vooral wetenswaardig effect. De gebruiksvriendelijkheid van de CD-i is ook optimaal. Ik bedoel: je hoeft niet eens je CD-i-kanaal op te zoeken op je televisie omdat de CD-i-speler deze automatisch instelt op niet al te ouderwetse televisietoestellen.

Verder is het werken binnen de schijf een fluitje van een cent. Je hebt geen enkele handleiding nodig, omdat de schijf zelf een 'inpandige' handleiding bevat, maar ook als je die niet wilt raadplegen, is het werken met CD-i zeer gemakkelijk. Het leuke van CD-i is namelijk dat het ontdekken van de weg door de onvoorstelbare hoeveelheid informatie op zich een leuk spelletje is.

Al 'spelende' met je CD-i reis je door niet te bevatten hoeveelheden informatie. Ik heb wel eens uit zitten rekenen, maar op een gemiddeld CD-i-tje zitten kilometers foto's en film en duizenden dichtbedrukte A4-vellen met tekst. Wat de afgelopen vijftien jaar

Foto: Klaas Koppe

met gedrukte, veodelige encyclopedieën werd geprobeerd - zoveel mogelijk informatie geven in beeld en tekst - lukt de CD-i veel beter en meer volledig. Een nog groter voordeel is het feit dat twintig dikke encyclopediebanden een vermogen kosten, terwijl een CD-i met nog veel meer informatie nauwelijks honderd gulden kost.

Ik heb het in mijn vorige column al gezegd: spelletjes zijn aan mij niet besteedt - misschien moet je daar iets jonger en een vrijetijds liefhebber voor zijn - maar naslag- en opzoekschriften hebben mijn voorkeur. Helaas: er is nog steeds erg weinig te krijgen. Onlangs heb ik een CD-i over postzegels gekocht en ondanks het feit dat ik een filatelist ben, mocht deze CD-i mij toch niet al te hevig boeien. Daarentegen heb ik meer dan genoten van De Renaissance van Florence. Deze CD-i laat optimaal zien wat er mogelijk is met het systeem. De uitleg bij allerlei kunstwerken is goed, niet al

te simpel, maar ook niet te geleerd. De weergave van de kunstwerken - die je ook in verschillende stadia van vergroting kunt oproepen - is prachtig en de geluidskwaliteit is majestueus. Het allermooiste van het CD-i-systeem is zonder enige twijfel zijn toegevoegde televisiewaarde. Als er niets behoorlijks op televisie is, kun je via de CD-i urenlang kijken naar mooie beelden of filmpjes en zeer informatieve teksten lezen. Dat laatste is vooral leuk voor iemand die als kleine jongen werd opgevoed met de eindelijke Blue Band-encyclopedia die slechts een honderdtal zeer kleine plaatjes bevatte.

Het 'interactieve' van het CD-i-systeem geeft vooral die fantastische meerwaarde. Ik ben van jongs af al een leergierig ventje geweest en daarom kan ik dus zeggen dat mijn jeugd ongelooflijk veel plezieriger zou zijn geweest wanneer er toen CD-i was geweest. Zelfs als man van inmiddels zesenvijftig jaar oud kan ik uren rondreizen door een CD-i-schijf en mij afvragen: zou die dit weten, als ik dat probeer, wat zou ik dan te zien of te lezen krijgen?

Ik heb het urenlang geprobeerd: een CD-i-schijf krijg je niet gek. Integendeel: een voor mij aantrekkelijke CD-i-disc krijgt mij op een heel plezierige wijze gek. Zoeken en eindeloos reizen door een zilverkleurig discje dat slechts enkele tientallen grammen weegt; het is meeslepend.

Boudewijn Büch

**Voor Kunstkijkers
en Kunstkopers:**

Electronic Gallery ART VISION presenteerde onlangs in Arti et Amicitiae te Amsterdam, Europa's eerste interactieve foto-CD met kunst die te koop is. Daarmee haalt u de galerie in huis en kunt u de schitterendste kunstcollecties bekijken wanneer ú dat wilt. Op elk moment van de dag of nacht kunt u - geheel vrijblijvend - een koop-optie op een kunstwerk nemen. De vrijblijvende koop-optie houdt in dat u in het atelier van de kunstenaar kunt gaan kijken of uw keuze 'live' net zo mooi is als op uw T.V. En als u toch in het atelier van de kunstenaar bent, kunt u meteen kijken wat deze nog meer te bieden heeft. Kortom: Een nieuwe weg in de kunstwereld ligt voor u open.

Kunstenaars

1e interactieve foto-CD:

Norbert Dijkman - Maarten van Duyn - Anneke de Jong - Anneke Kroon - Ans Markus - Fokko Rijkens - Gonzalo Scelso - Jan Jurriaan Schonk - Ger Stallenberg - Leo Wijnbergen

Kon. Wilhelminalaan 42. 1191 BV Ouderkerk a/d Amstel.

Honderd kunstwerken van 10 kunstenaars

èn... allemaal te koop!

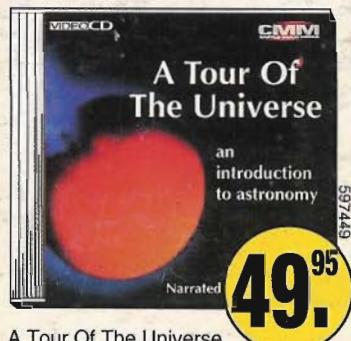
Dit mag u van Electronic Gallery ART VISION verwachten:

- 5 foto-CD's met de volgende thema's: 1. Figuratief 2. Landschap/Stadsgezichten 3. Non-Figuratief 4. Sculpturen en Glas 5. De Mens Centraal.
- de eerste foto-CD met figuratieve kunst is inmiddels verkrijgbaar
- op elke foto-CD: 10 kunstenaars - 10 kunstwerken = 100 kunstwerken!
- de kunstwerken zijn perfect gefotografeerd en u kunt details uitvergroten
- af te spelen op foto-CD-speler, CD-i-speler en CD-rom-drive
- bij foto-CD: 'mini-catalogus' met prijzen/informatie over de kunstwerken
- alle kunstwerken zijn door de componist Pieter van Weydom Claterbos van een muzikale impressie voorzien
- als u kunst wilt kopen, belt u Art Vision en u zegt welk kunstwerk u 'live' wilt zien; Art Vision maakt dan voor u een afspraak met de kunstenaar
- in het atelier van de kunstenaar bepaalt u of u het geselecteerde werk of een ander werk wilt kopen of... u koopt niets.
- prijs per foto-CD f 39,50*; bestelt u de complete serie dan betaalt u slechts f 35,-* per stuk (*excl. eventuele rembours-/portokosten)

Voor meer informatie en het bestellen van de foto-CD belt u: 06-899 83 66

FREE RECORD SHOP

CD-i AANBIEDINGEN

A Tour Of The Universe.

Een introductie in astronomie. Reis mee van de dichterbijzijnde planeten tot de verste sterren. Schitterende opnames gemaakt door 's werelds grootste telescopen.

Tegen inlevering van deze bon (volledig ingevuld) ontvangt u 5,- korting op deze CD-i. Deze bon is geldig tot 31 dec. 1994.

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

49.⁹⁵

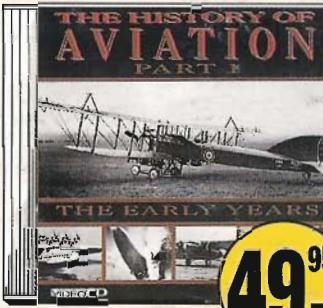
KORTING

5,-

259744904495

ZON PLATENWINKEL!

The History Of Aviation

Part 1. De eerste digitale video die de ontwikkeling van de luchtvaart van de prille start tot aan het begin van de 2e wereldoorlog in detail laat zien.

Tegen inlevering van deze bon (volledig ingevuld) ontvangt u 5,- korting op deze CD-i. Deze bon is geldig tot 31 dec. 1994.

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

49.⁹⁵

KORTING

5,-

259707404495

ZON PLATENWINKEL!

D-Day 6 juni 1994.

The Official Story. De grootste gecombineerde militaire aktie ooit uitgevoerd. Dit programma geeft een helder beeld van de achtergronden.

Tegen inlevering van deze bon (volledig ingevuld) ontvangt u 5,- korting op deze CD-i. Deze bon is geldig tot 31 dec. 1994.

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

49.⁹⁵

KORTING

5,-

259759704495

ZON PLATENWINKEL!

One Small Step.

The story of the race for the moonlanding. De ruimte race begon reeds in de 12e eeuw in China. In 1961 bracht de Sovjet Unie de eerste man in de ruimte.

Tegen inlevering van deze bon (volledig ingevuld) ontvangt u 10,- korting op deze CD-i. Deze bon is geldig tot 31 dec. 1994.

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

59.⁹⁵

KORTING

10,-

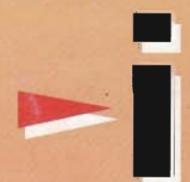
259756204495

ZON PLATENWINKEL!

FREE RECORD SHOP

NU AL ZEER UITGEBREID ASSORTIMENT

CD-i

**free
record
shop**

ZON PLATENWINKEL!

ER SPEELT ZICH HEEL WAT AF IN DE WINKELS VAN FREE RECORD SHOP

Philipscdi.com